

Jaarverslag

2020

IN TRANSITIE

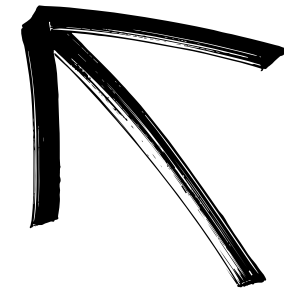

Jaarverslag 2020

IN TRANSITIE

Stichting Sanquin Bloedvoorziening zorgt ervoor dat patiënten in Nederland altijd geholpen kunnen worden met voldoende en veilige bloedproducten, van de hoogste kwaliteit. Dat kunnen we doen dankzij de vrijwillige en onbaatzuchtige bijdrage van onze donors. Met onze bloedproducten, ons onderzoek, onze diagnostiek en innovaties dragen wij bij aan de kwaliteit van leven van patiënten. Onze missie is:

Samen met de donor voor een beter leven van de patiënt

Inhoud jaarverslag

Intro

Voorwoord 5

Over dit jaarverslag 7

BESTUURSVERSLAG

Hoofdstuk 2

De overkoepelende thema's van 2020 9

Donors & bloed

Hoofdstuk 3

De Nederlandse bloedvoorziening 21

Mvo-doelen

Hoofdstuk 4

Onze mvo-doelstellingen en -thema's 26

Resultaten

Hoofdstuk 5

Mvo-pijler 1: Mensen 34

Hoofdstuk 6

Mvo-pijler 2: Milieu 47

Hoofdstuk 7

Mvo-pijler 3: Economische duurzaamheid 48

Over Sanquin

Hoofdstuk 8

Stichting Sanquin Bloedvoorziening 52

Hoofdstuk 9

Verslag van de Raad van Toezicht 82

JAARREKENING

Geconsolideerde jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2020 90

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2020 91

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020 92

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening 94

Enkelvoudige jaarrekening

Balans per 31 december 2020 132

Winst-en-verliesrekening over 2020 133

Kasstroomoverzicht over 2020 134

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening 136

Wet Normering Topinkomens (WNT) 145

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming 154

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 155

Intro

Het 'posterzine' Bloedverwant gaat naar onze donors. Deze editie uit 2020 vouwde uit tot een poster met een illustratie (zie p 1) die Dick Bruna speciaal voor de Bloedbank ontwierp in 1974.

**POSTERZINE
BLOEDVERWANT**

Een spannend jaar

TJARK TJIN-A-TSOI
CEO Stichting
Sanquin
Bloedvoorziening

Dit zal niet het enige voorwoord zijn van een jaarverslag over 2020 waarin een bestuurder vertelt dat het jaar gedomineerd werd door de coronapandemie. Geen verrassing dus, dat corona voor ons een hoofdthema was. Maar bijzonder aan Sanquin is dat wij niet alleen last hadden van alle coronabeperkende maatregelen, maar ook een grote rol zijn gaan spelen in de strijd tegen corona. Met tests, met onderzoek, met het produceren van een nieuw geneesmiddel.

Daarmee hebben wij onze waarde voor de samenleving ten volle kunnen etaleren. Het betekende voor veel medewerkers hard, heel hard werken, onder vaak lastige omstandigheden. Maar het betekende ook dat we ons met recht trots konden en kunnen

voelen op onze mooie organisatie, die zulk belangrijk werk verricht.

Ik leerde Sanquin kennen vanaf 1 april, de dag dat ik de voorzittershamer overnam van Dirk-Jan van den Berg, in een tijd waarin heel Nederland noodgedwongen thuis moest blijven in de lockdown. Normaal gesproken ga je als kersverse bestuurder de hele organisatie door, om zo veel mogelijk mensen te leren kennen en een goede 'feel' te krijgen bij de cultuur van het bedrijf. Dat heb ik helaas slechts in beperkte mate kunnen doen afgelopen jaar. Ik houd me graag ten goede om in 2021 – als we hopelijk van corona verlost zullen zijn – dit proces alsnog voort te zetten.

Dat neemt niet weg dat er genoeg werk voor me klaar lag bij aanvang. Een project dat een welhaast net zo grote impact op de organisatie had als corona, was Solar: de zoektocht naar een nieuwe partner voor de noodlijdende dochteronderneming Sanquin Plasma Products. Het was een moeizaam traject, dat veel tijd en energie heeft gekost voor alle betrokkenen. Het was nog behoorlijk spannend of het allemaal goed zou komen, maar dat deed het gelukkig. Over de uitkomst zijn we heel tevreden: een internationaal consortium van investeerders gaat investeren in SPP en toegang tot grotere markten bieden. En zo kan deze verlieslijdende dochter weer een mooi, winstgevend bedrijf worden. →

Quote

“We kunnen trots zijn op onze mooie organisatie, die zulk belangrijk werk verricht”

Waarvan Stichting Sanquin nog steeds voor 15 procent (indirect) aandeelhouder is. We hebben er alle belang bij dat SPP een goede doorstart maakt en verheugen ons erop de vruchtbare samenwerking tussen SPP en rest van de Sanquin-groep voort te zetten.

Samenwerking blijft ontzettend belangrijk, ook al zijn de verschillende onderdelen op wat meer afstand van elkaar komen te staan. Die afstand is nodig, want in feite werken we met drie heel verschillende bloedgroepen. Stichting Sanquin voert – via Sanquin Bloedbank – op non-profitbasis haar wettelijke taak uit van de bloedvoorziening. Onder de stichting valt als tweede bloedgroep Sanquin Research, wat geen wettelijke taak is maar wel een kerntaak van de stichting. De derde bloedgroep zijn de commerciële ondernemingen van Sanquin Holding, die haar naam per maart 2021 heeft veranderd in Sanquin Health Solutions Group BV. De ondernemingen binnen deze holding opereren in een heel andere, competitieve omgeving. De risicoscheiding

tussen de non-profit en commerciële delen van Sanquin moest duidelijker vorm krijgen, dat hebben we begin 2021 gerealiseerd.

De vele veranderingen hebben geleid tot de behoefte om de strategische prioriteiten van Stichting Sanquin voor de komende jaren te herbevestigen en waar nodig aan te scherpen, om zo tot een gedeelde visie op de toekomst te komen. Hier zijn we in 2021 met de top van Stichting Sanquin mee aan de slag gegaan en de uitkomsten daarvan zullen in ons jaarverslag over 2021 terugkomen.

In dit stichtingsverslag hebben we gekozen voor een indeling van de onderwerpen langs de pijlers van ons mvo-beleid: mensen, milieu en economische duurzaamheid. In 2019 hebben we een start gemaakt met dit mvo-beleid en concrete doelstellingen geformuleerd. 2020 was een jaar om het beleid wat meer te laten inklinken. Een update hiervan geven we in hoofdstuk 4 van dit verslag.

2021 zie ik vooral als een transitiejaar. We zijn nog druk bezig met de *carve-out* van SPP, dat een compleet eigen infrastructuur moet bouwen los van Sanquin. Verder ronden we het efficiencytraject Helios af, waarmee we een grote kostenbesparing voor de stichting realiseren. Onderdeel daarvan is een nieuwe ICT-structuur voor de stichting. Qua bloedvoorziening hebben we een verscherpte focus op de donor en het werven van nieuwe donors. Kortom, aan het eind van dit jaar staat een *lean en mean* Sanquin klaar, dat alles wat zij in huis heeft op een heel effectieve manier zal inzetten voor de samenleving. Een mooie stip aan de horizon.

Tot slot wil ik alle medewerkers, vrijwilligers en donors van harte bedanken die afgelopen jaar op welke manier dan ook hebben bijgedragen aan onze missie om een beter leven voor patiënten te realiseren. •

Over dit jaarverslag

De kern van ons werk bij Sanquin is dat we levens redden en verbeteren met onder meer onze bloedproducten, onze plasma-geneesmiddelen en onze diagnostische diensten. Dat brengt een grote verantwoordelijkheid met zich mee: we doen ons uiterste best om ons werk zo goed en zo veilig mogelijk te doen, op een zo efficiënt mogelijke manier, met het optimale resultaat voor patiënten. Tegelijkertijd willen we ons werk ook uitvoeren met zo min mogelijk negatieve impact voor onze omgeving; liever nog met zo veel mogelijk positieve impact. Daarom hebben we een duidelijk mvo-beleid opgesteld als leidraad voor een duurzame en maatschappelijk verantwoorde bedrijfsvoering. We hebben drie pijlers benoemd binnen dit mvo-beleid:

1. Mensen

2. Milieu

3. Economische duurzaamheid

Deze pijlers zijn weer onderverdeeld in 12 thema's, zie hiernaast.

Mensen

1

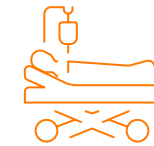
ARBEIDS-
OMSTANDIGHEDEN

VEILIGHEID VAN ONZE
MEDEWERKERS

VEILIGHEID VAN
ONZE DONORS

VEILIGHEID VAN
PATIËNTEN

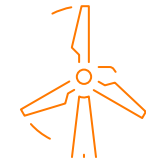
INTERNATIONALE
SAMENWERKING

Milieu

2

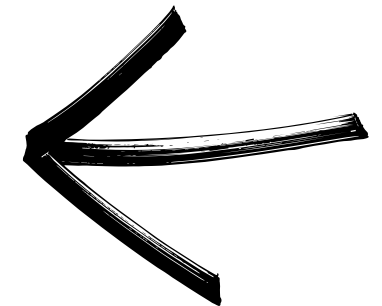
TRANSPORT

CO₂-EMISSIONS EN
ENERGIEGEBRUIK

AFVAL

Economische duurzaamheid

3

FINANCIËLE
DUURZAAMHEID

DUURZAAM INKOPEN

INNOVATIE

EXCELLENTE
DIENSTVERLENING

In 2020 hebben we voor het eerst actief ons mvo-beleid in de praktijk gebracht. Verslaglegging daarvan per thema lees je in [hoofdstuk 4](#).

In de daaropvolgende hoofdstukken 5, 6 en 7 doen we per pijler verslag van de belangrijke en nieuwswaardige gebeurtenissen binnen Stichting Sanquin van afgelopen jaar.

Hoofdstuk 5 – Mensen

Hoofdstuk 6 – Milieu

Hoofdstuk 7 – Economische duurzaamheid

Wil je meer weten over de activiteiten in 2020 van onze commerciële ondernemingen binnen de Sanquin Health Solutions Group BV (SHS), dan verwijzen we graag door naar het [eigen jaarverslag van SHS](#). •

Meer dan 200 onderzoekers werken bij Sanquin dagelijks aan baanbrekend en innovatief onderzoek.

De overkoepelende thema's van 2020

2.1 Sanquin & COVID-19

2.1.1 De impact op de organisatie

Zoals alle organisaties in Nederland (en wereldwijd) kregen wij in 2020 te maken met beperkingen door de coronapandemie zelf en de maatregelen om de pandemie te beteugelen. We hebben direct een Taskforce Corona opgericht die Sanquin-breed keek naar alle praktische zaken die geregeld moesten worden, zodat de werkprocessen konden doorgaan en medewerkers en donors veilig bleven. Toen bleek dat het virus niet meer te stoppen was, heeft Sanquin ook een Crisis Management Team (CMT) opgericht om op bestuurlijk niveau de juiste beslissingen te kunnen nemen. De Taskforce en het CMT

werkten nauw samen voor de verschillende vraagstukken rondom de pandemie.

Vanaf de eerste lockdown in maart zijn zo veel mogelijk medewerkers thuis gaan werken, met dank ook aan de afdeling ICT die ervoor heeft gezorgd dat iedereen vanuit huis toegang kon krijgen. Dit thuiswerkbeleid is het hele jaar vastgehouden, waarbij we steeds de richtlijnen vanuit de overheid hebben aangehouden.

Minder inzamelingscapaciteit

Het CMT had voorafgaand aan de lockdown in verschillende scenario's analyses gemaakt voor de mogelijke gevolgen van een lockdown op de bloedvoorziening. Gelukkig konden de afnamelocaties van

Sanquin Bloedbank over het algemeen openblijven. Wel moesten we meer afstand tussen de afnamebedden realiseren, waardoor minder donors tegelijk konden doneren op een locatie. Door alle coronamaatregelen daalde onze inzamelingscapaciteit met 35 procent. Dankzij verschillende initiatieven zijn we erin geslaagd toch voldoende volbloed in te zamelen: er zijn extra openingstijden gekomen, meer sessies op de afnamelocaties, uitbreiding van de locaties in vierkante meters en zaterdagopeningen. Door alle extra inspanningen heeft de bloedvoorziening naar de ziekenhuizen geen moment tekortgeschoten.

Onze reguliere plasma-targets hebben we door de beperkte capaciteit in 2020 noodgedwongen op het tweede plan moeten zetten. Uiteindelijk is er 10 procent minder ingezameld. Daar staat tegenover dat we maar liefst 21.000 kilo 'convalescent' →

Quote

"We krijgen veel complimenten van donors dat we dit werk doen, laatst begon er iemand zelfs voor me te klappen. Ik zeg dan steeds: 'Petje af terug voor jullie, dat jullie blijven komen.' Want donors hebben de keuze om thuis te blijven, maar vinden het blijkbaar ook belangrijk dat de bloedafname doorgaat." – Donorassistent Anke Klijn

plasma hebben ingezameld – plasma met antistoffen tegen COVID-19 – om coronapatiënten mee te helpen. En begin 2021 aanvullend nog eens 9.000 kilo, dus in totaal 30.000 kilo convalescent plasma. Zie [Onderzoek naar geneesmiddel voor COVID 19](#) en [Heel veel wetenschappelijk onderzoek](#) voor de belangrijke bijdrage die donors hebben geleverd door hun convalescent plasma te doneren.

Quote

“De eerste boodschap naar onze donors was de belangrijkste: ‘De Bloedbank is én blijft open!’ We hebben in die periode heel veel gecommuniceerd met onze donors, maar ook met Sanquiners op de afnamelocaties. Dat moest ook wel. Je zag de situatie bijna dagelijks veranderen. Anderhalve meter afstand, rode RIVM-gebieden in Noord-Brabant, tijdelijk sluiten van een locatie omdat coronapatiënten in een naastgelegen pand een plek zouden krijgen, 70-plussers die we afraadden om te komen doneren, geen extra voordelen bij het dragen van mondkapjes volgens de overheid, later juist wel de verplichting van het dragen van mondkapjes. We zijn er een heel jaar elke dag mee bezig geweest. Een groot compliment is op zijn plaats aan alle medewerkers en vrijwilligers die afgelopen jaar keihard hebben gewerkt om de bloedvoorziening te laten doordraaien. En natuurlijk aan onze donors, die trouw zijn blijven doneren.” – Daphne Thijssen-Timmer, directeur Bloedbank

Werkdruk & digitalisering

De werkdruk was hoog afgelopen jaar, niet in de laatste plaats voor de medewerkers van Sanquin Bloedbank, waar de bloedinzameling bleef doordraaien ondanks alle coronabeperkingen. Voor de medewerkers op de afnamelocaties werden de werkzaamheden een stuk zwaarder; zij moesten sinds de start van de pandemie continu mondkapjes dragen en hun handen na iedere handeling desinfecteren. Bovendien

kregen ze regelmatig te maken met wisselende protocollen vanwege nieuwe overheidsmaatregelen.

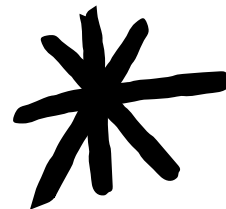
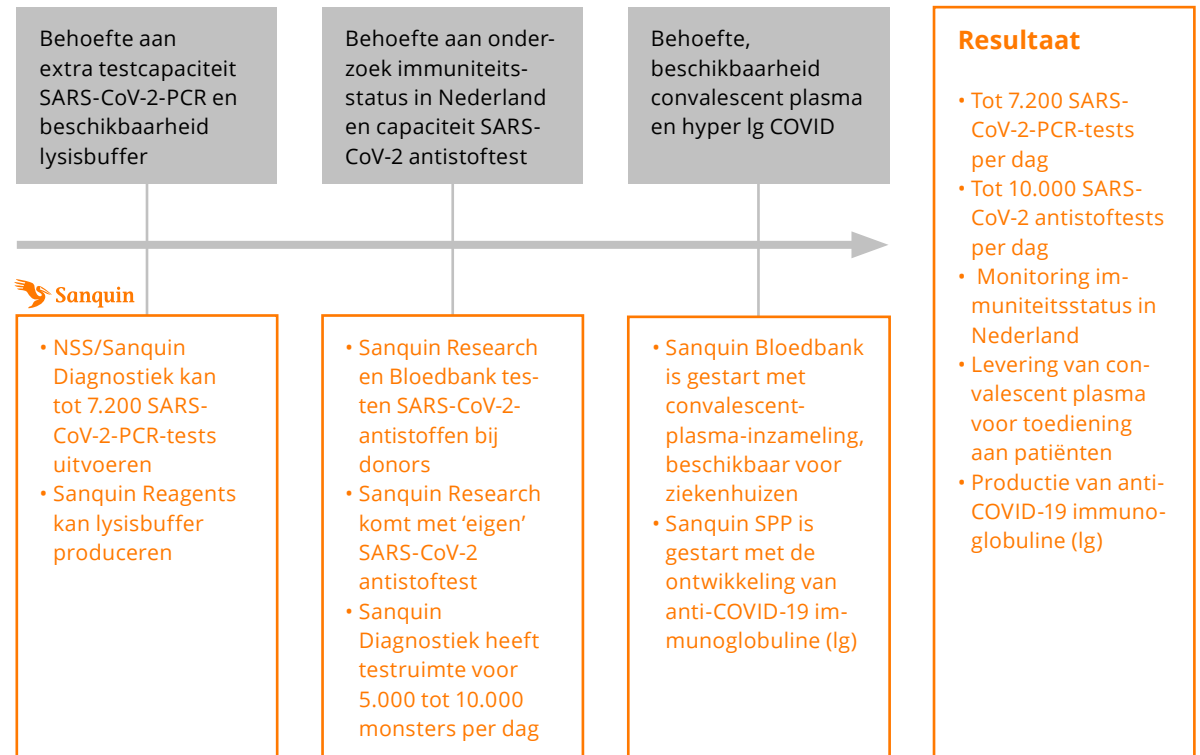
In de eerste golf van besmettingen hebben veel afnamelocaties vrijwilligers ingezet die een triage deden bij de deur: zij ontvingen donors, stelden vragen over mogelijke gezondheidsklachten en verzochten hen soms van een donatie af te zien. Naarmate de pandemie vorderde werd het lastiger om voldoende vrijwilligers hiervoor te krijgen, maar hebben we de triage grotendeels kunnen digitaliseren: donors kunnen voortaan thuis online een checklist invullen of ze mogen komen doneren. Dat is een positief bijeffect van de pandemie gebleken: de digitalisering binnen Sanquin Bloedbank heeft dankzij corona een vlucht genomen. Zo kunnen donors sinds 2020 ook zelf online (rustige) tijdslots kiezen waarin ze willen komen doneren. •

2.1.2 Onze bijdrage aan de strijd tegen corona

De coronapandemie bracht Sanquin ook de kans om onze waarde voor de maatschappij over de volle breedte te laten zien. De waarde van onze kennis, onze producten en diensten, onze infrastructuur en zeker onze mensen. Razendsnel heeft Sanquin samenwerking opgezet tussen de verschillende divisies van Stichting Sanquin en de ondernemingen van Sanquin Health Solutions Group om bij te dragen aan de strijd tegen COVID-19.

Het schema hiernaast laat zien aan welke behoeftes wij vanaf maart 2020 hebben bijgedragen vanuit de verschillende organisatieonderdelen:

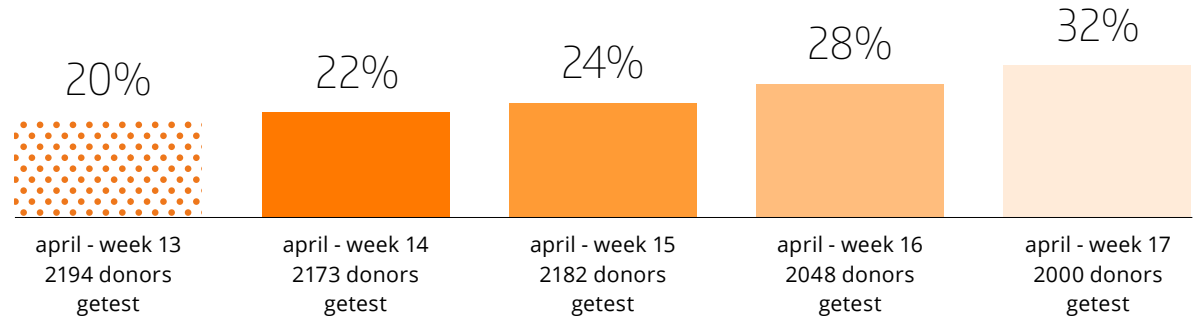
Sanquin-activiteiten bij het bestrijden van COVID-19

Op hoofdlijnen zijn de volgende resultaten bereikt:

- Tot 7.200 SARS-CoV-2-PCR-tests per dag.
- Tot 10.000 SARS-CoV-2-antistoftests per dag.
- Continue monitoring en rapportage van de immuniteitsstatus (groepsimmunitet) in Nederland door gebruik te maken van restmateriaal van reguliere bloeddonors.
- Sanquin communiceert regelmatig hoe de aanwezigheid van antistoffen zich ontwikkelt en heeft een belangrijke wetenschappelijke paper over het onderzoek gepubliceerd in [Nature Communications](#).
- Inzameling en levering van convalescent COVID-19 plasma voor klinische trials, voor *compassionate-use*-behandeling van patiënten en voor de ontwikkeling van een anti-COVID-19-immunoglobuline.
- Door de toegenomen vraag naar SARS-CoV-2-PCR-tests is er wereldwijd een tekort aan lysisbuffer ontstaan. Lysisbuffer is een vloeistof die cellen openbreekt en zo genetisch materiaal van COVID-19-virus tevoorschijn haalt. Sanquin Reagents

Sanquin-donors met antistoffen tegen SARS-CoV-2 in april 2020

heeft op verzoek van het ministerie van VWS extra lysisbuffer geproduceerd.

Testen, testen en nog eens testen

Sanquin Research en Sanquin Diagnostiek hebben in 2020 razendsnel tests ontwikkeld om (antistoffen tegen) SARS-CoV-2 aan te tonen, het virus dat COVID-19 veroorzaakt. Deze tests gebruikt Sanquin voor meerdere projecten. Ook worden sinds het begin van de uitbraak continu duizenden bloeddonaties [getest](#) op SARS-CoV-2-antistoffen. Deze cijfers zijn belangrijk voor het RIVM en de overheid om te bepalen hoe de

seroprevalentie en groepsimmunitet zich ontwikkelen in Nederland.

Sanquin Diagnostiek heeft vanaf het begin van de pandemie bij het ministerie van VWS aangegeven bij te kunnen dragen aan het opschalen van PCR-testcapaciteit in Nederland om coronabesmettingen vast te stellen. Het Nationaal Screeningslaboratorium Sanquin (NSS) is in juni 2020 gestart met het dagelijks uitvoeren van PCR-coronatests in opdracht van de GGD →

7.200 PCR-tests per dag kan Sanquin uitvoeren om coronabesmettingen vast te stellen.

met een capaciteit van 7.200 tests per dag. Dit was mogelijk door de inzet van onze pipetteer- en testapparatuur met hoge capaciteit, extra menskracht en de juiste database-koppelingen om uitslagen snel digitaal te rapporteren – binnen 24 uur na afname van het testmateriaal in GGD-teststraten.

Voor de PCR-tests dreigde in april/mei 2020 een tekort aan lysisbuffer in Nederland

waardoor de landelijke testcapaciteit direct in gevaar zou komen. Sanquin Reagents heeft daarom in opdracht van het ministerie van VWS een noodvoorraad lysisbuffer geproduceerd volgens de specificaties van Roche Diagnostics. Daardoor kon gegarandeerd worden dat alle laboratoria in Nederland de PCR-tests van Roche konden blijven uitvoeren.

Onderzoek naar geneesmiddel voor COVID-19

Boven op het uitvoeren van onze wettelijke taak, heeft Sanquin Bloedbank in opdracht van het ministerie van VWS het afgelopen jaar en begin 2021 30.000 kilo plasma van ex-coronapatiënten [ingezameld](#). Dankzij een goede samenwerking met de GGD

hebben we deze ex-coronapatiënten als donors kunnen werven. In hun plasma zitten antistoffen tegen het SARS-CoV-2-virus dat COVID-19 veroorzaakt. Het vermoeden is dat deze antistoffen patiënten met beginnende symptomen van COVID-19 kunnen helpen, met name patiënten die zelf geen of nauwelijks afweer hebben. Sanquin Bloedbank heeft dit zogeheten ‘convalescent plasma’ afgenomen bij mensen die zich specifiek hiervoor hebben aangemeld bij Sanquin. De oproep om plasma te komen doneren als je corona hebt doorgemaakt, leverde bijna 35.000 aanmeldingen op. 23.000 mensen zijn daadwerkelijk plasma komen doneren, met in totaal 71.000 donaties als resultaat. →

Feitje

Sanquin is als eerste in de wereld begonnen met metingen op landelijk niveau om te bepalen welk deel van de volwassen bevolking in aanraking is geweest met het coronavirus, en hoe dat verdeeld is over het land.

Sanquin Diagnostiek onderzocht de hoeveelheid antistoffen in hun plasma. Een deel van het convalescent plasma werd ingezet voor transfusie bij coronapatiënten in verschillende klinische studies. Een ander deel ging naar Sanquin Plasma

71.000 keer is er convalescent plasma gedoneerd: plasma met antistoffen tegen COVID-19.

Products (SPP) dat van dit plasma vervolgens een immunoglobulineproduct heeft gemaakt met antistoffen tegen COVID-19. Daarvoor heeft SPP zich aangesloten bij een wereldwijde alliantie van plasma-geneesmiddelfabrikanten (de CoVlg-19 Plasma Alliantie) om gezamenlijk te werken aan de ontwikkeling van dit mogelijk nieuwe geneesmiddel. Op 21 oktober 2020 heeft SPP de eerste batch van 4.000 flacons van het anti-COVID-19 immunoglobulinepreparaat vrijgegeven en vervolgens beschikbaar gesteld aan het ministerie van VWS.

Ook werkt SPP samen met de CoVlg-19 Plasma Alliantie om de werking van het anti-COVID-19 immunoglobulinepreparaat

aan te tonen via een internationale studie. Daarvoor heeft SPP plasma met coronantistoffen, afkomstig van Nederlandse donors, beschikbaar gesteld. De Alliantie heeft de werking van het anti-COVID-19 immunoglobulinepreparaat bij COVID-19-patiënten in het ziekenhuis onderzocht. Het anti-COVID-19 immunoglobulinepreparaat bleek veilig bij toepassing.

De studieresultaten (in 2021) leverden geen bewijs dat anti-COVID-19 immunoglobuline helpt om ernstige COVID-19-ziekteverschijnselen te verminderen of te voorkomen. De inclusie was echter breed, namelijk inzet van de immunoglobuline bij een duur van de ziekteverschijnselen van →

Quote

"We staan er niet altijd bij stil, maar wat wij als Sanquin binnen een paar maanden hebben neergezet, is een prestatie van formaat en internationaal gezien uniek!" – Ron Kanbier, programmamanager anti-COVID Plasma Inzamelingsproject

In **Science** zijn de resultaten gepubliceerd van onderzoek door Sanquin naar schadelijke anti-stoffen tegen het coronavirus.

Quote

“Neem een patiënt die net een chemokuur heeft gehad wegens leukemie, besmet is met corona en voor een stamceltransplantatie staat. Zijn afweer ligt op dat moment helemaal plat. Je kunt hem dan tijdelijk beschermen met een zak donorplasma vol antistoffen. Sanquin geeft nu al meerdere keren per week zo’n zak anti-COVID-19-plasma uit aan ziekenhuizen voor de behandeling van specifieke patiënten, op basis van compassionate use.” – arts-microbioloog Hans Zaaijer, hoofd afdeling Bloedoverdraagbare Infectieziekten van Sanquin.

1-12 dagen. Dus ook bij langer bestaande ziekteverschijnselen. Uit de studies met convalescent plasma is gebleken dat inzet later in de ziekte niet zinvol is, maar dat juist inzet in de eerste paar dagen van ziekteverschijnselen zinvol is. Subgroepanalyse binnen de Alliantie-studie zal nog plaatsvinden. Daaruit zal moeten blijken of anti-COVID-19-immunoglobuline bij bepaalde risicogroepen effectief is en in welke fase van ziekte.

Sinds begin 2021 is er voldoende ‘coronaplasma’ ingezameld en bouwt Sanquin deze inzameling weer af. Via een speciaal wervingsplan proberen we alle anti-COVID-

19-donors te behouden voor Sanquin Bloedbank als reguliere plasma- of volbloeddonor.

Heel veel wetenschappelijk onderzoek

Waarom wordt de een zo ziek van het virus en heeft de ander nauwelijks symptomen? Van wat voor antistoffen word je beter? Bij Sanquin Research zijn meerdere afdelingen gespecialiseerd in de werking van het immuunsysteem. Zij zijn onderzoeken gestart om te kijken hoe de immunrespons van patiënten die COVID-19 hebben doorgemaakt er precies uitziet. Dat is heel belangrijk om te kunnen achterhalen hoe antistoffen precies hun werk kunnen doen bij de behandeling van patiënten.

In een nieuw groot onderzoek, opgezet door Sanquin samen met het Leids Universitair Medisch Centrum en het Erasmus MC, krijgen patiënten met beginnende corona plasma toegediend van donors die →

al een besmetting hebben meegemaakt en antistoffen tegen het virus hebben. In deze [CoV-Early-studie](#) kijken we of de behandeling met plasma met die antistoffen de genezing van COVID-19 kan versnellen, of

Uit donoronderzoek door Sanquin blijkt dat mensen slecht kunnen inschatten of ze corona gehad hebben. Lees [hier](#) meer over het onderzoek. —————○

een opname in het ziekenhuis kan voorkomen. De studie heet 'CoV-Early' omdat het plasma in een vroeg stadium van de ziekte wordt gegeven, namelijk op het moment dat iemand nog geen acht dagen klachten heeft en nog niet opgenomen is in het ziekenhuis. De verwachtingen op grond van soortgelijke studies in het buitenland zijn hoopgevend. In de loop van 2021 worden de eerste resultaten verwacht. Als die gunstig uitpakken, kan dit een standaardbehandeling worden van COVID-19.

Er lopen nog veel meer onderzoeken op het gebied van corona. Zo onderzoekt de afdeling Product- en Procesontwikkeling Bloedtransfusietechnologie van Sanquin Bloedbank samen met de Rijksuniversiteit Groningen of het mogelijk is een immunoglobulinepreparaat te vernevelen. Directe toediening met een pufje in de longen zou het geneesmiddel direct brengen op de plek waar het moet werken. De dosering zou zo ook veel lager kunnen zijn dan toediening via het infuus, zodat veel meer

patiënten kunnen worden behandeld. Met het UMC Utrecht wordt onderzoek gedaan naar het toedienen van neusdruppels met een immunoglobulinepreparaat.

De afdeling Donoronderzoek voert onderzoek uit onder donors. Door de antwoorten te koppelen aan de antistofmeting worden belangrijke vragen beantwoord. Zoals: Kun je besmet raken zonder dat je het merkt, en komt dat vaak voor? Zo bleek aan het begin van de pandemie – toen er nog niet veel testmogelijkheden waren – dat donors die dachten dat ze besmet waren met het coronavirus, vaak geen antistoffen in hun bloed hadden. Omgekeerd bleken donors die geen symptomen hadden gehad, toch soms antistoffen te hebben. Het onderzoek was belangrijk omdat daarmee werd aangetoond dat een besmetting moeilijk in te schatten is op basis van symptomen. →

Verder werkt Sanquin mee aan de aanleg van een Europese database met alle klinische gegevens uit heel Europa van diverse trials met convalescent plasma. [SUPPORT-E](#) is de naam van dit project, opgezet door de European Blood Alliance. Sanquin ontwikkelt standaarden waardoor de tests van al die onderzoeken in alle landen met elkaar vergeleken kunnen worden. Gezamenlijk wordt onderzocht welke test het best voorspelt of een bepaald plasma werkt. Ook worden zeldzame, ernstige bijwerkingen in kaart gebracht.

Feitje

Sanquin behoudt een minderheidsbelang van 15 procent en een prioriteitsaandeel in SPP en een zetel in de board.

2.2 Solar – een nieuwe toekomst voor Sanquin Plasma Products

Vanaf 2018 is Sanquin op zoek geweest naar een partner voor Sanquin Plasma Products (SPP) en Plasma Industries Belgium (PIBe). De plasmageneesmiddelenmarkt is sterk geconsolideerd en wordt gedomineerd door vijf spelers die samen bijna 80 procent van de globale markt bedienen. Deze spelers zijn ook in Nederland actief. SPP was in haar huidige vorm te klein om hierin een duurzame rol te spelen. Met het project 'Solar' zijn we daarom op zoek gegaan naar een geschikte en financieel sterke partner voor SPP. Aan het partnerschap zijn wel voorwaarden gesteld: de garantie dat Nederlandse patiënten hun belangrijke plasmageneesmiddelen van SPP blijven krijgen én dat de kennis en het productiebedrijf voor Nederland behouden blijven.

Internationaal consortium

In oktober 2020 heeft Sanquin overeenstemming weten te bereiken met een internationaal consortium van investeerders met ruime ervaring in de biomedische sector en het vermarkten van producten uit plasma. Met hun kennis van de sector en de internationale markt kunnen SPP en PIBe verder groeien. Bovendien brengen ze de middelen mee om de productiefaciliteiten te moderniseren en uit te breiden en nieuwe producten te ontwikkelen.

Overeengekomen is de overdracht van 85 procent van de gewone aandelen in het kapitaal van SPP en PIBe door Sanquin aan het consortium, tegen vergoeding van een vaste verkoopprijs. Daarnaast zijn er afspraken gemaakt over variabele vergoedingen (zie ook jaarrekening paragraaf 17 *Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen*). De uitkomsten van het project Solar zijn zo veel mogelijk →

verwerkt in boekjaar 2020 en hebben een negatief effect op het resultaat van 2020 en het eigen vermogen van Sanquin Health Solutions Group B.V. (SHS) en in het verlengde daarvan op het eigen vermogen van Stichting Sanquin (zie ook bestuursverslag hoofdstuk 8.3 *Financiële resultaten*).

Prioriteitsaandeel

Per 31 december 2020 is het merendeel van de aandelen van SPP overgegaan naar het consortium van investeerders. SHS heeft een minderheidsbelang van 15 procent behouden in SPP en haar dochtermaatschappij PIBe. Daarnaast heeft SHS een prioriteitsaandeel in SPP dat speciaal de zeggenschap regelt bij beleidskwesties die impact hebben op de Nederlandse plasmageneesmiddelenvoorziening. Sanquin heeft in de overeenkomst vastgelegd dat de beschikbaarheid en productie van plasmageneesmiddelen in Nederland is zeker gesteld voor de toekomst. Sanquin

heeft ook een zetel in de boards van SPP en PIBe, die zijn ingenomen door Pieter de Geus, voormalig CEO van SPP en huidig managing director van SHS.

SPP en PIBe zullen nauw blijven samenwerken met de overige onderdelen van de Sanquingroep.

2.3 Helios – de kosten van de concernstaf omlaag

De plannen voor verzelfstandiging van SPP waren aanleiding in 2019 om een kostenbesparingsprogramma op te starten, genaamd Helios. Dit project is gericht op het aanzienlijk verlagen van de kosten van de concernstaf van Sanquin – onder andere door goed te kijken naar de efficiency, waardoor diensten worden geoptimaliseerd en het aantal medewerkers kan worden gereduceerd. Oorspronkelijk was het de bedoeling het Helios-traject over vier jaar te spreiden. In de loop van 2020 is besloten het proces te versnellen.

Het project verloopt voortvarend, eind 2021 zullen de besparingen voor de meeste stafafdelingen gerealiseerd zijn. Alleen de afdeling ICT heeft iets meer tijd nodig, omdat de besparingen op dit vlak samenhangen met een compleet nieuwe ICT-infrastructuur die wordt opgezet. Zo gaat de organisatie in de cloud werken en wordt een aantal systemen compleet vervangen. In 2021 formaliseren we de inzet van stafdiensten door de verschillende Sanquin-entiteiten. →

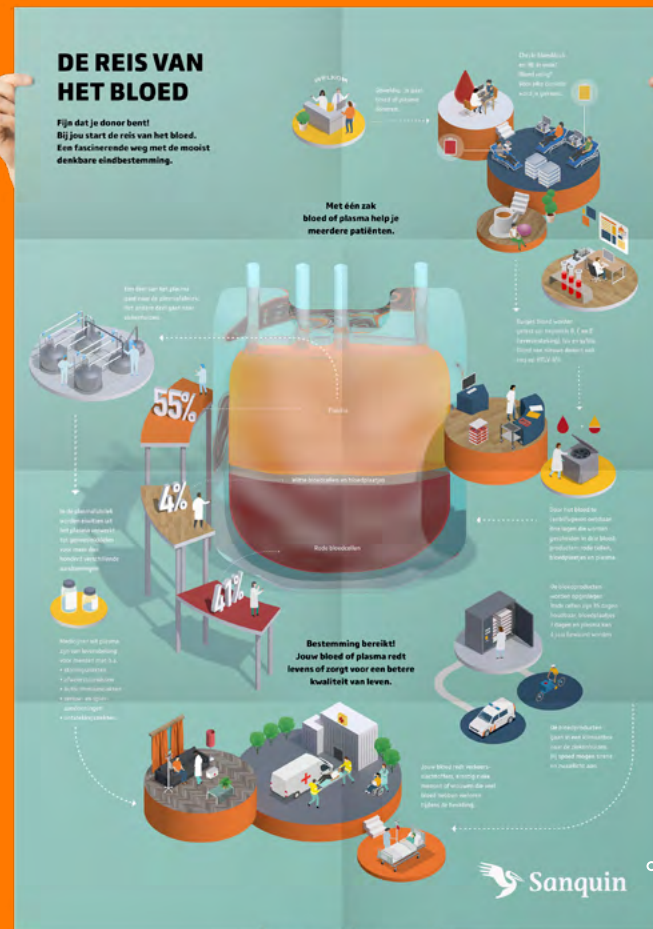
2.4 Brexit

Sanquin heeft eind 2018 een taskforce opgericht die in kaart heeft gebracht welke leveranciers door een harde Brexit mogelijk leveringsproblemen kunnen krijgen. Gedurende het jaar 2020 is dit permanent gemonitord. Veiligheidshalve is voor de leveranciers waar geen alternatief voor is, een veiligheidsvoorraad aangehouden. Eind 2020 hebben de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk op de valreep een overeenkomst gesloten (zachte Brexit). Uitvoering naar aanleiding van de Brexit is onder controle en behoeft geen aanvullende maatregelen, de details van het akkoord zullen worden geïmplementeerd. Grensverkeer van goederen en diensten blijft beperkt en daardoor zal Sanquin naar alternatieve leveranciers (als back-up) zoeken. •

De 20-jarige Milka Lompole heeft vanwege haar ziekte sikkelcelanemie regelmatig bloed nodig. Inmiddels heeft zij zo veel antistoffen tegen rode bloedcellen ontwikkeld, dat nog maar een handjevol bloeddonsors wereldwijd geschikt is voor haar. Sanquins transfusieartsen doen steeds weer hun uiterste best om deze donors te vinden. [Lees haar indrukwekkende verhaal.](#)

Donors & bloed

Voor nieuwe donors maakten we een speciale editie van posterzine Bloedverwant. De poster aan de binnenzijde toont de fascinerende weg die een donatie aflegt van donor tot patiënt.

POSTERZINE BLOEDVERWANT

De Nederlandse bloedvoorziening

De weg van het bloed

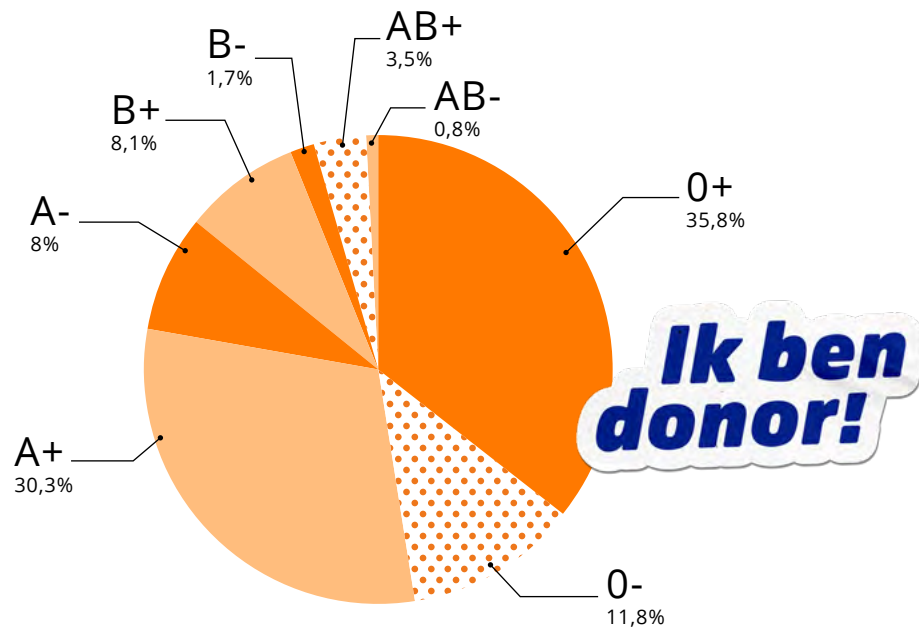
Bij de donor start de reis van het bloed.
Een fascinerende weg met de mooiste denk-
bare eindbestemming: de patiënt.

3.1 De kerncijfers van 2020

Donors zijn letterlijk van levensbelang. Hier presenteren wij de belangrijkste cijfers.

* Exclusief donors die wel zijn geregistreerd, maar nog niet zijn gekeurd.

Verdeling van bloedgroepen binnen ons donorbestand

Donorbestand

	2020	2019	2018	2017	2016
Aantal geregistreerde donors	391.288	366.712	341.509	331.472	342.600
Aantal ingeschreven donors *	372.865	344.897	331.699	324.748	331.588
Donorfrequentie volbloeddonors per jaar	1,40	1,46	1,51	1,50	1,50
Donorfrequentie plasmaferesedonors per jaar	4,06	5,04	5,29	5,40	5,20
Aantal donors per 1000 inwoners	22,49	21,22	19,88	19,40	20,18

Aantal donaties

	2020	2019	2018	2017	2016
Totaal aantal donaties	736.593	727.464	724.002	721.203	726.565
Aantal volbloeddonaties	411.518	413.653	412.682	410.616	420.163
Aantal afereses	325.075	313.811	311.320	310.587	306.402

Verloop van eenheden trombocyten (bloedplaatjes) in alle ziekenhuizen

Jaar	Procent
2016	6,4 procent
2017	6,3 procent
2018	5,7 procent
2019	6,0 procent
2020	6,9 procent

963

spoedritten bij levensbedreigende situaties in 2020 (met zwaailicht)

8.378

voorraadaanvullingen die niet kunnen wachten tot de volgende levering

26.706

dagelijkse voorraadaanvullingen

Infecties bij bloeddonors

Sanquin test bloedproducten standaard en routinematig zeer grondig. Zo voorkomen we dat infectieuze bloedproducten aan patiënten worden toegediend.

* Trouwe/bekende donors worden niet gescreend op HTLV-I/II

Gebruik

	2020	2019	2018	2017	2016
Gebruik rodebloedcelconcentraten	400.646	405.338	403.900	406.938	418.384
Aantal bloedplaatjes (uit volbloed in donoreenheden)	226.480	235.360	247.625	249.870	252.775
Aantal eenheden vers bevroren plasma	1.991	1.153	1.875	1.499	2.491
Kilo's plasma totaal (inclusief aferese) geleverd aan Plasma Products B.V.	347.780	351.913	338.587	316.662	315.817

Verhouding donors en leveringen rode cellen

	2020	2019	2018	2017	2016
Volbloeddonors	293.633	283.174	273.282	266.875	275.877
Geleverde erythrocyten	400.646	405.338	403.900	406.938	418.384

Volbloed logistiek (in donoreenheden)

	2020	2019	2018	2017	2016
Volbloed donaties	411.518	413.653	412.682	410.616	420.163
Rode bloedcellen naar ziekenhuis	400.646	405.338	403.910	404.678	418.384

Infecties bij bloeddonors

	Aantal nieuwe bloeddonors met bevestigd positieve testuitslag in 2020	Aantal trouwe/bekende bloeddonors met bevestigd positieve testuitslag in 2020
Hepatitis B-virus	15	1
Hepatitis C-virus	11	1
HIV-1/2	0	0
HTLV-I/II	1	- *
Lues	28	6

8,5 is het cijfer dat donors in 2020 gaven voor hun algemene tevredenheid over Sanquin.

3.2 Relatie met donors

Sanquin werkt continu aan uitbreiding en diversiteit van het donorbestand. Dat is nodig omdat de huidige donorpopulatie vergrijst, en omdat bloedgroepen van minderheden ondervertegenwoordigd zijn. We werven daarom doelgroepgericht en zijn specifiek op zoek naar jongeren en mannen. Hierbij is digitalisering een belangrijke pijler onder het wervingsbeleid. We zetten zwaar in op online communicatie om een jongere doelgroep te bereiken en maken volop gebruik van nieuwe technieken, zoals geotargeting.

Overleg met donors

De Donor Advies Raad (DAR) is het overlegorgaan waarin donors kunnen meedenken, meepraten en adviseren over donorgerateerde zaken. De DAR heeft tot doel:

- het binnen het kader van de doelstellingen van Sanquin behartigen van de gemeenschappelijke belangen van de donors, in het bijzonder het leveren van een bijdrage aan de bewaking en de bevordering van de kwaliteitsaspecten van het doneren die een directe relevantie hebben voor de beleving en het welbevinden van de donors;
- het ontwikkelen van een effectieve en efficiënte vorm van overleg en samenwerking met de Raad van Bestuur van Sanquin, met als doel:
- de donors van Sanquin te betrekken bij het donorgerateerde beleid van Sanquin; informatie uit te wisselen met betrekking tot de kwaliteit van de te verlenen zorg door Sanquin aan de donors.

Tevredenheidsonderzoek

Met tevredenheidsonderzoeken onder onze donorpopulatie houden we continu de vinger aan de pols. Vanaf mei 2020 is de afdeling Sanquin Communicatie gestart met een vernieuwde aanpak om donortevredenheid en de naamsbekendheid van Sanquin te meten. Waar we tot die datum tweejaarlijks grote onderzoeken lieten uitvoeren, organiseren we dit voortaan in een continue stroom (één keer per maand). Dit geeft ons inzichten om onze communicatie- en marketingactiviteiten te verbeteren. Ook kunnen we door een continue uitvraag scherp in de gaten houden welke impact alle Sanquin-vernieuwingen, onder andere op het gebied van digitalisering, hebben op hoe donors en non-donors Sanquin ervaren en zien.

Mvo-doelen

Sanquin wil dat medewerkers zich betrokken voelen, plezier in hun werk hebben en respectvol met elkaar omgaan op de werkvloer.

Onze mvo-doelstellingen en -thema's

In 2019 heeft Sanquin, in samenspraak met belanghebbenden zowel binnen als buiten de organisatie, ambitieuze doelen gesteld op economisch, sociaal en ecologisch gebied. 2020 stond voornamelijk in het teken van het concretiseren van deze ambities. In

De veiligheid van onze donors is heel belangrijk, daarom investeren wij continu in onderzoek hiernaar.

2021 zullen we in samenwerking met studenten van de Hogeschool van Amsterdam (HvA) voor een deel van de ambities een dashboard inrichten.

Daarnaast zijn op verschillende terreinen al stappen in de goede richting gezet. Naast de structurele ontwikkelingen stonden de activiteiten vooral in het teken van de coronamaatregelen, met name de activiteiten rond medewerker- en donorveiligheid. Ook droeg Sanquin bij aan het bestrijden van de COVID 19-pandemie met innovatieve tests, onderzoek en producten. Zoals [elders](#) in het jaarverslag staat, is Sanquin Plasma Products in 2020 verder verzelfstandigd. Dit heeft ook gevolgen voor de verantwoordelijkheden rond de uitvoering van het mvo-beleid. Veel van de resultaten en inspanningen die hier beschreven worden, zijn het resultaat van samenwerking onder deze gewijzigde verantwoordelijkheden.

Pijler 1: Mensen

In 2020 hebben we een aantal activiteiten uitgevoerd voor de vitaliteit van medewerkers. Deze

activiteiten waren deels gericht op het fysiek en mentaal welzijn en de betrokkenheid van medewerkers die verplicht thuis werkten. Een ander deel van de activiteiten was juist gericht op het welzijn van medewerkers die onder moeilijke omstandigheden de vitale processen van Sanquin draaiend moesten houden. We hebben verschillende procedures en tools, gericht op vitaliteit en betrokkenheid, ingericht en via intranet aangeboden. We verwachten dat deze tools ook na de crisis hun nut blijven bewijzen. →

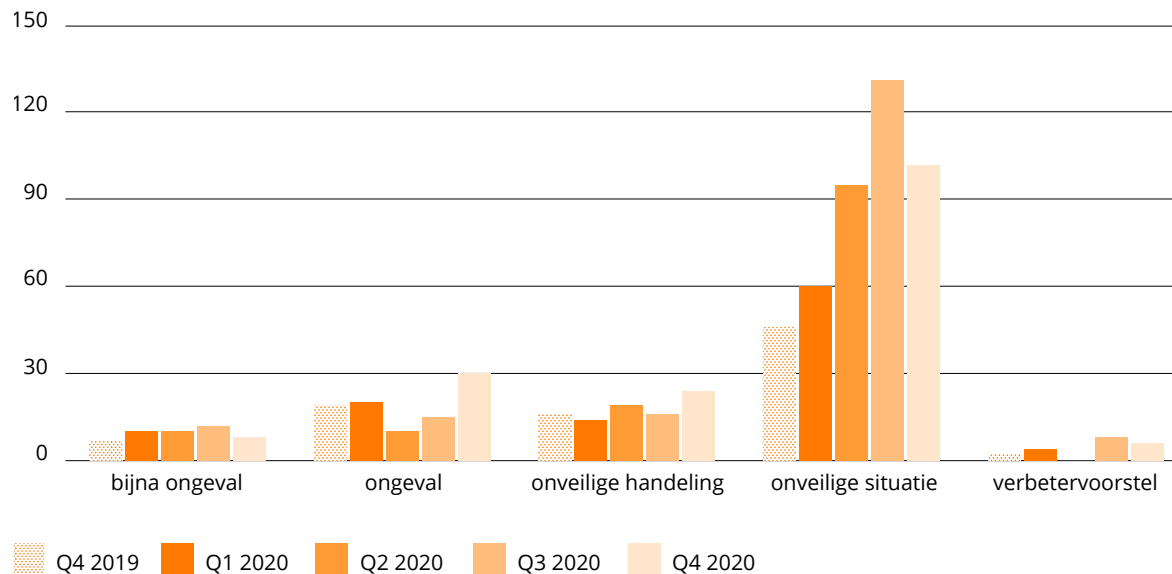

Afgelopen jaar zijn extra hygiënemaatregelen, 1,5 metermaatregelen en een mond-neusmasker- en toegangsbeleid ingevoerd in het kader van de COVID-19-pandemie. Daarnaast was er vooral veel aandacht voor structurele ac-

tiviteiten rondom veiligheidsbewustzijn met e-learning modules en de introductie van veiligheidsrondes. Met name de veiligheidsrondes leidden tot meer meldingen van potentieel gevaarlijke situaties en daardoor een betere preventie van ongevallen. Ook is veel energie gestoken in het up-to-date brengen van de Risico-inventarisatie en

-evaluatie (RI&E). Sanquin heeft sinds 2010 een goedgekeurde RI&E die elke vijf jaar geüpdatet wordt. Het aantal ongevallen met verzuim is dermate klein dat het qua verbetermanagement interessanter is om naar het aantal ongevallen te kijken, ongeacht of deze verzuim tot gevolg hebben of niet. De grafiek 'Trend in meldingen' geeft een beeld van de meldingen op het gebied van mede-werkerveiligheid in 2020.

Trend in meldingen

In 2020 stond vanzelfsprekend ook de donorveiligheid in het teken van de coronamaatregelen met extra inspanningen op het gebied van hygiëne, afstand houden, dragen van mondmaskers en waar nodig triage. Op de achtergrond zijn de ingezette acties op het gebied van communicatie, privacy en donorwelbevinden gewoon doorgegaan. Daardoor denken we dat bij de volgende →

meting van de Net Promotor Score (NPS), een methode om de loyaliteit van donors te meten, een gemiddelde score van 8 nog steeds haalbaar is.

VEILIGHEID VAN
PATIËNTEN

Alle bedrijfsonderdelen van Sanquin die voor patiënten actief zijn, zijn in 2020 weer getoetst door de relevante toezicht-houders. Daarbij is aangetoond dat de kwaliteit en veiligheid van onze producten en diensten voor patiënten structureel geborgd zijn.

INTERNATIONALE
SAMENWERKING

De COVID-19-pandemie heeft ook een grote invloed gehad op de internationale samenwerking van Sanquin Consulting Services (SCO). Vrijwel alle activiteiten op locatie konden vanwege de reis- en bezoekbeperkingen geen doorgang vinden. Voor projecten in Turkije en Georgië was het mogelijk om de activiteiten online

op te pakken, terwijl andere projecten stil kwamen te liggen (zoals in Suriname). Congressen konden alleen nog online doorgaan of moesten worden uitgesteld. Desondanks zijn ook enkele nieuwe projecten gestart:

- Een tender van de EDQM/Council of Europe voor experts voor het EU-project *Reorganising the Romanian Blood System* bood een goede gelegenheid om in te schrijven voor twee expertisegebieden: organisatie en financiering. Sanquins inschrijving haalde de maximale beoordeling op de twee onderdelen die zijn gewonnen. Voor het project gaan we samenwerken met andere experts die hebben ingeschreven en het EDQM-team.
- Vanuit Egypte kwam een verzoek om mee te werken aan een project voor het opzetten van plasmafractionering. Bij dit project trekken we samen op met SPP, dat een rol kan spelen bij de *technology transfer* voor de fractioneringsfabriek. Voor SCO gaat het dan in essentie om advies en trainingen voor het opzetten van plasmaferese-centra die voldoen aan GMP-richtlijnen.

Pijler 2: Milieu

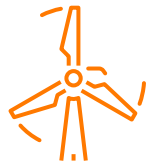
TRANSPORT

Het realiseren van het doel voor het thema transport is een grote uitdaging, zeker omdat nog niet voor elke transportvorm benodigd

voor de diensten van Sanquin een uitstootvrije variant beschikbaar is. In 2020 is een aanbesteding uitgeschreven voor nieuwe vrachtwagens voor middellange afstanden. Bij deze aanbesteding is onder meer gekeken naar de laagst mogelijke emissie onder gebruiksomstandigheden. Nul emissie is hierbij nog niet haalbaar.

In Amsterdam en omgeving zetten we fietskoeriers in voor de zogeheten A2-ritten: snelle extra levering van bloedproducten die niet urgent maar wel dringend nodig zijn in ziekenhuizen. Deze duurzame vorm van transport is na een succesvolle pilot een vast onderdeel geworden van onze transportvloot. →

Sanquin doet verder mee aan een [meerjarige pilot](#) om drones in te zetten voor medische zorg, zoals het vervoer van bloedproducten. Eind 2020 is gestart met testvluchten tussen locaties van het Isala ziekenhuis in Meppel en Zwolle. Drone-transport kan sneller, veiliger en schoner dan via de weg en moet de zorg en service naar de patiënt verbeteren.

CO₂-EMISSIONS EN ENERGIEGEBRUIK

Het terugdringen van de CO₂-emissies blijft de komende jaren aandacht vragen. 2020 stond in het kader van inzicht krijgen en het meet- en stuurbaar maken van mogelijke maatregelen. Tijdens het uitvoeren van de verplichte energie-audit (EED) in 2020 is een beter inzicht gekregen in het energieverbruik, zowel het elektriciteits-, aardgas- en mobiliteitsverbruik. Hiervoor is een energiebalans opgesteld.

We hebben een routekaart ontwikkeld voor gebouw- en procesgebonden CO₂-reductie. Daarin zijn een schematisch overzicht en een planning gemaakt voor de komende jaren.

Ons afval wordt deels hergebruikt als grondstof voor nieuwe producten.

AFVAL

Het terugdringen van niet-recyclebare plastics blijft een lastig onderwerp. We blijven zoeken naar alternatieven, maar die zijn schaars. Wel zijn in 2020 twee initiatieven ontstaan om, tot nu toe, niet-gerecycled plastic recyclebaar te maken. Deze projecten zullen in 2021 verder onderzocht en waar mogelijk uitgewerkt worden. →

FINANCIËLE DUURZAAMHEID

Pijler 3: Economische duurzaamheid

De financiële opbrengst van het werk van Sanquin vloeit terug in de eigen organisatie, waarbij een deel wordt besteed aan wetenschappelijk onderzoek, en een deel aan het handhaven en verbeteren van productieprocessen en productkwaliteit. Goede voorbeelden hiervan hebben we in 2020 kunnen zien met de snelle ontwikkeling van COVID-19-convalescent plasma, een COVID-19-immunoglobulineproduct, opschalen van PCR-tests voor coronatests en het onderzoek naar de prevalentie op antistoffen bij donors. Zo heeft Sanquin een bijdrage geleverd aan het in kaart brengen en bestrijden van de coronapandemie.

DUURZAAM INKOPEN

Door een reorganisatie van de inkoopafdeling is het opstellen van een duurzaam inkoopbeleid in 2020 nog niet gerealiseerd. Wel wordt duurzaamheid al meegenomen in de uitvraag van verschillende aanbestedingen – onder andere voor de koffievoorziening, verpakkingen, afval en medische gassen. Om duurzaam inkopen meetbaar te maken, is dit thema onderdeel van de eerdergenoemde samenwerking met de HvA.

INNOVATIE

Innovatie om een bijdrage te leveren aan het leven van patiënten stond ook in 2020 onverminderd hoog op de agenda van Sanquin. Evenals in 2019 zijn in 2020 vijf nieuwe patentapplicaties gerealiseerd. Sanquin blijft hiermee in lijn met het doel om in 2025 ten minste 25 octrooiaanvragen te hebben gedaan.

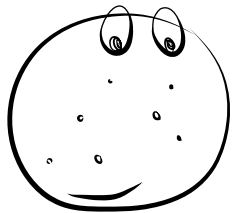

EXCELLENTE DIENSTVERLENING

Ons doel: Onze afnemers beoordelen onze dienstverlening met ten minste een 8. In 2018 heeft Sanquin Bloedbank een klanttevredenheidsonderzoek laten uitvoeren. Op basis hiervan zijn in 2019 en 2020 verbeteracties uitgezet voor de Bloedbank. Ook de andere Sanquin-onderdelen monitoren de klanttevredenheid. De resultaten van de monitoring worden, waar nodig, gebruikt voor verbetering van de dienstverlening. In 2021 zal gezocht worden naar een werkwijze om de verschillende manieren van meten van klanttevredenheid om te zetten naar een beoordeling conform het geformuleerde doel. →

Onze waarde voor de maatschappij

Ons waardecreatiemodel (zie volgende pagina) laat in één oogopslag de essentie en de impact van Sanquin zien. Het model toont hoe we omgaan met de bronnen ('input') die nodig zijn voor onze bedrijfsvoering. Deze input is gebaseerd op zes kapitalen: sociaal, geproduceerd, intellectueel, menselijk, financieel en natuurlijk kapitaal. Vervolgens laat het model zien wat het businessmodel van Sanquin met deze kapitalen doet, en hoe dit tot resultaten ('output') en maatschappelijke impact leidt. We zijn ons ervan bewust dat we ook activiteiten hebben met een negatieve impact, zoals niet-recyclebaar afval. Deze staan ook genoemd in het waardecreatiemodel.

Sanquin zet met de nieuwe caddy die op duurzaam aardgas rijdt, de eerste stappen naar een duurzamer wagenpark.

Waardecreatiemodel

INPUT

OUTPUT

Sociaal

- Onze 391.000 donors zijn bereid om vrijwillig en onbetaald hun bloed te doneren om anderen te helpen.
- We bieden een campus: vestigingsplek voor verschillende bedrijven in de zorg.

- Onze donors dragen bij aan het in stand houden van de hoge kwaliteit zorg in Nederland.
- We brengen kennis bij elkaar en verbinden deze.

Geproduceerd

- We hebben medische apparatuur, 136 afnamelocaties, een screeningslaboratorium en 7 uitgiftelocaties.
- Jaarlijks verwerken we ruim 735.000 donaties.

- Wij leveren hoge kwaliteit bloed, binnen 24 uur bezorgd bij alle ziekenhuizen in Nederland.
- Wij produceren plasmaproducten waar geneesmiddelen van gemaakt kunnen worden.

Intellectueel

- Alle kennis over bloed komt sinds 1998 samen bij Sanquin.
- We testen alle bloeddones op infectieziekten.
- We hebben 215 wetenschappers in dienst.

- Wij ontwikkelen nieuwe producten, diensten en diagnostiek op gebied van bloedziekten.
- We financieren onderzoek naar high medical needs en dragen onze kennis over aan minder en laag ontwikkelde landen.

Menselijk

- 2.803 medewerkers zijn bij ons in dienst.

- Onze medewerkers ervaren hun werk als betekenisvol.

Financieel

- We hebben een jaarmzet van € 405,5 mln in 2020.

- Door de opbrengsten van onze Bloedbank, hebben we middelen om onderzoek en innovatie te financieren.

Natuurlijk

- Energieverbruik.
- Aardgasverbruik.
- Uitstoot door transport.

- 50% minder energie in 2030 (t.o.v. 2013).
- Aardgasvrij in 2040.
- Alle verkeer uitstootvrij in 2027.

IMPACT

Wij helpen ruim 300.000 mensen per jaar en dragen met onze bloedproducten, diensten, kennis en technologie bij aan de kwaliteit van leven van mensen.

Resultaten

9.000 tot 12.000 bloedmonsters van donors onderzoeken we dagelijks met onze volledig geautomatiseerde hightech apparatuur in het Nationaal Screeningslaboratorium Sanquin.

NSS

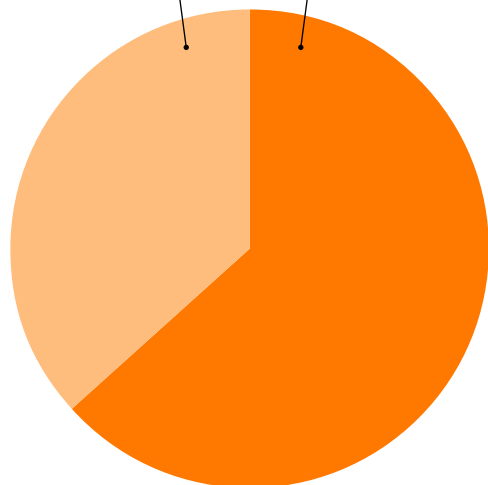

Mvo-pijler 1: Mensen

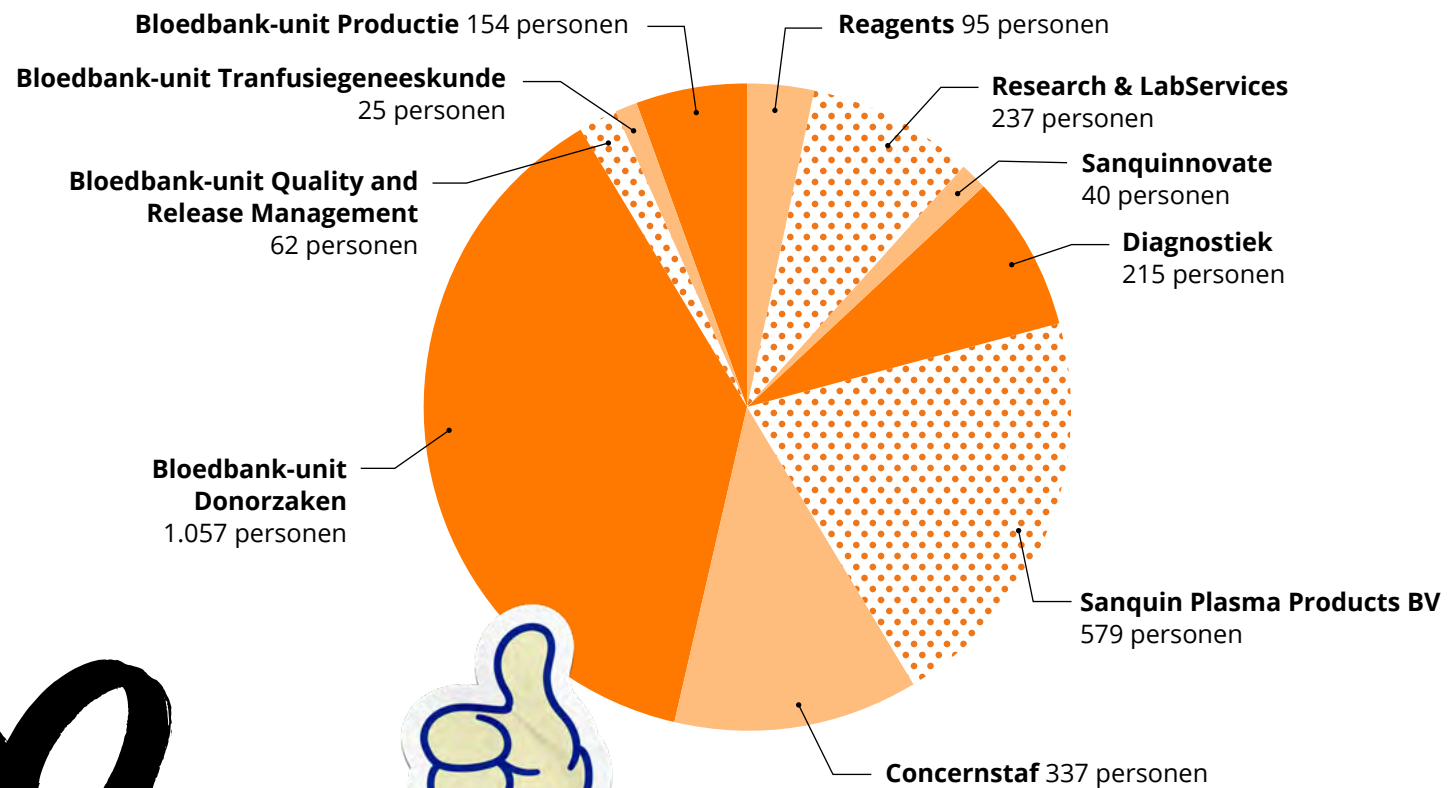
Personeelsbezetting

totaal **2.803**

1.031 mannen 1.772 vrouwen

Aantal mensen per bedrijfsunit

Personeelsbezetting per 31-12-2020*

		IN VASTE DIENST				IN TIJDELIJKE DIENST				TOTAAL				TOTAAL	
		Fulltime		Parttime		Fulltime		Parttime		Fulltime		Parttime		Generaal	
		Aantal	Fte	Aantal	Fte	Aantal	Fte	Aantal	Fte	Aantal	Fte	Aantal	Fte	Aantal	Fte
Mannen	2020	526	526,00	324	306,71	92	92,00	89	63,68	618	618,00	413	370,39	1.031	988,39
	2019	566	566,00	322	301,71	65	65,00	57	47,14	631	631,00	379	348,85	1.010	979,85
Vrouwen	2020	299	299,00	1.069	725,84	118	118,00	286	167,27	417	417,00	1.355	893,11	1.772	1.310,11
	2019	303	303,00	1.099	732,74	90	90,00	163	96,18	393	393,00	1.262	828,92	1.655	1.221,92
Totaal	2020	825	825,00	1.393	1.032,55	210	210,00	375	230,95	1.035	1.035,00	1.768	1.263,50	2.803	2.298,50
	2019	869	869,00	1.421	1.034,45	155	155,00	220	143,32	1.024	1.024,00	1.641	1.177,77	2.665	2.201,77

* exclusief inhuur en extra inzet eigen medewerkers

Leeftijdopbouw 2020

Leeftijdscategorie	Aantal			
	Mannen	Vrouwen	Totaal 2020	Totaal 2019
< 23	25	41	66	29
24 - 33	152	283	435	357
34 - 43	223	318	541	557
44 - 53	257	496	753	761
54 - 59	172	289	461	444
60 en ouder	202	345	547	517
Totaal	1.031	1.772	2.803	2.665
Gemiddelde leeftijd			46,9	47,48

De gemiddelde leeftijd van de Sanquin-medewerker is iets gedaald. De gemiddelde leeftijd bij de vrouwen ligt lager ten opzichte van 2019 (2020: 47,0 jaar; 2019: 47,6 jaar). Ook bij de mannen is de gemiddelde leeftijd lager geworden ten opzichte van 2019 (2020: 46,8 jaar; 2019: 47,2 jaar). De gemiddelde leeftijd van geheel Sanquin is gedaald ten opzichte van 2019 (2020: 46,9 jaar; 2019: 47,5 jaar).

Dienstjaren 2020

Dienstjaren	Aantal			
	Mannen	Vrouwen	Totaal 2020	Totaal 2019
≤ 1	195	405	600	407
2 - 3	117	186	303	313
4 - 5	92	113	205	247
6 - 9	184	131	315	261
10 - 14	115	186	301	302
15 - 19	94	241	335	392
20 - 24	76	172	248	247
25 - 29	56	142	198	200
30 - 34	54	108	162	164
≥ 35	48	88	136	132
Totaal	1.031	1.772	2.803	2.665

De Sanquin-medewerker bleef in 2020 gemiddeld korter in dienst dan het jaar ervoor: 12,40 jaar (in 2019: 14,06 jaar).

Personeelsverloop 2020

Redenen van vertrek	2020		2019	
	Aantal	%	Aantal	%
Keuze voor loopbaan elders	179	46,6	195	54,3
Persoonlijke omstandigheden	1	0,3	0	0
Arbeidsomstandigheden	0	0	0	0
Ongeschiktheid	1	0,3	2	0,6
Ongemotiveerd verzuim	0	0	0	0
“Dringende reden”	0	0	3	0,8
Reorganisatie	0	0	2	0,6
OBU / Flex / TOP / Pensionering	44	11,5	29	8,1
Einde tijdelijk dienstverband	86	22,4	51	14,2
Arbeidsongeschiktheid	0	0	0	0
Overlijden	2	0,5	6	1,7
Anders*	71	18,5	71	19,8
Totaal	384	100,1	359	100,1

* o.a. overplaatsing binnen Sanquin en ontslag tijdens proeftijd

Ziekteverzuim in- en exclusief zwangerschaps- en bevallingsverlof

in procenten

	Mannen	Vrouwen		Totaal	
		Inclusief	Exclusief	Inclusief	Exclusief
2020	5,09	5,89	5,33	5,54	5,22
2019	5,81	6,92	5,96	6,42	5,89

De eerste Powerbank van Nederland staat middenin een druk winkelcentrum in de stad Utrecht. Geïnteresseerden kunnen spontaan binnenlopen om zich te laten informeren, aan te melden en wellicht meteen gekeurd te worden- zonder wachttijd.

736.593 keer hebben onze donors in 2020 in totaal gedoneerd, om bij te dragen aan een beter leven voor andere mensen.

Wisseling in de Raad van Bestuur

Stichting Sanquin verwelkomde per 1 april 2020 haar nieuwe voorzitter van de Raad van Bestuur Tjark Tjin-A-Tsoi (wiens titel in 2021 is veranderd in CEO). Met ingang van 1 januari 2021 vertrok René van Lier als directeur Research en vicevoorzitter van de Raad van Bestuur van Sanquin. Pieter

de Geus vertrok per 1 januari 2021 als CEO van Sanquin Plasma Products en lid van de Raad van Bestuur van Stichting Sanquin. Hij is per die datum managing director van Sanquin Health Solutions Group geworden.

Aandacht voor vitaliteit

In een jaar waarin veel medewerkers op eens noodgedwongen thuis moesten werken, was het lastig om de verbinding met elkaar te houden en aandacht te houden voor vitaliteit. Sanquin heeft daar vanaf het begin veel aandacht aan geschonken met frequente communicatie en informatie op het intranet. In november is voor haar medewerkers een 'vitaliteitsweek' opgezet: een week vol lezingen, webinars en workshops in het kader van gezondheid en vitaliteit. Alles online en op afstand. Ruim 700 medewerkers hebben zich aangemeld en zich verdiept in thema's als leefstijl, voeding, mentale gezondheid, ontspanning en beweging. De week heeft veel positieve reacties opgeleverd en bijgedragen aan de vitaliteit van de medewerkers.

Nieuwe cao

Op de valreep van 2020 – op 28 december – tekenden alle partijen de nieuwe cao van Sanquin voor 2019-2020. De salarisverhogingen en eenmalige uitkeringen die in deze cao zijn afgesproken, heeft Sanquin begin 2021 uitbetaald.

Sanquin Academy

Kennis delen is kennis vermeerderen. Sanquin vindt het belangrijk dat haar medewerkers blijven leren, om zichzelf continu te kunnen verbeteren en vernieuwen in hun werk. Daarom bieden wij de mogelijkheid via de eigen Sanquin Academy interne opleidingen en trainingen te volgen. Het aanbod is divers en breidt voortdurend uit, van bijvoorbeeld een training Persoonlijke effectiviteit of Klantgericht werken tot Leiderschap ontwikkelen.

De Sanquin Academy wordt op termijn ook toegankelijk gemaakt voor externe partijen. Cursussen op medisch gebied, →

laboratoriumopleidingen, IP (valorisatie) of managementtrainingen: voor veel medewerkers in de health care zijn dit nuttige en interessante opleidingen. Het opbouwen van een opleidingsportfolio samen met ziekenhuizen in de regio is daarbij ook een mogelijkheid. In 2021 gaan we deze plannen voor de Sanquin Academy verder uitwerken.

#samentegencorona

Samen met de donor voor een beter leven van de patiënt. Zo luidt de missie van Sanquin en in 2020 hebben we weer laten zien dat we die missie iedere dag waarmaken. Met onze bloedproducten, ons onderzoek, onze diagnostiek en onze innovaties hebben wij in 2020 ook bijgedragen aan de kwaliteit van leven van coronapatiënten. [Zie hoofdstuk 2](#) voor het brede palet aan activiteiten van Sanquin in de strijd tegen COVID-19.

Powerbank voor meer plasma

De vraag naar plasmageneesmiddelen neemt enorm toe, met jaarlijks zo'n 6 à 7 procent. Daarom heeft Sanquin Bloedbank de ambitie om ieder jaar meer plasma in te zamelen. Onze doelstelling is dat we minimaal 60 procent van het plasma inzamelen dat nodig is voor de plasmageneesmiddelen voor Nederlandse patiënten. Afgelopen jaar heeft de coronapandemie met de bijbehorende beperkingen op de afname-locaties onze ambitie behoorlijk verstoord. Die verstoring heeft wereldwijd gespeeld, wij voorzien dan ook dat er tekorten gaan ontstaan aan plasmageneesmiddelen. Dat geeft des te meer reden om de komende jaren fors in te zetten op verhoging van de plasmainzameling.

- Ten eerste willen we onze afnamecapaciteit vergroten. Afgelopen jaar hadden we 35 procent minder capaciteit door de 1,5-metermaatregelen. Om de remmende werking daarvan tegen te gaan, hebben we de openingstijden van locaties verruimd en meer inzamelingsessies

gehouden. Die verruiming handhaven we in 2021, met de verwachting dat als de 1,5-metermaatregelen voorbij zijn, we daardoor meer plasma kunnen inzamelen.

- We hebben de 'Powerbank' geopend, een plasma only center dat op 10 september 2020 haar deuren opende in het Utrechtse winkelcentrum Nova. Op deze pilotlocatie gaan we onderzoeken of we efficiënter meer plasma kunnen ophalen, tegen lagere prijzen. Als dat goed loopt, wordt bekeken of meer powerbanks openen zinvol is. De verwachting was dat de Powerbank veel donors zou trekken door midden in een winkelcentrum gevestigd te zijn. Ook hier gooide de coronapandemie roet in het eten, aangezien de winkels lange tijd dicht moesten.
- Afgelopen jaar is Sanquin Bloedbank ook gestart met een speciaal loyaliteitsprogramma voor plasmadonors. In dit programma kunnen plasmadonors met hun donatie 'druppels' sparen die ze →

Op 10 september 2020 opende Bloedbank-directeur Daphne Thijssen officieel de allereerste Powerbank in Utrecht.

bijvoorbeeld kunnen omruilen voor een cadeaubon. Om het servicegevoel te vergroten, wordt gebruikgemaakt van een hostess voor een persoonlijke benadering van de donor.

- Tot slot heeft Sanquin Bloedbank vanwege de coronapandemie 35.000 aanmeldingen gekregen van mensen die een COVID-19-besmetting hebben doorgemaakt en hun plasma met daarin anti-

stoffen tegen het virus wilden doneren (zie hoofdstuk 2). Een groot deel van deze groep hopen we te mogen blijven verwelkomen als reguliere plasmadonor.

MijnSanquin

De coronapandemie heeft voor een versnelling gezorgd in de geplande digitalisering van de communicatie tussen donors en Bloedbank.

- Donors kunnen thuis alvast een online check doen of ze mogen komen doneren, vóór ze naar de afnamelocatie komen.
- Er is een pilot gestart om donors per e-mail of sms op te roepen om te komen doneren. In 2021 rollen we dit uit voor alle donors. Overigens mag een donor ook aangeven de oproep liever per post te blijven ontvangen.
- Alle plasmadonors kunnen in MijnSanquin 24/7 thuis online hun eigen afspraken inplannen om te komen doneren. In 2021 zal ook de volbloeddonor een afspraak kunnen maken, in eerste instantie binnen een pilot.

Screening westnijlvirus

Van donors in de regio Utrecht test Sanquin sinds oktober 2020 het bloed ook op het westnijlvirus, dat wordt overgedragen van mug op mens. Het virus ruikt namelijk op in Noord-Europa, bij een aantal mensen in de regio Utrecht is een infectie met westnijlvirus vastgesteld. Het virus is voor de meeste mensen ongevaarlijk, maar kan een kleine groep ernstig ziek maken en is overdraagbaar via transfusie. De screening vindt plaats tussen mei en december, de periode dat de muggen die het virus overdragen actief zijn. Gelukkig is in 2020 geen enkele donor positief getest.

1 mei 2021 start Sanquin weer met screening van donors woonachtig in de regio's waar patiënten zijn geweest. De onderzoekers van onze afdeling Bloedoverdraagbare Infectieziekten houden de vinger aan de pols wat betreft wereldwijde uitbraken van infectieziekten, om de Nederlandse bloedvoorziening zo veilig mogelijk te houden. →

Speciaal Quins-programma gestopt

Per 1 januari 2021 neemt Sanquin Bloedbank niet langer de speciale plasmasoorten af die gebruikt werden voor het maken van de zogeheten 'Quins', de verzamelnaam van vijf hyperimmuunproducten. Plasma-verwerker SPP is namelijk definitief gestopt met het produceren van de Quins, omdat de relatief kleine producten niet rendabel te produceren zijn in Nederland. Sanquin heeft geïnventariseerd of een andere partij het betreffende plasma eventueel zou kunnen verwerken, maar die is vooralsnog niet gevonden.

Omdat het onethisch zou zijn plasma van donors af te nemen waarvoor geen toestemming is, is Sanquin Bloedbank gestopt met het immuniseren van donors en het afnemen van hun plasma voor de Quins. Voor het merendeel van deze donors betekent dit alleen dat hun plasma niet meer voor deze specifieke geneesmiddelen wordt gebruikt. Hun plasma is nog steeds van grote waarde. Zij zijn daarom per

brief benaderd met de vraag of zij regulier plasmadonor willen blijven. Alleen van donors die anti-D plasma geven (ter voorkoming van het ontstaan van rhesusziekte bij pasgeborenen), is het plasma helaas niet bruikbaar voor andere doeleinden. Afhankelijk van de 'titer' van hun antistoffen, kunnen zij eventueel volbloeddonor worden. Ook kunnen zij bijdragen aan donaties voor wetenschappelijk onderzoek. De betreffende donors zijn hierover geïnformeerd.

Voor de aandoeningen die met de hyperimmuunproducten behandeld of voorkomen werden, zijn alternatieven voorhanden. Mochten er leveranciers zijn die het speciale plasma willen afnemen om hyperimmuunproducten van te maken, dan kan Sanquin Bloedbank het Quins-programma weer opstarten.

Bloed per drone

In november 2019 is Sanquin aangehaakt bij een innovatieve pilot van PostNL en de

ANWB om drones in te zetten voor het leveren van zorg op het juiste moment en de juiste plek. De pilot Medical Drone Service onderzoekt (onder andere) het vervoer van bloedproducten tussen Sanquin Bloedbank en ziekenhuizen, of van een specifiek bloedproduct tussen twee uitgiftecentra. Eind 2020 is de pilot gestart met testvluchten tussen locaties van het Isala ziekenhuis in Meppel en Zwolle. Deze testvluchten duren tot medio 2021. Dronetransport kan sneller, veiliger en schoner dan via de weg en moet de zorg en service naar de patiënt verbeteren. Zie voor meer informatie [medicaldroneservice.nl](https://www.medicaldroneservice.nl).

MSM

Sanquin werkt toe aan steeds verdere verruiming van de criteria voor donorschap, uiteraard zonder dat dit extra risico's oplevert voor patiënten. Ons streven is dat we zo veel mogelijk mensen die graag donor willen worden, kunnen accepteren. →

Toelichting MSM-beleid

In de huidige risico-groepenbenadering stelt Sanquin nog groepen uit voor bloed-donatie als er sprake is van een sterk verhoogd risico op infectie. Dankzij de combinatie met de betrouwbare bloed-testen resulteert dat in zeer weinig transfusie-gerelateerde infecties van chronische of zelfs dodelijke ziektes. Die groepsbenadering is gebaseerd op empirisch-wetenschappelijke data, die bij MSM in Nederland relatief veel vaker bloedoverdraagbare infecties aantonen in vergelijking met diegenen die uitsluitend heteroseksueel contact hebben. Sanquin past dit aan naar een meer individueel gericht beleid.

Per november 2020 zijn mannen die seks hebben gehad met mannen (MSM) ook toegestaan als plasmadonor, mits het laatste MSM-contact minstens vier maanden geleden is geweest. Daarmee zijn voor de MSM-groep dezelfde selectiecriteria gaan gelden voor plasma- en volbloeddonaties. In 2021 volgt er een nieuwe verruiming: vanaf september 2021 zal Sanquin Bloedbank mannen in een duurzame monogame relatie met een andere man verwelkomen als donor (zonder de wachtermijn van vier maanden).

Wereldwijd verbonden via de ISBT

Sanquin is altijd al zeer actief binnen de International Society of Blood Transfusion (ISBT), een internationale wetenschappelijke vereniging van professionals in de transfusiegeneskunde. Binnen de ISBT komen de leden van over de hele wereld samen om kennis te delen over het verbeteren van de wereldwijde beschikbaarheid van veilig donorbloed voor bloedtransfusies en het zorgvuldig omgaan met transfusies.

Van oudsher spelen Sanquiners een actieve rol in deze gemeenschap van professionals en leveren zij vanuit hun kennisdomein een bijdrage aan de veertien werkgroepen, die samen de motor van de ISBT vormen. Daarnaast zijn Sanquiners ook vaak bestuurlijk actief. Dr. Cynthia So, transfusiespecialist bij Sanquin Bloedbank, is nu een van de twee Europese regiovertegenwoordigers. Professor Masja de Haas is als een van de twee vice presidents verantwoordelijk voor het onderwijsprogramma van de ISBT, met een grote focus op het ontwikkelen van de kennis van de transfusiegeneskunde in niet-westerse landen. De Haas is verbonden aan zowel Sanquin Research als Sanquin Diagnostiek en hoofd van het landelijke referentiecentrum voor Immunohematologische Diagnostiek.

Afgelopen jaar werd het ISBT-congres in december online gehouden. De Haas mocht op dit congres de prestigieuze ISBT Presidential Award uitreiken aan oud-Sanquiner professor Anneke Brand,

inmiddels met emeritaat. Deze award wordt toegekend aan een 'senior person' die een grote bijdrage heeft geleverd aan de transfusiegeneskunde door fundamenteel of toegepast onderzoek, vanuit de transfusiepraktijk of met educatie. Brand heeft ook aan de basis gestaan van de opleiding tot transfusiearts, een in-huis-opleiding voor artsen werkzaam bij Sanquin. In 2000 werd de opleiding Transfusiegeneskunde erkend als aandachtsgebied binnen de interne geneeskunde en inmiddels zijn meer dan vijftien transfusiespecialisten geregistreerd in dit aandachtsgebied.

Werken aan een veilige bloedvoorziening wereldwijd

De activiteiten van Sanquin Consulting Services (SCO – de afkorting SCS wordt gebruikt voor Sanquin Concernstaf) vormen een onderdeel van het mvo-beleid van Sanquin binnen het thema internationale samenwerking. SCO levert technisch ad- →

vies en assistentie aan bloedvoorzieningsorganisaties en/of overheden van landen die zelf willen verbeteren, onder andere in laag- en middeninkomenslanden. Door kennisoverdracht hopen we bij te dragen aan het ontwikkelen van veilige en effectieve bloedvoorzieningen en kwaliteitsmanagement in die landen. We werken onder andere in opdracht van de Europese Unie en het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken.

De COVID-19 pandemie heeft afgelopen jaar ook op SCO grote invloed gehad. Vrijwel alle activiteiten op locatie in het buiten-

land konden vanwege de reis- en bezoekbeperkingen niet doorgaan. Congressen konden alleen nog online doorgang vinden of moesten worden uitgesteld.

Georgië – Het project dat eind 2019 in Georgië werd gestart, kon gelukkig grotendeels online via videoconferenties worden voortgezet. In dit EU Twinningproject – *Strengthening Blood Safety in Georgia* – werkt Sanquin als junior partner samen met de Litouwse overheid. Samen met de Georgische collega's werken we aan zodanige versterking van het bloedtransfusiesysteem dat Georgië kan voldoen aan de EU-regelgeving.

Suriname – SCO heeft eind december een lading met apparatuur naar Suriname kunnen sturen die bij Sanquin overcompleet was geworden. Het gaat om Compoguards (schudwegers) voor een nieuw te openen afnamelocatie, een aantal draadkarren en sealapparaten. De Nationale Bloedbank van het Surinaamse Rode Kruis kan de apparatuur goed gebruiken.

Stage – Begin 2020 hebben twee studenten uit Singapore en [Zambia](#) nog net voor de lockdown twee maanden stage kunnen lopen bij Sanquin, in het kader van hun tweejarige parttime opleiding Management of Transfusion Medicine (MTM) aan de Rijksuniversiteit Groningen (RUG). Deze opleiding is een samenwerking tussen Sanquin, RUG en UMC Groningen. Eind 2020 volgden in totaal 14 mensen de opleiding, die bestaat uit distance e-learning modules in het eerste jaar en stages bij Sanquin gecombineerd met tutorial →

Quote

“Post-partumbloeding – na een bevalling – is een van de grootste oorzaken van moedersterfte in Sub-Sahara-Afrika. Met de kennis die ik in de opleiding MTM opdoe, hoop ik de Zambia National Blood Transfusion Service (ZNBTS) te helpen groeien naar een organisatie die op duurzame wijze voldoende, veilig en kwalitatief goed bloed kan leveren; voor ons eigen land maar ook de regio daaromheen.” - Dr. Masiku Phiri, regionaal directeur van de ZNBTS

onderwijs en werken aan onderzoek in het tweede jaar.

ISBT – Directeur SCO Martin Smid is herbenoemd als Chair of the Working Party

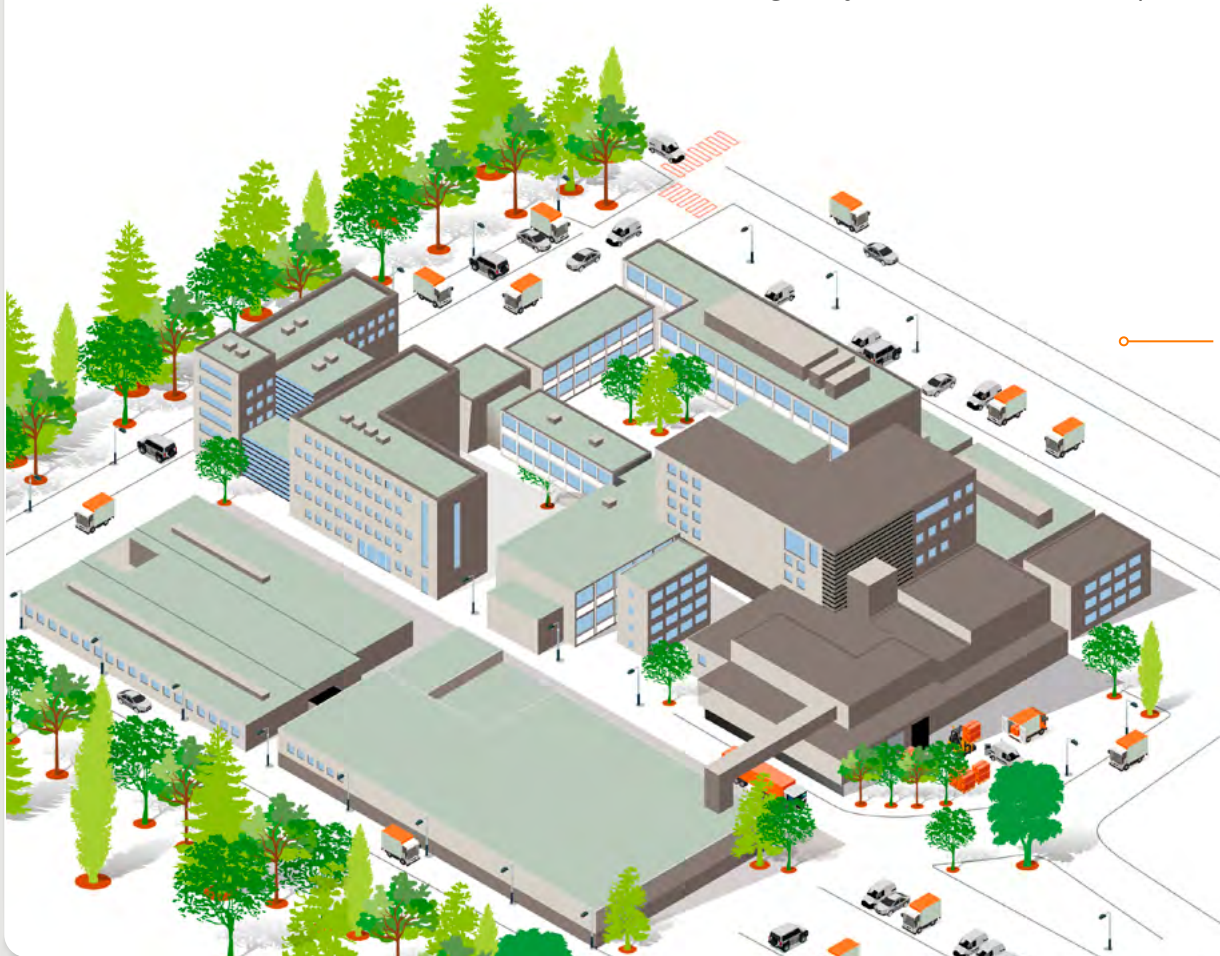
Global Blood Safety binnen de [International Society of Blood Transfusion](#) (ISBT). In deze hoedanigheid kan hij het netwerk van SCO verder versterken en de zichtbaarheid van de MTM-opleiding vergroten.

Synergie creëren op het New West Health & Innovation District

Sanquin kan met haar expertise, mogelijkheden en innovatiedrang veel meer resultaat behalen als zij niet alleen binnen de eigen gelederen samenwerkt, maar ook met andere bedrijven en instituten op het gebied van health care. De behoefte leeft ook sterk bij grote en kleine farmaceutische bedrijven om onze kennis in te zetten bij de ontwikkeling van nieuwe oplossingen voor patiënten.

Daarom werken we al een paar jaar aan het concept van een campus rondom het hoofdkantoor van Sanquin op de Plesmanlaan in Amsterdam: een gebied waar allerlei grote en kleine bedrijven kunnen samenwerken aan innovatieve nieuwe producten en diensten voor gezondheid. De naam van die campus is New West Health & Innovation District (Hid). →

60.000 m² bruto vloeroppervlak (BVO) omvat het Hid-district nu ongeveer. De planning is om dat in 2035 op zijn minst verdubbeld te hebben.

Op deze Hid-campus biedt Sanquin aan externe partijen werkruimte, geschikte laboratoriumruimte en state-of-the-art apparatuur, en de nabijheid van hét kennisinstituut rondom bloed, bloedcellen en bloedproducten. Qua samenwerking zoeken we vooral partijen die complementair zijn aan ons werk en aanvullend op onze expertises. Daarbij kijken we naar het hele spectrum van transfusiegeneeskunde, hematologie, oncologie en immunologie. Samenwerkingen met bijvoorbeeld het NKI of een start-up op het gebied van het opkweken van stamcellijnen liggen voor de hand.

Door deze samenwerkingen kan Sanquin uitdagingen het hoofd bieden maar óók meerwaarde creëren bij het zoeken naar innovaties en oplossingen voor gezondheidsgerelateerde problemen van deze tijd. In 2020 is het campusconcept verder ontwikkeld. Medio april 2021 is de campus officieel geopend, check www.hid.amsterdam.

Kennisinstituut Sanquin in cijfers:

- **80 promovendi** lopen er gemiddeld rond bij Sanquin Research; onderzoekers met verschillende wetenschappelijke achtergronden die vier jaar onderzoek doen en daarna promoveren aan een van de Nederlandse universiteiten.
- **24 promoties** waren er in 2020, inclusief **2 cum-laudepromoties** (Suzanne Fustolo-Gunnink en Felix Behr).
- **17 Sanquin onderzoekers zijn hoogleraar** aan een van de Nederlandse universiteiten en treden op als promotor van onze promovendi.
- **15 promoties** waren aan de Universiteit van Amsterdam, waarvan **14** via de Faculteit Geneeskunde en **1** via de bèta-faculteit. De overige promoties hebben plaatsgehad bij de VU, Universiteit Leiden, Erasmus Universiteit Rotterdam en de Universiteit Twente.

De meeste proefschriften dragen bij aan de *medical need* anemie (bloedarmoede), maar ook op het gebied van de [andere me-](#)

[dical needs](#) zijn proefschriften verdedigd. Alle promovendi uit 2020 hebben werk gevonden. Meer dan de helft in onderzoek en ontwikkeling; een kwart in de (academische) zorg.

Promotie cum laude: neonataal transfusie-netwerk

Suzanne Fustolo-Gunnink promoveerde in januari cum laude op het proefschrift '*Not all that glitters is gold – platelet transfusions for preterm neonates*'. Ze was hoofdonderzoeker van de MATISSE-studie, waarin Sanquin samenwerkte met onder andere het Amsterdam UMC en het LUMC. Een belangrijke bevinding van haar [promotie-onderzoek](#) was dat terughoudendheid bij het geven van bloedplaatjes aan zieke, premature baby's beter is. Het advies van de onderzoekers luidt om een transfusie te geven als het aantal bloedplaatjes onder de 25 miljard per liter is gedaald. Want: "Een deel van die heel kleine baby's →

blijkt, als je afwacht, goed in staat een laag bloedplaatjesgehalte te doorstaan zonder een bloeding te ontwikkelen. Uiteindelijk gaan ze zelf weer bloedplaatjes aanmaken en wordt het bloedplaatjesgehalte normaal”, zegt Fustolo-Gunnink. Uiteraard vergen deze uitkomsten verder onderzoek. Fustolo-Gunnink: “Dit zijn de eerste resultaten. We hebben nog geen gegevens uit deze studie over hoe deze kwetsbare kinderen het op termijn doen. Over de eerste kinderen, die in het begin aan de studie meededen, hebben we informatie. Maar nog niet alle kinderen hebben de leeftijd van twee jaar bereikt, het moment van een follow-up om te zien hoe het dan met ze gaat.”

Na haar promotie werkt Fustolo-Gunnink nu als postdoc bij Sanquin en het Amsterdam UMC. Ze is onder meer bezig met het realiseren van een Europees neonataal transfusienetwerk om kennis en best practices te delen en gedegen klinische onderzoek te kunnen opzetten.

Promotie cum laude: plaatselijke afweer

Ook Felix Behr promoveerde cum laude. In oktober verdedigde hij zijn proefschrift *[‘To settle or wander: Transcriptional regulation and recall responses of tissue-resident memory T cells’](#)*. Hij beschrijft onder meer een belangrijke rol voor een bepaald type afweercel in de bestrijding van infectieziekten en kanker. Deze superbestrijder is een geheugen-T-cel, die onze organen en weefsels bewaakt tegen een terugkerende ziekteverwekker. De cel blijkt bij herinfectie ook de bloedbaan in te duiken, en kan de rest van het lichaam heel effectief beschermen. Behr: “We zagen dat een deel van deze geheugencellen bij een tweede infectie de organen verlaat en naar de bloedbaan gaat. Zo kunnen zij ook op andere plekken in het lichaam snel het micro-organisme onschadelijk maken. Bovendien vonden we dat deze plaatselijke T-cellen in de weefsels een veel betere training achter de rug hebben om die ziekteverwekker te bestrijden dan de lymfeklier-T-cellen die in

het bloed patrouilleren.” Voor de afweer in het hele lichaam zijn die plaatselijke geheugen-T-cellen dus veel belangrijker dan tevoren gedacht werd.

Behr brengt zijn kennis en kunde nu in bij het LUMC, waar hij zijn onderzoek aan T-cel-immunologie als postdoc voortzet.

Betere diagnostiek

Sanquin is een van de acht Europese partners uit vier verschillende landen die in 2020 zijn gaan samenwerken in het Europese Horizon2020-project SciFiMed. Binnen SciFiMed ontwikkelen onderzoekers een nieuwe biosensor-gebaseerde diagnostische techniek om ontstekingsreacties in het lichaam beter te karakteriseren. Het onderzoek richt zich op complementfactor H en verwante eiwitten die het immuunsysteem reguleren. Zij spelen een beslissende rol bij de ontwikkeling van systemische en orgaanspecifieke ziekten, zoals chronische nierziekten, →

bacteriële infecties en de oogziekte maculadegeneratie.

Door zowel de functionele activiteit als de hoeveelheid van alle zeven beoogde eiwitfamilieleden in het patiëntenmonster te onderzoeken, wil het consortium de invloed van deze eiwitten op de ontwikkeling van ziekten bepalen en zo de diagnose en therapie van verschillende soorten ontstekingsziekten verbeteren. [Lees meer](#) over het project *Screening of inflammation to enable personalized Medicine* (SciFiMed). Horizon2020 is een groot Europees subsidieprogramma voor onderzoek en innovatie in Europa.

Gentherapie voor zeldzame stollingsziekten

Wereldwijd lijden 500.000 tot 1.000.000 mensen aan zeldzame stollingsziekten. Sanquin werkt samen met het Nederlands Herseninstituut en de Amsterdamse start-up SanaGen aan de ontwikkeling van gentherapie voor een effectieve behandeling van deze ziekten. In 2020 heeft het Inno-

vatiefonds Noord-Holland een lening van 300.000 euro verstrekt aan SanaGen voor verdere ontwikkeling van het gentherapieplatform.

Mensen met een zeldzame stollingsziekte hebben afwijkingen in hun DNA, waardoor ze niet of niet genoeg stollingseiwitten aanmaken. Met gentherapie plaats je synthetische gefabriceerde genen in de levercellen, waardoor die de ontbrekende stollingseiwitten gaan produceren. Het probleem is dat gentherapie voor heel zeldzame ziekten niet ontwikkeld wordt of alleen tegen heel hoge prijzen beschikbaar wordt gesteld. Bovendien heeft wereldwijd 75 procent van de patiënten

met bloedingsstoornissen (voornamelijk hemofilie A en B) überhaupt geen of beperkte toegang tot een effectieve behandeling.

Het door Sanquin geleide consortium wil een betaalbaar gentherapieplatform ontwikkelen voor meerdere zeldzame bloedingsstoornissen, zodat zo veel mogelijk patiënten wereldwijd kunnen worden behandeld. Onderzoekers van Sanquin leveren hun expertise op het gebied van de bloedstolling en werken aan slimme delivery-systemen voor deze nieuwe therapie. Het Nederlands Herseninstituut en SanaGen op hun beurt hebben veel kennis van gentherapie. •

Quote

“Deze samenwerking past mooi bij Sanquins doelstelling om continu de zorg voor patiënten te blijven verbeteren. Met gentherapie kun je in principe alle genetische afwijkingen corrigeren. Over een paar jaar verwachten we met de eerste klinische studies te kunnen starten.” - Professor Jan Voorberg, hoofd van de afdeling Cellulaire hemostase van Sanquin Research

Mvo-pijler 2: Milieu

Ruim 2 procent van de wereldproductie aan plastic wordt gebruikt in laboratoria.

Groen transport

Sanquin streeft ernaar dat alle transport van producten en medewerkers per 2027 uitstootvrij is. Daar werken we in stappen naartoe. Zo rijden er inmiddels van en naar onze afnamelocaties vijf DAF-vrachtwagens met zonnepanelen op het dak die de energie leveren voor de koeling van de laadruimte. In 2021 komen daar acht grote bakwagens van Volvo bij, ook met zonnepanelen.

In 2020 zijn we een pilot gestart met een Volkswagen Caddy die rijdt op CNG (*compressed natural gas*). Deze auto wordt ingezet voor de bevoorrading van ziekenhuizen in Amsterdam en omgeving. Als de pilot succesvol is, worden op termijn alle 34 Caddy's vervangen door de 'groene' variant.

In Amsterdam en omgeving zetten we ook fietskoeriers in voor de zogeheten A2-ritten: snelle extra levering van bloedproducten die niet urgent maar wel dringend nodig zijn in ziekenhuizen. Deze

duurzame vorm van transport is na een succesvolle pilot een vast onderdeel geworden van onze transportvloot.

FB Transport werkt aan een koppeling van softwarepakketten (Fleetplanner met het voertuigvolgsysteem Track and Trace) waardoor de te rijden kilometers verder worden geoptimaliseerd en onnodige kilometers beter in beeld gebracht en geminimaliseerd. Zo brengen we kosten en uitstoot omlaag.

Plastic in het lab

Meedenkend over grote afvalstromen in moderne onderzoekslabs heeft Sanquin-promovendus Benoît Nicolet in zijn proefschrift *You only live twice - Gene expression regulation in hematopoiesis and T cells* een addendum opgenomen: '[Bringing circular economy to the lab](#)'. Hij wijst daarin op de noodzaak om ook binnen de laboratoriumomgeving de principes van de circulaire economie te omarmen rondom het gebruik van 'single-use plastics'. •

Quote

"Het toepassen van circulaire-economieprincipes voor het ontwerpen, produceren, gebruiken en weggooien van single-use plastics in onderzoek is de meest veelbelovende manier om de koolstof- en materiaalvoetafdruk van de biomedische wetenschap aanzienlijk te verminderen. Laten we de circulaire economie naar het lab brengen. Zo stellen we onderzoekers in staat de gezondheid te verbeteren en geweldige & duurzame wetenschap te bedrijven voor de komende generaties." –Sanquin-promovendus Benoît Nicolet

Mvo-pijler 3: Economische duurzaamheid

Scheiding van activiteiten

De Nederlandse bloedvoorziening moet altijd doorgaan, dag en nacht. De continuïteit van de levering van onze bloedproducten aan patiënten mag geen enkel risico lopen. Om de uitvoering van de wettelijke taak door Stichting Sanquin zo goed mogelijk te beschermen, zijn de commerciële activiteiten die ook binnen de Sanquin-groep worden ontplooid in 2017 in aparte juridische entiteiten ondergebracht. Deze scheiding is in de afgelopen periode goed tegen het licht gehouden en naar aanleiding daarvan is er nagedacht over mogelijkheden om deze scheiding nog verder te verstevigen. Bijvoorbeeld door de overlap in aansturing van beide activiteiten strakker te scheiden. Deze aanscherpingen zijn begin 2021 doorgevoerd. Daarbij is ook de naam van de houdstermaatschappij waaronder de commerciële activiteiten worden uitgevoerd gewijzigd van Sanquin Holding naar Sanquin Health Solutions Group.

Kleinere concernstaf

Met de verzelfstandiging van SPP heeft Sanquin ook een minder grote concernstaf nodig. Met vooruitziende blik is daarom al in 2019 project [Helios](#) gestart, om het aantal medewerkers van deze afdeling te reduceren en de diensten te optimaliseren. Helios is in 2020 versneld uitgevoerd en zal in 2021 afgerond worden.

Nieuwe organisatiestructuur Research

Per 1 januari 2021 is de structuur van de divisie Research en LabServices aangepast. Zo zijn de afdelingen Moleculaire en Cellulaire Hemostase en Bloedcelresearch gefuseerd tot één afdeling Moleculaire Hematologie. Het Laboratorium voor Cellulaire Therapie is een aparte afdeling geworden binnen LabServices. Onder deze afdeling valt voortaan ook Cryobiologie.

De bedoeling van de herstructurering is tweeledig:

1. De principal investigators (PI's) hebben de volledige verantwoordelijkheid ge-

kregen voor hun onderzoeksgroep. Dit is belangrijk om de divisie met minder ondersteuning te laten functioneren.

2. Er is een duidelijker scheiding tussen Research en LabServices gekomen. Zo kunnen beide onderdelen zich beter profileren naar interne en externe klanten en subsidiegevers.

Verhuizing

Sanquin Research heeft de afdeling Clinical Transfusion Research per 1 mei 2020 verhuisd van de locatie bij het LUMC in Leiden naar het hoofdkantoor van Sanquin in Amsterdam. Daarmee is de voltallige divisie nu in Amsterdam gevestigd. De samenwerking op het gebied van klinische transfusie-research met het LUMC wordt voortgezet binnen het Jon J. van Rood Centrum.

Risico's in kaart

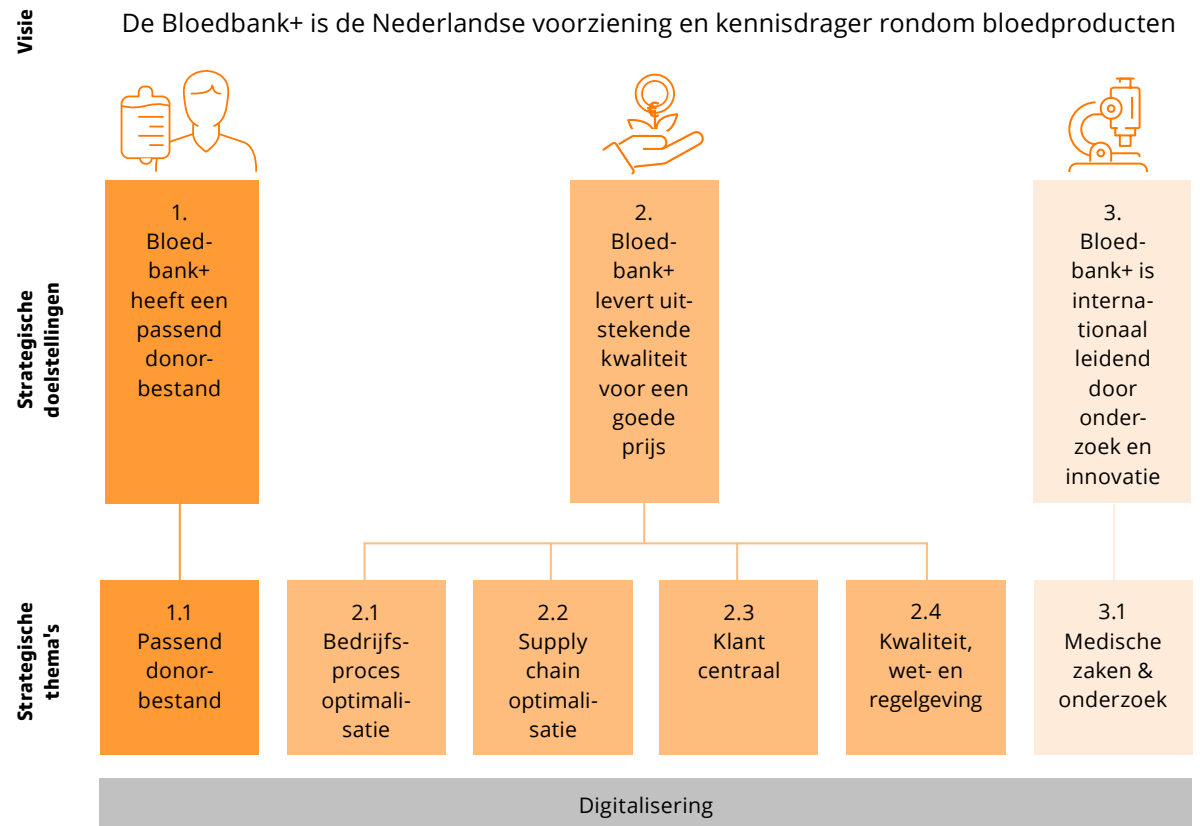
Per april 2020 heeft Sanquin een riskmanager aangesteld die de organisatie helpt →

bij het verder verbeteren van het integraal risicomanagement voor Stichting Sanquin en de onderliggende ondernemingen. Sanquin heeft ook haar IT-security verder uitgebreid met het oog op toenemende cyberdreigingen het afgelopen jaar. Meer hierover in de paragraaf [Risicomanagement](#).

Inrichting unit Strategisch Portfolio Office

Sanquin Bloedbank heeft in 2020 met de inrichting van de unit Strategisch Portfolio Office grote stappen gezet qua besturing en uitvoering van haar programma's en projecten. Vanuit drie strategische doelstellingen zijn zeven strategische thema's gedefinieerd (zie schema). Voor elk thema is een *program board* ingericht waarbinnen de veranderingen van initiatie tot afronding worden bestuurd en gemonitord. De program boards rapporteren aan de portfolio board met daarin het MT van Sanquin Bloedbank en de directeur ICT. De portfolio board is eindverantwoordelijk voor de

Inrichting unit Strategisch Portfolio Office

besturing van de volledige *change roadmap* van Sanquin Bloedbank.

Met deze nieuwe besturing kunnen we efficiënter en sneller werken. Dit heeft zich het afgelopen jaar onder meer al vertaald in snellere digitalisering van verschillende processen, zoals plasmadonors die zelf online hun afspraken kunnen plannen en nieuwe donors die zelf online hun keuringsafpraak kunnen maken.

Huisvestingsbeleid

Sanquin wil de huisvesting van haar afnamelocaties duurzamer maken, waarbij schaalvergroting het uitgangspunt is. We hebben uitgebreid in kaart laten brengen waar in Nederland onze huidige donors wonen, waar veel potentiële donors wonen en hoe dit zich verhoudt tot onze afnamelocaties. Ook is nagegaan door welke combinaties van afnamelocaties synergie kan ontstaan. Op basis daarvan hebben we een duurzaam huisvestingsplan opgesteld, dat aangeeft hoe we naar minder afnameloca-

ties kunnen toewerken, die grootschaliger zijn en vaker opengaan. In 2020 is Sanquin Bloedbank begonnen met een eerste pilot in Rotterdam. Daar zijn twee locaties gesloten – Rotterdam Zuid en Vlaardingen – en is de locatie in Rotterdam Centrum uitgebreid. We beogen de donors van de twee gesloten locaties via een communicatieplan over te laten gaan naar Rotterdam Centrum.

Het nieuwe huisvestingsbeleid is een langjarig traject. Als de pilot in Rotterdam goed verloopt, nemen we ieder jaar een aantal afname-clusters onder de loep.

Reorganisatie Donor Service Centrum

Het Donor Service Centrum (DSC) van Sanquin Bloedbank heeft al een paar jaar moeite om piekbelastingen op te vangen, aan te sluiten bij projecten vanuit de Bloedbank en het Progesa-bestand voldoende te onderhouden. Gevolg daarvan is onder andere dat de servicegraad omlaag is gegaan: donors moeten te lang wachten voor

ze antwoord krijgen op hun vragen. Om dit probleem aan te pakken is een reorganisatieplan opgesteld, met onder meer outsourcing van een deel van het werk naar een extern call center en digitalisering van een aantal werkprocessen. Daarvoor hebben we in 2020 een aanbesteding gedaan, die in 2021 invulling krijgt. Het externe call center zal alleen standaardvragen behandelen, zoals het wijzigen van een afspraak of het aangeven van openingstijden. Deze reorganisatie betekent dat een aantal fte's zal vervallen binnen het DSC. •

Over Sanquin

Katja (17)

"Ik vind je **bloed** mooi!"

Patiënten bedanken
bloed-en plasma-
donors via posts op de
social-mediakanalen
van Sanquin.

SOCIAL

Stichting Sanquin Bloedvoorziening

8.1 Over Sanquin

Stichting Sanquin Bloedvoorziening is een not-for-profitorganisatie die ervoor zorgt dat patiënten in Nederland altijd geholpen kunnen worden met voldoende en veilige bloedproducten, van de hoogste kwaliteit. Dat kunnen we doen dankzij de vrijwillige en onbaatzuchtige bijdrage van onze donors. Met onze bloedproducten, ons onderzoek, onze diagnostiek en innovaties dragen wij bij aan de kwaliteit van leven van patiënten.

In 2020 bestonden onze werkzaamheden uit:

- het afnemen, bewerken en uitgeven van bloedproducten;
- het beschikbaar stellen van plasma-geneesmiddelen die mede zijn bereid uit het in Nederland ingezamelde plasma;
- diagnostisch onderzoek voor ziekenhuizen;
- PCR-tests op COVID-19 voor de GGD;
- maken van bloedgroep- en immuunreactiviteit;

- wetenschappelijk onderzoek op het gebied van transfusiegeneeskunde, hematologie en immunologie;
- het vertalen van onderzoeksideeën naar concrete nieuwe producten en diensten;
- onderwijs, opleidingen en nascholing.

Onze missie: Samen met de donor voor een beter leven van de patiënt.

Onze visie: Sanquin is een kennisgedreven organisatie die levensreddende producten ontwikkelt en levert en zich richt op behoeftes in de zorg. Daarnaast ontwikkelt Sanquin door wetenschappelijk onderzoek nieuwe oplossingen voor medische problemen op het gebied van de transfusiegeneeskunde, hematologie en immunologie. Waar nodig gaan we samenwerkingen aan met externe partijen om deze ideeën om te zetten in concrete producten en diensten voor patiënten. Wij zijn ons voortdurend bewust van onze verantwoordelijkheid tegenover donors om zorgvuldig, verantwoord en doelmatig met hun gift om

te gaan en tegenover de patiënten om hun belang en veiligheid voorop te stellen.

Onze kernwaarden:

Verantwoordelijk
Verbindend
Vernieuwend

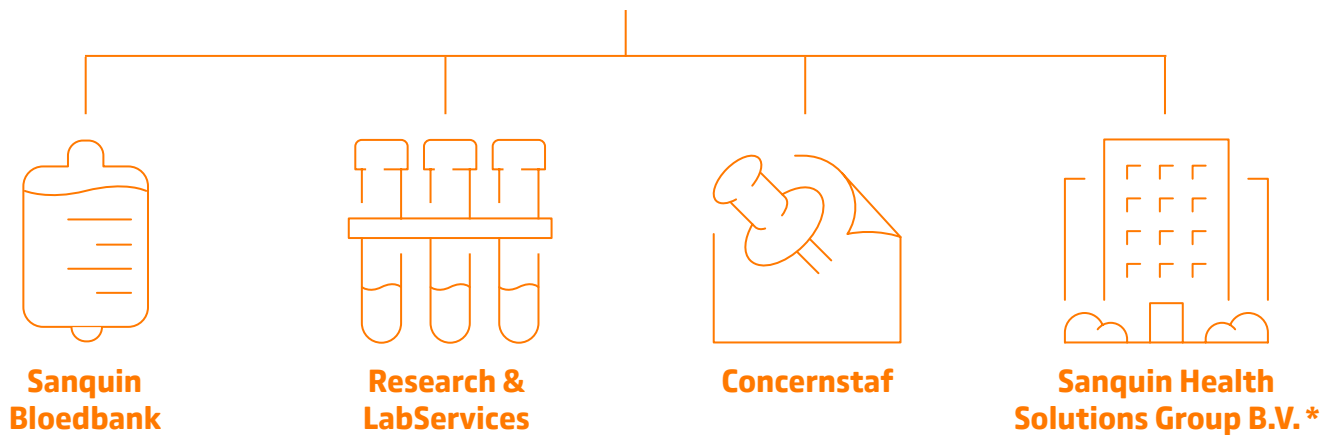
Sanquin is zelfstandig

Met onze activiteiten genereren we inkomsten, die we inzetten om onze organisatie en ons kennisinstituut te onderhouden. Bij ons prijsbeleid hanteren wij de principes van [Fair Medicine](#). Wij beseffen dat wij scherp moeten blijven op een kostenefficiënte organisatie om daarmee bij te dragen aan het in de hand houden van de zorgkosten in Nederland. Onze ondernemingen moeten bovendien hun marktposities verdedigen. Op deze manier kunnen wij Sanquins (financiële) zelfstandigheid in stand houden. →

Organisatiestructuur Sanquin in 2020

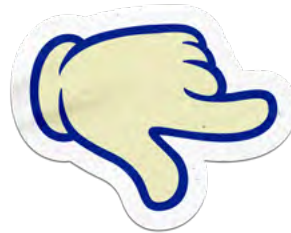

Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Sanquin voert de taken uit die voortkomen uit de Wet inzake bloedvoorziening en verricht daarnaast andere activiteiten via een aantal bv's. Deze bv's zijn ondergebracht in een holding (SHS), zodat eventuele ondernemersrisico's nooit ten laste komen van de publieke voorziening. Stichting Sanquin houdt 100 procent van de aandelen in SHS.

* De naam van deze vennootschap was tot 1/2/2021 Sanquin Holding B.V.

Onze organisatie

Omdat bij de uitvoering van onze veelomvattende missie zeer verschillende activiteiten een rol spelen, is Sanquin georganiseerd volgens de structuur van een concern. Daarin zijn onze activiteiten geordend in verschillende organisatieonderdelen, onderverdeeld in activiteiten die vanuit Stichting Sanquin worden verricht en activiteiten die vanuit de houdstermaatschappij Sanquin Health Solutions Group BV (SHS) worden verricht. Stichting Sanquin is aangewezen als Bloedvoorzieningsorganisatie onder de Wet inzake bloedvoorziening (de Wibv).

Stichting Sanquin is enig aandeelhouder van SHS. Door de commerciële activiteiten van Sanquin in aparte vennootschappen te plaatsen, is er zoveel mogelijk een scheiding gecreëerd tussen de uitvoering van de wettelijke taken op grond van de Wibv en de activiteiten in de marktomgeving.

Stichting Sanquin heeft op grond van de Wibv de taak om de bloedvoorziening in

Nederland te organiseren. Een deel van die taak omvat de zorg voor het beschikbaar stellen van plasmageneesmiddelen in Nederland. Daartoe wordt in Nederland plasma ingezameld dat vervolgens wordt gebruikt voor productie van plasmageneesmiddelen voor Nederlandse patiënten. Stichting Sanquin heeft deze laatste taak, met goedkeuring van de minister van Medische Zorg en Sport, uitbesteed aan Sanquin Plasma Products BV (SPP).

Stichting Sanquin bestaat in 2020 uit de volgende organisatieonderdelen: Sanquin Bloedbank, Research & LabServices en de Concernstaf en Diensten. SHS is aandeelhouder van SPP, Sanquin Reagents BV (Sanquin Reagents), Sanquin Diagnostiek BV (Sanquin Diagnostiek), Sanquin Innovatie BV (Sanquininnovate) en Plasma Industries Belgium cvba (PIBe). De Concernstaf ondersteunt al deze organisatieonderdelen en adviseert het bestuur.

Bestuur Stichting Sanquin Bloedvoorziening gedurende 2020

In 2020 werd Stichting Sanquin Bloedvoorziening bestuurd door de volgende statutair bestuurders:

- Dhr. drs. Dirk Jan van den Berg (voorzitter tot 1 april 2020)
- Dhr. drs. Tjark B.P.M. Tjin-A-Tsoi (voorzitter vanaf 1 april 2020)
- Dhr. prof. dr. René A.W. van Lier (vicevoorzitter)
- Dhr. dr. Pieter de Geus (lid)
- Mw. dr. Daphne C. Thijssen-Timmer (lid)

Op 1 januari 2021 is René van Lier vertrokken bij Sanquin. Op diezelfde datum is Pieter de Geus teruggetreden uit de Raad van Bestuur van Sanquin. De verdere versteviging van de risicoscheiding tussen de uitvoering van de wettelijke taak en de commerciële activiteiten binnen Sanquin, in combinatie met de verkoop van een meerderheidsbelang in de plasma- →

activiteiten per jaareinde 2020, zijn voor de Raad van Toezicht aanleiding geweest om het bestuursmodel van Stichting Sanquin tegen het licht te houden. Begin 2021 is de aansturing van Stichting Sanquin gewijzigd en sindsdien wordt Stichting Sanquin bestuurd door één statutair bestuurder (de CEO). Deze wordt geadviseerd en ondersteund door een Executive Committee (ExCo), bestaande uit de directeur Bloedbank, de directeur Research & LabServices en de CFO. De CEO is tevens lid van het ExCo.

SHS werd in 2020 bestuurd door eerst drie en later twee statutair bestuurders. Iedere dochteronderneming van SHS heeft een eigen directeur.

Bestuur Sanquin Health Solutions Group B.V. gedurende 2020

- Dhr. drs. Rogier van den Braak RA
- Dhr. prof. dr. René A.W. van Lier
- Dhr. drs. Dirk Jan van den Berg (tot 1 april 2020)

De verschillende onderdelen

Sanquin Bloedbank zorgt voor de inzameling van het bloed en plasma van donors en levert bloedcomponenten aan de ziekenhuizen. Daarnaast adviseert de Bloedbank over deze bloedproducten en is zij nauw betrokken bij klinisch wetenschappelijk onderzoek. Het grootste gedeelte van het ingezamelde plasma levert de Bloedbank aan SPP voor de productie van plasmageneesmiddelen.

Research & LabServices doet fundamenteel, translationeel en toegepast onderzoek op het gebied van transfusiegeneeskunde, hematologie, immunologie en oncologie. Sanquin heeft voor deze onderzoeken samenwerkingsverbanden met (veelal academische) onderzoekscentra in binnen- en buitenland.

Sanquin Health Solutions Group (SHS) is de houdstermaatschappij van de vennootschappen waarmee de commerciële activiteiten van Sanquin worden uitgevoerd,

zoals hieronder beschreven. Daarnaast is het door haar dochterondernemingen in gebruik zijnde vastgoed in SHS ondergebracht.

Sanquin Diagnostiek verricht laboratoriumonderzoek op het gebied van bloedtransfusie en immunologie. Daarnaast doet zij genetisch onderzoek naar onder andere bloedgroepen. Sanquin Diagnostiek kan al het bloedgerelateerde laboratoriumonderzoek voor ziekenhuizen, verloskundige praktijken, verzekeringsorganisaties, farmaceutische bedrijven en andere instituten uitvoeren.

Sanquin Reagents ontwikkelt een breed pakket aan bloedgroep- en immuunreagentia in haar eigen onderzoeksfaciliteiten en diagnostische laboratoria. Reagentia zijn producten die in ziekenhuislaboratoria gebruikt worden om bepaalde kenmerken of afwijkingen aan te tonen in bloed- →

monsters. De producten van Reagents zijn wereldwijd beschikbaar via een netwerk van distributeurs.

Sanquinnovate is een broedplaats om onderzoeksideeën te vertalen naar concrete nieuwe producten en diensten, in lijn met de medische behoeften waarop we ons richten. Binnen Sanquinnovate worden de ideeën vennootschap-overstijgend opgepakt en als business case verder ontwikkeld, indien nodig met externe partners.

Sanquin Plasma Products (SPP) verwerkt plasma tot geneesmiddelen zoals stollingsfactoren voor de behandeling van bloedingen en immunoglobulinen voor de behandeling bij afweerstoornissen. Het merendeel van het plasma wordt gekocht van Sanquin Bloedbank. De plasmageneesmiddelen helpen patiënten met immuunziekten en stollingsproblematiek. Sanquin vervult een belangrijke rol in de voorziening van deze middelen aan patiënten in Nederland.

Sanquin Oy is een dochteronderneming van SPP en verzorgt de marketing en sales van onze plasmaproducten in Finland.

PIBe verwerkt in België plasma tot tussenproducten die door SPP en andere farmaceutische bedrijven verder verwerkt worden tot plasmageneesmiddelen.

De internationale farmaceutische markt waarin SPP en PIBe zich bewegen, vereist continue investeringen in schaalvergroting en productinnovatie. Voor relatief kleine spelers in een mondiaal consoliderende markt, zoals SPP en PIBe, is dit op de lange termijn een uitdaging. In oktober 2020 heeft SHS overeenstemming bereikt met een consortium, bestaande uit een groep internationale investeerders met ruime ervaring in de biomedische sector en het vermarkten van producten uit plasma. Dit consortium zal investeren in SPP en PIBe.

Met de kennis van het consortium in de biomedische sector en de internationale

markt kunnen SPP en PIBe de benodigde efficiëntieslag maken en hun marktaandeel buiten Nederland vergroten. Daarmee wordt een duurzame toekomst voor SPP en PIBe geborgd. Deze transactie is per jaareinde 2020 geëffectueerd en daarmee is zo'n 85 procent van de aandelen in SPP en PIBe overgedragen aan dit consortium. SHS heeft een 15 procent-belang gehouden in SPP en haar dochtermaatschappij PIBe en een prioriteitsaandeel in het kapitaal van SPP. Daarnaast heeft SHS een zetel in de boards van SPP en van PIBe.

8.2 Onderzoek & ontwikkeling

De divisie Research & LabServices van Stichting Sanquin richt zich – veelal in samenwerking met de academische wereld en UMC's – op translationeel en klinisch onderzoek. De vijf *medical needs* waarop Sanquin met producten en diensten actief is, geven structuur aan het onderzoek- →

programma. De klinische brugfiguren die deels bij Sanquin en deels bij ziekenhuizen zijn aangesteld, zijn instrumenteel om vragen vanuit de kliniek naar Sanquin te brengen en resultaten van onderzoek naar de patiënt. Een van de uitdagingen voor de toekomst is om naast het binnenhalen van externe financiering via de gezondheidsfondsen ook het meer fundamentele onderzoek door externe financiering te borgen. Research & LabServices werkt nauw samen met Sanquinnovate voor verdere valorisatie van onderzoeksideeën.

De 5 medical needs

De producten en diensten van Sanquin vallen binnen vijf *medical needs*, deze vormen ook de basis van ons onderzoekprogramma.

- Anemie (bloedarmoede)
- Bloeden en hemostase
- Kanker
- Immunodeficiëntie en veroudering
- Ontstekingen en vaatziekten

Faciliteiten delen

Sanquin Research en LabServices heeft de afgelopen jaren geïnvesteerd in een moderne researchfaciliteit. Recent is deze faciliteit geplaatst binnen het LabServices-onderdeel van de divisie. Daarmee wordt deze apparatuur, maar ook de kennis en (bio-informatica-) ondersteuning die daaromheen is opgebouwd, beter toegankelijk voor derden. De faciliteit is daarmee een van de aantrekkelijke onderdelen van het [Health and Innovation District New West](#). Door deze faciliteiten ook beschikbaar te stellen

voor andere campusbewoners, bevorderen we het delen van kennis om samen meer patiënten te helpen. Bovendien kunnen we zo onze researchfaciliteit beter onderhouden en up-to-date houden en blijvend investeren in innovaties voor deze apparatuur.

8.3 Financiële resultaten

Als gevolg van de overdracht van een meerderheid van de aandelen in het kapitaal van SPP en PIBe op 31 december 2020 door Sanquin Health Solutions Group aan een consortium van investeerders, worden de vennootschappen SPP, PIBe en Sanquin Oy niet opgenomen in de balansconsolidatie ultimo 2020. De resultaten van deze vennootschappen zijn wel voor 100% opgenomen in de consolidatie van de winst-en-verliesrekening.

Het nettoverlies van de Sanquin-groep stijgt met € 21,4 miljoen naar een verlies →

van € 36,9 miljoen in 2020 ten opzichte van een verlies van € 15,5 miljoen in 2019. Dit wordt veroorzaakt door € 30,2 miljoen lagere opbrengsten, versterkt door € 6,2 miljoen hogere personeelskosten, € 6,2 miljoen lagere resultaten deelnemingen en € 0,2 miljoen hogere financiële baten en lasten, deels gecompenseerd door € 3,1 miljoen lagere kosten van grond- en hulpstoffen, € 6,0 miljoen lagere overige bedrijfskosten en € 4,6 miljoen lagere afschrijvingskosten. Als gevolg van een lager resultaat zijn de opbrengsten uit belastingen in 2020 € 7,7 miljoen hoger ten opzichte van 2019.

De totale opbrengsten van € 391,3 miljoen zijn € 30,2 miljoen lager dan vorig jaar (2019: € 421,5 miljoen). Lagere productomzet van € 21,2 miljoen en een lagere kostendekking die voortkomt uit de productie van € 21,6 miljoen worden in 2020 deels gecompenseerd door € 12,6 miljoen hogere overige bedrijfsopbrengsten.

De productomzet is vooral gedaald door de afname van de contract manufacturing activiteiten van Plasmaproducten als gevolg van de verwachte afbouw van de productie van Cinryze (€ 40,3 miljoen lagere omzet). Een stijging in de omzetten van Research & LabServices (€ 3,6 miljoen) en Diagnostiek (€ 10,4 miljoen) wordt deels verklaard door COVID-19 dienstverlening, zijnde het uitvoeren van de PCR-coronatesten en Research onderzoeken op het gebied van corona, die de daling van reguliere inkomsten als gevolg van de COVID-19 effecten compenseert. De omzet van de Bloedbank stijgt met € 1,8 miljoen en de Reagents omzet stijgt met € 3,2 miljoen.

De hogere overige bedrijfsopbrengsten worden grotendeels verklaard door een eenmalig ontvangen subsidie van het ministerie van VWS van € 6,0 miljoen ter gedeeltelijke dekking van de negatieve kasstromen van SPP in boekjaar 2020 en door de ontvangst van een financiële vergoeding van het ministerie van VWS ten behoeve

van de inzameling van convalescent plasma door de Bloedbank. Tevens is van het ministerie van VWS een subsidie van € 1,9 miljoen ontvangen ter dekking van de door Sanquin gedane uitkeringen in het kader van de Regeling Zorgbonus COVID-19. De genormaliseerde mutatie van de overige bedrijfsopbrengsten betreft een stijging van € 7,2 miljoen ten opzichte van 2019.

De kostendekking die voort komt uit de productie is € 21,6 miljoen lager ten opzichte van 2019, hetgeen met name wordt verklaard door een afbouw van de voorraden bij SPP en een onderdekking bij SPP als gevolg van de afbouw van de productie van Cinryze.

De inkoopkosten zijn met € 87,8 miljoen een bedrag van € 3,1 miljoen lager dan in 2019 (2019: € 90,9 miljoen). Deze daling wordt hoofdzakelijk verklaard door een lagere productie bij SPP, mede als →

gevolg van de afbouw van voorraden, deels gecompenseerd door hogere inkoopkosten inzake COVID-19 materialen ten behoeve van het uitvoeren van PCR-testen.

De personeelskosten stijgen met € 6,2 miljoen ten opzichte van 2019 naar een bedrag van € 200,4 miljoen (2019: € 194,2 miljoen) door een toename van personeel ten behoeve van COVID-19 dienstverlening bij met name de Bloedbank en Diagnostiek, versterkt door een indexatie van salarissen en een hogere reservering van niet opgenomen vakantie uren als gevolg van de coronamaatregelen. Daarnaast heeft Sanquin aan een deel van haar personeel een uitkering in het kader van de Regeling Zorgbonus COVID-19 gedaan. Gecorrigeerd voor incidentele kosten in 2019 en 2020 zijn de personeelskosten in 2020 € 4,6 miljoen hoger dan in 2019.

De overige bedrijfskosten zijn met € 118,6 miljoen een bedrag van € 6,0 miljoen lager dan vorig jaar (2019: € 124,6 miljoen). Dit

wordt hoofdzakelijk verklaard door de effecten vanuit het Helios kostenbesparingsprogramma, versterkt door lagere projectkosten en reis- en verblijfskosten als gevolg van de coronacrisis. Gecorrigeerd voor incidentele kosten in 2019 en 2020 zijn de overige bedrijfskosten € 11,4 miljoen lager dan in 2019.

Het bedrijfsresultaat is met € 39,6 miljoen negatief een bedrag van € 22,7 miljoen lager dan vorig jaar (2019: € 16,9 miljoen negatief). Gecorrigeerd voor incidentele opbrengsten en kosten is het genormaliseerde bedrijfsresultaat met € 35,3 miljoen negatief een bedrag van € 9,0 miljoen lager dan in 2019 (2019: € 26,3 miljoen). Deze daling komt hoofdzakelijk door de lagere kosten dekking die voortkomt uit de productie.

Het nettoverlies over 2020 stijgt naar € 36,9 miljoen (2019: € 15,5 miljoen verlies). Het genormaliseerde resultaat daalt met € 10,3 miljoen van € 21,6 miljoen verlies in 2019 naar € 31,9 miljoen verlies in 2020.

De verwachtingen die vorig jaar werden afgegeven zijn dat 2020, naast de ontwikkelingen op het gebied van COVID-19, in het teken zou staan van de zoektocht naar een strategische partner voor SPP, een afbouw van voorraden bij SPP, het uitvoeren van het kostenbesparingsprogramma Helios en een verdere ontwikkeling van de Sanquin campus. Deze verwachtingen zijn in 2020 uitgekomen. In 2020 is onder de projectnaam Solar de zoektocht naar een strategische partner voor SPP gecontinueerd, resulterend in de overdracht van een meerderheid van de aandelen in SPP en PIBe op 31 december 2020. Het kostenbesparingsprogramma Helios verloopt voortvarend en de verwachting is dat eind 2021 de besparingen voor de meeste stafafdelingen gerealiseerd zullen zijn. Daarnaast zijn de ideeën voor de ontwikkeling van de Sanquin campus verder ontwikkeld. →

In verkorte vorm ziet de winst-en-verliesrekening er (totaal en genormaliseerd voor incidentele posten) als volgt uit:

	2020	2020	2020	2019	2019	2019	Mutatie	
	totaal	incidenteel	genormaliseerd	totaal	incidenteel	genormaliseerd	genormaliseerd resultaat	
(× € miljoen)	€	€	€	€	€	€	€	%
Opbrengsten	405,5	8,0	397,5	414,1	36,6	377,5	20,0	5,3%
Voorraadmutatie	-14,2	-	-14,2	7,4	-18,8	26,2	-40,4	-154,2%
Opbrengsten	391,3	8,0	383,3	421,5	17,8	403,7	-20,4	-5,1%
Kosten van grond- en hulpstoffen	-87,8	-	-87,8	-90,9	-	-90,9	3,1	-3,4%
Personeelskosten	-200,4	-1,7	-198,7	-194,2	-0,1	-194,1	-4,6	2,4%
Overige bedrijfskosten	-118,6	-13,3	-105,3	-124,6	-7,9	-116,7	11,4	-9,8%
Afschrijvingen	-24,1	2,7	-26,8	-28,7	-0,4	-28,3	1,5	-5,3%
Totaal kosten	-430,9	-12,3	-418,6	-438,4	-8,4	-430,0	11,4	-2,7%
Bedrijfsresultaat	-39,6	-4,3	-35,3	-16,9	9,4	-26,3	-9,0	34,2%
Financiële baten en lasten	-0,6	-	-0,6	-0,4	-	-0,4	-0,2	50,0%
Belastingen	9,7	-0,7	10,4	2,0	-3,3	5,3	5,1	96,2%
Resultaat deelnemingen	-6,4	-	-6,4	-0,2	-	-0,2	-6,2	3100,0%
Nettowinst	-36,9	-5,0	-31,9	-15,5	6,1	-21,6	-10,3	47,7%

Gecorrigeerd voor het resultaat van de vennootschappen SPP, PIBe, en Sanquin Oy is de EBITDA van de Sanquin-groep in 2020 € 23,9 miljoen positief (2019: € 9,3 miljoen positief). →

Belangrijke financiële ontwikkelingen in 2020

Opbrengsten

De totale opbrengsten dalen in 2020 met € 30,2 miljoen naar € 391,3 miljoen (2019: € 421,5 miljoen). De productomzet is met € 21,2 miljoen gedaald van € 399,2 miljoen in 2019 naar € 378,0 miljoen in 2020.

De productomzet van de Bloedbank stijgt met € 1,8 miljoen. Dit wordt met name veroorzaakt door een indexatie van de bloedprijs. De productomzet Plasmaproducten laat met een afname van € 40,3 miljoen een forse daling van zien. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de verwachte afname van de contract manufacturing activiteiten als gevolg van de afbouw van de productie van Cinryze. De stijging in de productomzet van Research & LabServices (€ 3,6 miljoen) en Diagnostiek (€ 10,4 miljoen) wordt deels verklaard door de COVID-19 dienstverlening, zijnde het uitvoeren van de PCR-coronatesten

en Research onderzoeken op het gebied van corona, die de daling van reguliere inkomsten als gevolg van de COVID-19 effecten compenseert. De productomzet bij Reagents stijgt ondanks de effecten van de coronacrisis met € 3,2 miljoen als gevolg van een stijging van de omzet vanuit immuunreagentia.

De overige bedrijfsopbrengsten stijgen met

€ 12,6 miljoen (+84,6%), hoofdzakelijk als gevolg van eenmalig ontvangen subsidies van het ministerie van VWS en door de ontvangst van een financiële vergoeding van het ministerie van VWS ten behoeve van de inzameling van convalescent plasma door de Bloedbank. Gecorrigeerd voor eenmalige opbrengsten stijgen de overige bedrijfsopbrengsten in 2020 met € 7,2 miljoen ten opzichte van 2019.

De productomzet kan als volgt worden gespecificeerd:

	2020	2019	Mutatie	
(× € miljoen)	€	€	€	%
Per product				
Omzet Bloedbank	129,5	127,7	1,8	1%
Omzet Plasmaproducten	185,4	225,7	-40,3	-18%
Omzet Diagnostiek	32,1	21,7	10,4	48%
Omzet Reagents	19,4	16,2	3,2	20%
Omzet Research	11,4	7,8	3,6	46%
Omzet Overige activiteiten	0,2	0,1	0,1	100%
	378,0	399,2		

Kosten

De totale kosten dalen in 2020 met € 7,5 miljoen naar € 430,9 miljoen (2019: € 438,4 miljoen).

De inkoopkosten zijn € 3,1 miljoen lager dan vorig jaar. Deze daling wordt hoofdzakelijk verklaard door een lagere productie bij SPP, mede als gevolg van de afbouw van voorraden, deels gecompenseerd door hogere inkoopkosten inzake COVID-19 materialen ten behoeve van het uitvoeren van PCR-testen.

De personeelskosten stijgen met € 6,2 miljoen. De genormaliseerde personeelskosten stijgen in 2020 met € 4,6 miljoen (+2,4%) als gevolg van een stijging van het gemiddeld aantal werknemers met 8 FTE (+0,3%) naar 2.536 (2019: 2.528) in combinatie met een indexatie van salarissen en een hogere reservering van niet opgenomen vakantie uren als gevolg van de coronamaatregelen.

De overige bedrijfskosten dalen met € 6,0 miljoen. Lagere kosten vanuit het Helios kostenbesparingsprogramma worden versterkt door lagere reis- en verblijfkosten als gevolg van reisbeperkingen en lagere projectkosten als gevolg van vertragingen vanuit de coronacrisis. Deze lagere kosten worden deels gecompenseerd door een stijging in projectkosten gemaakt voor Solar en Helios. Gecorrigeerd voor incidentele kosten in 2019 en 2020 zijn de overige bedrijfskosten € 11,4 miljoen lager dan in 2019.

De afschrijvingen dalen met € 4,6 miljoen als gevolg van de boekwinst van € 3,5 miljoen op de verkoop van gebouwen door Sanquin Health Solutions Group aan SPP die in de afschrijvingen wordt verantwoord, versterkt door een relatief laag investeringniveau in zowel 2020 als in voorgaande jaren. Gecorrigeerd voor incidentele kosten in 2019 en 2020 zijn de afschrijvingen € 1,5 miljoen lager dan in 2019.

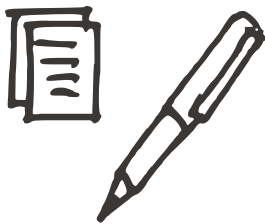
Netto winst

Het bedrijfsresultaat verslechtert, door de daling van de opbrengsten met € 30,2 miljoen, naar € 39,6 miljoen negatief (2019: € 16,9 miljoen negatief). Gecorrigeerd voor incidentele opbrengsten en kosten in 2019 en 2020 is het bedrijfsresultaat in 2020 met € 35,3 miljoen negatief een bedrag van € 9,0 miljoen lager dan in 2019 (€ 26,3 miljoen negatief).

De financiële baten en lasten van totaal € 0,6 miljoen negatief liggen € 0,2 miljoen hoger dan in 2019. De stijging van de rentelasten wordt hoofdzakelijk verklaard door de introductie van te betalen creditrente op liquide middelen bij banken. Als gevolg van een negatief verkoopresultaat zijn de resultaten uit deelnemingen met € 6,4 miljoen negatief een bedrag van € 6,2 miljoen lager dan in 2019 (€ 0,2 miljoen negatief). →

In 2020 is een belastingopbrengst verantwoord van € 9,7 miljoen. Deze opbrengst is berekend over het totale belastbaar resultaat, inclusief de incidentele opbrengsten en kosten.

Alle benoemde opbrengsten en kosten leiden ertoe dat het nettoverlies over het boekjaar 2020 € 36,9 miljoen bedraagt (2019: € 15,5 miljoen verlies). Het genormaliseerde nettoverlies over boekjaar 2020 is € 31,9 miljoen (2019: € 21,6 miljoen verlies).

Balans

De balans van Sanquin ziet er in verkorte vorm als volgt uit:

	2020	2019
(× € miljoen)	€	€
Vaste activa	69,6	139,1
Vorraden	11,7	158,3
Vorderingen	48,9	81,2
Liquide middelen	77,8	88,1
Totaal activa	208,0	466,7
Voorzieningen	1,8	11,1
Langlopende schulden	13,0	9,3
Kortlopende schulden	86,4	82,0
Groepsvermogen	106,8	364,3
Totaal passiva	208,0	466,7

Als gevolg van de overdracht van een meerderheid van de aandelen in het kapitaal van SPP en PIBe op 31 december 2020 en de diensgevolge verwerkte deconsolidatie van de balansposities van de vennootschappen SPP, PIBe en Sanquin Oy ultimo 2020, komt het balanstotaal uit op € 208,0 miljoen. Dit betekent een daling

van het balanstotaal van 55,4% ten opzichte van 2019 (€ 466,7 miljoen).

Het totale werkkapitaal bedraagt € 52,0 miljoen (2019: € 245,6 miljoen). Binnen het werkkapitaal laten met name de voor- →

raden een forse daling van € 146,6 miljoen (-92,6%) zien als gevolg van de deconsolidatie van SPP en PIBe. De vorderingen dalen met € 32,3 miljoen (-39,8%). Als gevolg van de per balansdatum ontstane schulden bij Sanquin Health Solutions Group in het kader van nog te betalen kosten inzake de aandelenoverdracht in het kapitaal van SPP en PIBe, laten de kortlopende schulden ultimo 2020 een stijging van € 4,4 miljoen (+5,4%) zien. De liquide middelen zijn gedaald met € 10,3 miljoen naar € 77,8 miljoen (2019: € 88,1 miljoen).

In relatie tot de opbrengsten bedraagt het werkkapitaal (exclusief liquide middelen) -6,4% (2019: 38,0%). Dit percentage wordt ultimo 2020 echter vertekend door het verschil in consolidatie van de vennootschappen SPP, PIBe en Sanquin Oy, die in de balans niet en in de winst-en-verliesrekening wel plaatsgevonden heeft. Geschoond voor SPP, PIBe en Sanquin Oy in de geconsolideerde opbrengsten bedraagt het werkkapitaal (exclusief liquide middelen) -10,1%.

Het werkzaam vermogen (capital employed) is met € 121,6 miljoen € 267,4 miljoen lager dan in 2019 (€ 389,0 miljoen), met name door lagere vaste activa en lagere voorraden als gevolg van de deconsolidatie van de vennootschappen SPP, PIBe en Sanquin Oy.

Het rendement op het werkzaam vermogen per ultimo boekjaar, gebaseerd op het bedrijfsresultaat, komt uit op -32,6% (2019: -4,3%). De daling van het banksaldo wordt met name verklaard door de negatieve resultaten.

Het totale eigen vermogen per ultimo boekjaar bedraagt € 106,8 miljoen (2019: € 364,3 miljoen). De forse daling van € 257,5 miljoen wordt verklaard door de deconsolidatie van de vennootschappen SPP, PIBe en Sanquin Oy, als gevolg waarvan het ultimo boekjaar 2019 ontstane verschil van € 205,2 miljoen tussen het geconsolideerde eigen vermogen van de Sanquin-groep en het enkelvoudige eigen

vermogen van Stichting Sanquin is komen te vervallen. Dit verschil was hoofdzakelijk ontstaan vanuit de indicatie tot duurzame waardevermindering voor de deelnemingswaarde van SPP, die ultimo 2019 in een afwaardering van de deelnemingswaarde van SPP in de enkelvoudige jaarrekening van Sanquin Health Solutions Group (en in het verlengde Stichting Sanquin Bloedvoorziening) heeft geresulteerd. De verdere daling van het eigen vermogen wordt met name toegeschreven aan de uitkomsten van project Solar bij SHS, die tot een verdere waardevermindering van de deelnemingswaarden van SPP en PIBe en daarmee tot een negatieve impact op het resultaat in boekjaar 2020 hebben geleid. De daling van het eigen vermogen als gevolg van deze waardeverminderingen in boekjaren 2019 en 2020 is hoofdzakelijk een boekhoudkundige afwaardering en heeft derhalve geen directe grote geldelijke financiële gevolgen voor Stichting →

Sanquin en geen direct effect op de bedrijfsvoering van Sanquin en daarmee de bloedvoorziening.

Met name de lagere voorraden als gevolg van de deconsolidatie van de vennootschappen SPP, PIBe en Sanquin Oy zorgen

voor een daling van de liquiditeitsratio per ultimo boekjaar naar 1,6 (2019: 4,0). De solvabiliteit per ultimo boekjaar komt uit op 51,3% (2019: 78,1%) en met deze ratio wordt ruimschoots voldaan aan de solvabiliteitseisen van de bank.

De nettokasstroom uit operationele activiteiten bedraagt € 13,0 miljoen positief (2019: € 19,6 miljoen positief). De daling van € 6,6 miljoen wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een lager bedrijfsresultaat, deels gecompenseerd door lagere vennootschapsbelasting betalingen in de overige operationele mutaties. De inkomende kasstroom uit mutaties in werkkapitaal wordt hoofdzakelijk verklaard door een toename van de kortlopende schulden (gecorrigeerd voor de deconsolidatie van de vennootschappen SPP, PIBe en Sanquin Oy).

De nettokasstroom bedraagt € 10,2 miljoen negatief (2019: € 1,2 miljoen positief). De kasstroom uit operationele activiteiten is lager dan de kasstroom uit investeringen en financieringsactiviteiten, met name door het negatieve bedrijfsresultaat. →

Het kasstroomoverzicht van Sanquin ziet er in verkorte vorm als volgt uit:

	2020	2019
(x € miljoen)	€	€
Bedrijfsresultaat	-39,6	-16,9
Afschrijvingen en mutatie voorzieningen	41,9	29,8
Mutaties in werkkapitaal (voorraden, vorderingen en kortlopende schulden)	11,6	18,2
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	13,9	31,1
Overige operationele mutaties	-0,9	-11,5
Kasstroom uit operationele activiteiten	13,0	19,6
Kasstroom uit investeringen immateriële vaste activa	-	-
Kasstroom uit investeringen materiële vaste activa	-25,6	-13,1
Kasstroom uit investeringen financiële vaste activa	-0,1	-1,4
Geldmiddelen bij gedeconsolideerde maatschappijen	-0,5	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	3,0	-3,9
NETTOKASSTROOM	-10,2	1,2

8.4 Risicomanagement

De Sanquin-groep opereert in een dynamische omgeving vol kansen, risico's en onzekerheden. Sanquin wil deze risico's beheersen om succesvol haar missie te kunnen realiseren: Samen met de donor voor een beter leven van de patiënt. 2020 was een bijzonder uitdagend jaar met een samengestelde manifestatie van meerdere risico's. Het coronavirus heeft duidelijk een grote impact gehad; niet alleen op donors en patiënten, het had ook een aanzienlijke economische en geopolitieke impact.

Risicoprofiel Sanquin-groep

Het risicoprofiel van de Sanquin-groep is gebaseerd op onze missie 'Samen met de donor voor een beter leven van de patiënt'. Deze missie kent twee belangrijke componenten:

1. Samen met de donor – daarom vermijden we negatieve effecten voor zowel individuele donors als voor de algemene donorpopulatie. We grijpen kansen aan om de individuele donorervaring te

verbeteren en de donorpopulatie aan te laten sluiten bij de behoefte aan bloed en bloedbestanddelen.

2. Een beter leven voor de patiënt – daarom zijn we sterk gefocust op het beperken van risico's voor de kwaliteit en veiligheid van de bloedproducten.

Natuurlijk kunnen we onze missie alleen blijvend realiseren als er sprake is van een gezonde (financiële) bedrijfsvoering en duurzaam ondernemerschap. Met name op deze gebieden lopen de risicoprofielen van de verschillende delen van Sanquin uiteen. Voor de Sanquin-groep in haar geheel is het risicoprofiel middel; we mijden bedreigingen voor de wettelijke (publieke) taken en nemen weinig risico's, zowel bij mogelijke bedreigingen als bij kansen voor Sanquin Bloedbank. Voor onze niet-wettelijke (commerciële) activiteiten nemen we wat meer risico.

Gezonde bedrijfsvoering en duurzaam ondernemerschap houden ook in dat binnen de risico-afwegingen steeds aandacht

is voor de positieve en negatieve impact op mens (zowel medewerkers als andere belanghebbenden) en milieu.

Het risicoprofiel is gelijk gebleven. In het afgelopen jaar is de basis van een meer volwassen riskmanagementorganisatie neergezet. Gedurende het jaar hebben de proceseigenaren meer aandacht geschonken aan het onderwerp operationele risicobeheersing en mede hierdoor zijn gaandeweg meer verbeterinitiatieven onderkend en toegevoegd aan de huidige initiatieven. De risico's die voortkomen vanuit AVG en datasecurity zijn aanwezig maar gesignaleerd en actief gemonitord door de proceseigenaren. Verder zullen er periodieke metingen en steekproeven worden uitgevoerd om de voortgang van de verbeterinitiatieven te inventariseren. →

Risicohouding Stichting Sanquin

Een belangrijk element in het beoordelen en afwegen van de risicomanagementstrategie van Stichting Sanquin is de risicohouding. De risicohouding geeft een beeld van de mate waarin Stichting Sanquin bereid is om risico's te lopen om haar organisatiedoelstellingen te realiseren. De Raad van Bestuur heeft de risicohouding vastgesteld en vastgelegd in het beleid voor integraal risicomanagement. De risicohouding verbijzonderd naar risicocategorie is als volgt:

Risicocategorie	Risicohouding	Toelichting
Strategisch	Middel	Stichting Sanquin is bereid om tot zekere hoogte risico's te aanvaarden om haar strategische ambities te realiseren. Stichting Sanquin streeft daarbij naar een optimale balans tussen risico's en ambities voor de langere termijn.
Operationeel	Zeer laag tot laag	<p>Zeer laag: risico's ten aanzien van de veiligheid van onze medewerkers en leveringszekerheid van kwalitatief hoogwaardige bloedproducten worden zo veel mogelijk vermeden.</p> <p>Laag: voor het effectief en efficiënt inzetten van middelen in onze bedrijfsprocessen werkt Stichting Sanquin daarentegen met een marginaal hogere risicohouding. De bereidheid tot acceptatie van risico's is mede afhankelijk van de inspanning (tijd/kosten) die de risicorespons met zich meebrengt.</p>
Financieel	Zeer laag tot laag	<p>Zeer laag: risico's ten aanzien van de uitgangspunten van het financieel beleid, zijnde continuïteit en tarieven worden zo veel mogelijk vermeden.</p> <p>Laag: voor wat betreft krediet- en liquiditeitsrisico's werkt Stichting Sanquin met een marginaal hogere risicohouding.</p>
Financiële verslaggeving	Laag	Stichting Sanquin accepteert geen risico's die kunnen leiden tot materiële fouten in de jaarrekening.
Compliance	Zeer laag	Stichting Sanquin streeft ernaar te voldoen aan de wet- en regelgeving.
Fraude	Zeer laag	Stichting Sanquin accepteert geen fraude.

Verder verbeteren van integraal risicomanagement

Door de Raad van Bestuur is in Q2 2020 een project gestart voor het verbeteren en verder doorgroeien in het volwassenheidsprofiel van integraal risicomanagement voor de Sanquin-organisatie. Om het project te begeleiden en integraal risicomanagement te implementeren is een riskmanager aangesteld, deze is op 1 april 2020 gestart met zijn werkzaamheden. Voor 2020 is door de riskmanager een projectplan opgesteld dat is goedgekeurd door de Raad van Bestuur in mei 2020. Hierin zijn de scope, diepgang, aanpak en planning vastgelegd. De implementatie van het plan heeft geleid tot een verbeterd risicobewustzijn bij medewerkers, uitgebreide risico-inventarisaties en uiteindelijk inzicht in de risicobeheersing over de periode Q4-2020.

Gerealiseerde onderdelen bij het uitvoeren van integraal risicomanagement zijn:

- Inventarisatie en monitoring van de stra-

tegische beheersmaatregelen voor het realiseren van de strategische keuzes.

- Inventariseren van financiële risico's en monitoren van beheersingsmaatregelen.
- Vaststellen van integraal-risicomanagementbeleid en risicomanagementproces. Implementatie van de cyclus Plan, Do, Check, Act (PDCA-cyclus) en rapportering.
- Identificeren van de significante operationele processen en hun meest impactvolle risico's, het monitoren van de beheersingsmaatregelen en bijsturen daar waar nodig.
- Inventariseren van juridische risico's en monitoren van beheersingsmaatregelen.
- Vaststellen van fraudepreventiebeleid, uitvoeren van frauderisicoanalyse en borging van preventieve en detective maatregelen bij de verschillende afdelingen. Daarnaast zijn awarenessstrainingen opgezet en gereed per Q2 2021.
- Identificeren van Top 10 Sanquin-brede risico's en het actief monitoren daarvan in een beheersingsproject.

Belangrijkste risico's & trends

Wereldwijde ontwikkelingen als gevolg van de coronapandemie en de daarmee samenhangende markten waren ongekend. Gerelateerde economische en financiële instabiliteit, protectionisme, volatiliteit van inkooprijzen, bijgewerkte wetten & regelgeving, politieke instabiliteit en het toenevende belang van digitalisering hebben ook gevolgen gehad voor het risicoprofiel van Sanquin.

De coronapandemie had op verschillende manieren gevolgen voor de dagelijkse werkzaamheden, waardoor het management van Sanquin geregeld moeilijke en complexe keuzes moest maken. Daarbij nam het management een aantal principes als uitgangspunt: veiligheid van het personeel en de donors, focus op de primaire processen en daarmee de continuïteit van de wettelijke taak, verbonden blijven en handelen met die doelstelling. →

In 2020 bleven alle donor- en testlocaties open, logistieke uitdagingen werden opgelost en bedrijfsprocessen werden voortgezet terwijl ze deels vanuit huis werden uitgevoerd, wat uiteindelijk resulteerde in voortgezette diensten aan alle donors, patiënten en klanten.

Als gevolg van de pandemie en met name de toename van het thuiswerken en de digitalisering, was een wereldwijde piek in cybercriminaliteit merkbaar met een aanzienlijke toename van phishing, gegevensdiefstal en ransomware-pogingen. Stichting Sanquin heeft haar IT Security verder uitgebreid om actief te voorkomen, op te sporen en te reageren op dergelijke cyberdreigingen.

In 2020 hadden de financiële resultaten van SPP een aanzienlijke impact op de financiën van Stichting Sanquin, met voortdurende onvoorspelbaarheid. In verband daarmee zijn de volgende risicobeperkende en kostenbeheersingsmaatregelen in gang gezet:

1. De verkoop van een meerderheidsbelang in SPP en PIBe.
2. Verstevinging van de risicoscheiding tussen de activiteiten die worden uitgevoerd door Stichting Sanquin en de activiteiten die worden uitgevoerd door SHS en de onderliggende bv's.
3. Voortdurende focus op kosten, fte's en investeringen (project Helios).
4. Extra focus op beheersing van operationele processen, informatiebeveiliging en AVG.

Het geheel van deze maatregelen op zich brengt risico's met zich mee, dat wil zeggen risico's van te veel interne focus, moeilijkheden bij het beheren en leveren van de vereiste wijzigingen, te veel bewegende delen met wederzijdse impact en de effectiviteit van verandering door deze wijzigingen te borgen. Deze onderwerpen zullen onderdeel worden van bedrijfsrisicobeoordelingen in 2021.

Binnen Stichting Sanquin zijn opkomende trends geïdentificeerd die mogelijk impactvol zijn voor Stichting Sanquin in de toekomst. Deze opkomende trends hebben betrekking op bijvoorbeeld:

1. Toename van nieuwe vormen van cyberattacks, wat een direct gevolg kan hebben voor onze donors, gelet op de persoonlijke gegevens van donors die Sanquin Bloedbank verwerkt.
2. De behoefte aan betaalbare bloedprijzen en daarmee een efficiënte organisatie.
3. Aanscherping van regelgeving met restrictievere productwetten en regelgeving.

Deze trendinzichten zijn verwerkt in de Enterprise Risk Assessments die in 2021 worden uitgevoerd in de gehele organisatie. →

Samenvatting belangrijkste risico's en opkomende trends

Belangrijkste risico's en opkomende trends	Risicobereidheid	Risicobeperkende maatregelen
<p>Verzelfstandiging SPP SPP is verzelfstandigd om de SPP-organisatie klaar te maken voor samenwerking met een partner. Dit verandert zowel de financiering van, als de vraag naar ondersteunende activiteiten – de concernstafdiensten. Voor de binnen Sanquin blijvende organisatieonderdelen bestaat het risico dat de ondersteuning van de concernstafdiensten te duur wordt en/of dat cruciale ondersteunde activiteiten niet meer uitgevoerd kunnen worden. Om deze risico's in beeld te krijgen en te kunnen mitigeren is het project Helios gestart in 2019.</p>	<p>Stichting Sanquin is bereid om tot zekere hoogte risico's te aanvaarden om haar strategische ambities te realiseren. Stichting Sanquin streeft daarbij naar een optimale balans tussen risico's en ambities voor de langere termijn.</p>	<p>Sanquin heeft per jaareinde 2020 een meerderheid van de aandelen SPP en PIBe aan een consortium verkocht. Het consortium heeft een commitment afgegeven om een significante investering te doen die de continuïteit waarborgt.</p>
<p>Donorbereidheid Een slecht imago van Sanquin waardoor donors het karakter van Sanquin niet meer herkennen, met mogelijk negatieve invloed op het aantal donors en het door Sanquin omarmde 'donatie om niet', met negatieve gevolgen voor de bloedvoorziening, het streven om een rol te blijven spelen in de productie van medicijnen uit plasma en de productie van testkits uit bloedbestanddelen.</p>	<p>Stichting Sanquin is bereid een zeer lage tot lage impact van externe ontwikkelingen op haar positie in de bloedvoorziening te accepteren.</p>	<p>Stichting Sanquin heeft een gedetailleerde doelstelling, beleid, processen en kwaliteitseisen opgesteld en in alle afdelingen geïmplementeerd. Daarnaast heeft de afdeling Communicatie een actueel inzicht in de mening van donors door periodiek de dienstverlening en het imago van Stichting Sanquin te monitoren en hiervoor passende interne of communicatieve maatregelen te treffen.</p>
<p>Productkwaliteit Slechte kwaliteit van producten vormt een gevaar voor de gezondheid van de donor of patiënt. Daarnaast kan het leiden tot een verandering in de kwaliteitsperceptie van patiënten of overheidsorganisaties en daarmee tot reputatieschade. Alle genomen kwaliteitsmaatregelen ten spijt blijft dit een belangrijk inherent risico; een ernstig veiligheidsincident kan een grote invloed op Sanquin hebben.</p>	<p>Sanquin handhaaft de hoogste normen voor productkwaliteit en productveiligheid, met een <i>zero tolerance</i>-beleid ten aanzien van risico's.</p> <p>De gezondheid van donors en patiënten mag onder geen beding in gevaar komen.</p>	<p>Sanquin heeft een gedetailleerde doelstelling, beleid, processen en kwaliteitseisen opgesteld en in alle afdelingen geïmplementeerd. Op de donor- en productielocaties wordt doorlopend geïnvesteerd in kwaliteit en campagnes om het kwaliteitsbewustzijn te vergroten.</p> <p>Stichting Sanquin voldoet aan lokale en internationale wet- en regelgeving. Stichting Sanquin heeft eigen kwaliteitsprogramma's, QC- en QA-afdelingen en wordt regelmatig door zowel interne als externe partijen gecontroleerd.</p> <p>Daarnaast worden alle processen en programma's ondersteund door transparante rapportages van het management over kwaliteitstrends en -incidenten, waarmee voortdurend kennis en optimale werkwijzen tussen de donorlocaties en productie worden gedeeld.</p>

De tabel gaat verder op de volgende pagina

Samenvatting belangrijkste risico's en opkomende trends (vervolg)

Belangrijkste risico's en opkomende trends	Risicobereidheid	Risicobeperkende maatregelen
<p>Interne projecten en kostenbesparingsprogramma's Sanquin is voortdurend bezig met innoveren, het voldoen aan de (vernieuwde) kwaliteitsstandaarden, eisen van wet- en regelgeving en het doorvoeren van wijzigingen in de afspraken tussen Stichting Sanquin en SHS. Al deze veranderingen brengen risico's mee van te veel interne focus, moeilijkheden bij het beheren en leveren van de vereiste wijzigingen, te veel bewegende delen met wederzijdse impact en de effectiviteit van verandering door deze wijzigingen te borgen in de organisatie.</p>	<p>Stichting Sanquin accepteert kleine risico's van operationele verstoring, mits dit geen negatieve gevolgen heeft voor donors, patiënten en klanten of de bedrijfscontinuïteit.</p>	<p>Stichting Sanquin heeft strategiekeuzes gedefinieerd. Hieruit voortvloeiend zijn afdelingen versterkt en nieuwe rapportages opgezet om de doorlopende investeringen in kwaliteit en campagnes voor vergroting van het kwaliteitsbewustzijn te begeleiden en te borgen.</p> <p>Daarnaast worden alle processen en programma's ondersteund door transparante rapportages van het management over voortgang en incidenten, waarmee voortdurend kennis en optimale werkwijzen worden gedeeld.</p>
<p>Cybercriminaliteit Het cyberdreigingsbeeld neemt mede door de steeds verdergaande digitalisering van de maatschappij steeds verder toe. Dit varieert van DDOS-aanvallen tot ransomware en van CEO-fraude tot phishing. De huidige organisatorische en technologische beheersmaatregelen om de vertrouwelijke gegevens van Sanquin adequaat te kunnen beschermen kunnen wellicht niet meer voldoende zijn om dit soort cyberincidenten te voorkomen. Dit kan leiden tot verstoring van bedrijfsprocessen, verlies van vertrouwelijke informatie en financiële schade en reputatieschade.</p> <p>Tevens is door het coronavirus de cybercriminaliteit in het algemeen nog verder toegenomen, omdat medewerkers van organisaties van het ene op het andere moment moesten thuiswerken. De beveiliging van werkplekken in thuisituaties is vaak nog niet op het niveau van werkplekken in bedrijfslocaties. De georganiseerde misdaad probeert de mogelijke zwakke plekken te misbruiken door het aantal phishing-, malware- en fraude-aanvallen verder op te voeren, met nog slimmere, geavanceerde technologie. De toegenomen digitalisering (zoals het <i>Internet of Things</i>) brengt nieuwe risico's met zich mee, doordat aanvallers steeds beter in staat blijken te zijn gaten in de beveiliging van ICT-systemen en -infrastructuur te vinden.</p>	<p>Stichting Sanquin accepteert kleine risico's van operationele verstoring, mits dit geen negatieve gevolgen heeft voor donors, patiënten en klanten of de bedrijfscontinuïteit. Stichting Sanquin streeft ernaar te allen tijde te voldoen aan de toepasselijke wet- en regelgeving.</p>	<p>Het informatiebeveiligingsplan wordt voortdurend ontwikkeld en verbeterd. Er is een nieuwe CISO aangetrokken en een Security Operations Team opgezet om cyberdreigingen te voorkomen, te detecteren en erop te reageren.</p> <p>De veiligheid van de ICT-systemen en -infrastructuur wordt vergroot door regelmatig onderhoud van ICT-systemen, kwetsbaarheidstests, bedrijfscontinuïteitsprocedures, e-learning en bewustzijns campagnes, toegangsbeheer en reductieprogramma's aangaande functiescheidingsconflicten.</p> <p>Er wordt tevens een uitgebreid NEN7510-programma uitgerold om Stichting Sanquin te laten certificeren voor NEN7510 (Norm voor Informatiebeveiliging voor de zorgsector in Nederland).</p>

De tabel gaat verder op de volgende pagina

Samenvatting belangrijkste risico's en opkomende trends (vervolg)

Belangrijkste risico's en opkomende trends	Risicobereidheid	Risicobeperkende maatregelen
<p>Operationele risico's Door afhankelijkheid van donors of de toeleveranciers kan een verstoring van grote invloed zijn. Tekorten in de infrastructuur en (prijs)schommelingen in de toelevering en beschikbaarheid van donors of producten kan tot inefficiëntie, vertragingen, gebrekkige kwaliteit en/of hogere kosten-niveaus leiden.</p>	<p>Stichting Sanquin streeft ernaar haar toeleveringsketen te verbeteren en de impact van eventuele onvoorziene storin-gen voor haar activiteiten te beperken.</p>	<p>Voor het werven van donors en het inkopen van essentiële grondstoffen worden strategieën op de lange termijn inge-voerd. Het aantrekken van een aantal back-up-leveranciers voor grondstoffen waarborgt flexibiliteit en betrouwbaar-heid van de toeleveringsketen.</p>
<p>Financieel Er zijn verschillende financiële risico's die van invloed zijn op de financiële positie van Stichting Sanquin met een over-schot of tekort aan geldmiddelen en kapitaal in het alge-meen tot gevolg. De uitvoering van de strategie van Stich-ting Sanquin hangt af van de beschikbaarheid van financiële middelen, zoals de vastgestelde bloedprijs en financiering van researchprojecten.</p> <p>Externe economische omstandigheden hebben gevolgen voor de financiële positie, omdat druk op de inkoopkosten tot ongunstige ontwikkelingen in de financiële positie en investeringsmogelijkheden kan leiden.</p>	<p>Stichting Sanquin is bereid een gematigde impact van exter-ne ontwikkelingen op haar financiële positie te accepteren.</p>	<p>Er gelden strikte procedures voor het stellen van doelen, het voorbereiden van budgetten en beheren van de kas-stromen.</p> <p>Als onderdeel van de strategie zijn verdere initiatieven genomen om een verdere splitsing tussen de stichting- en holding-activiteiten te realiseren.</p> <p>Om inkooprisico's af te dekken zijn voortdurend toezicht op economische ontwikkelingen en businesscase-analyses een vast onderdeel van het inkoop- en financiële beheersproces.</p>

Kader voor risicobeheer

In 2020 heeft Stichting Sanquin een gestructureerd risk-managementframework opgezet om strategische, operationele, legal & compliance, financiële en fraude-risico's op passende wijze te identificeren. Hierdoor kunnen we preventief of detectief acteren op de risico's; per activiteit hangen de maatregelen af van de mate van bereidheid om risico te lopen bij de betreffende activiteit. Verder proberen we het risicobewustzijn in de hele organisatie te vergroten.

Stichting Sanquin voldoet aan de voorwaarden van de Nederlandse Corporate Governance Code op het gebied van het risicobeheerkader voor Stichting Sanquin en haar dochterondernemingen; dat kader is gebaseerd op de internationaal erkende COSO-normen. Het kader wordt jaarlijks geactualiseerd en beschrijft de risicobereidheid, beheersmaatregelen, verantwoordelijkheden en governance.

Governance

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het effectief beheersen van de risico's van Stichting Sanquin waarbij zij verantwoordelijkheden voor risicobeheer heeft gedelegeerd. Risico-evaluaties en verzachtende maatregelen vallen onder de verantwoordelijkheid van het lijnbeheer (de 'eerste lijn': individuele managers en de managementteams van businessgroepen).

Het management wordt ondersteund door centrale bedrijfsafdelingen. Zij dienen als de 'tweede lijn'; verantwoordelijk voor het ontwerp en de doeltreffendheid van het risicobeheerkader, zijn processen en systemen, met inbegrip van het beleid en de procedures. De 'tweede lijn' informeert de Raad van Bestuur over de voortgang en resultaten van de verschillende risicobeheerprogramma's.

2e lijn

Ondersteunt het management bij het ontwikkelen, onderhouden en bewaken van de effectiviteit van risicomanagementprocessen en -systemen. Voorts definieert de tweede lijn het risicokader, het beleid en de procedures.

De 2de lijn wordt door de bedrijfsafdelingen, waaronder Risk, CISO, Compliance en Juridische Zaken uitgevoerd.

1e lijn

Het management draagt de primaire verantwoordelijkheid voor het dagelijks vaststellen en beheersen van risico's. Daarnaast onderhoudt het management een systeem van effectieve interne beheersmaatregelen om deze risico's te beperken.

Individuele managers en de managementteams van units en afdelingen.

Stichting Sanquin beschikt niet over een 'derde lijn' die objectief de structuur en de operationele doeltreffendheid evalueert van de interne risicobeheersmaatregelen (met inbegrip van de 'eerste' en 'tweede regel'). De wens bestaat deze op te zetten in 2021, waardoor een Internal Audit onafhankelijk rapporteert aan de Raad van Bestuur en (de audit commissie van) de Raad van Toezicht over de doeltreffendheid van het risicobeheerskader, -beleid en -procedures.

Risicobewustzijn en cultuur

Medewerkers dienen zich te houden aan de geldende algemene gedragscode en te voldoen aan de toepasselijke wet- en regelgeving en beleidsregels. Risicobewustzijn van werknemers wordt voortdurend gestimuleerd en aangepakt door gerichte communicatie en periodieke (verplichte) opleidingen. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van controlemaatregelen is gedelegeerd aan de respectieve eigenaren van bedrijfsrisico's en beheermaatregelen. Controle en risicobewustzijn zullen vanaf

2021 worden gemonitord via specifieke dashboards en KPI's. Stichting Sanquin stimuleert een cultuur waarin zwakke gebieden in haar risicobeheerprogramma's of controlemaatregelen transparant kunnen worden gerapporteerd en doeltreffend kunnen worden aangepakt.

Treasury

De Raad van Bestuur heeft het treasurybeleid vastgesteld op grond waarvan de Concernstaf-afdeling Finance & Control het beheer van financiële risico's uitvoert. Zo houden we zoveel mogelijk centrale regie op de inkoop van goederen en diensten en maken we zowel voor de verkoop als voor de inkoop zoveel mogelijk langdurige prijsafspraken in euro's. De omvang van de financiële risico's waaraan Sanquin in de dagelijkse bedrijfsvoering onderhevig is, zoals rente-, krediet- en liquiditeitsrisico's, zijn echter beperkt en Sanquin maakt dan ook geen gebruik van tot haar beschikking staande financiële instrumenten.

De financiële positie van Sanquin in termen van solvabiliteit en liquiditeit is gezond. Ook voldoen wij aan de financieringsconvenanten van de bank. Het nettoresultaat is echter net als in boekjaar 2019 negatief. Hierop hebben we geacteerd door het aangaan van een partnerschap met een financieel sterke partner voor SPP, de versnelling van de uitvoering van het kostenbesparingsprogramma Helios bij de Concernstaf en met kostenbeheersingsmaatregelen bij Research & LabServices.

Verder is het mogelijk dat door eventuele tegenvallers in de kwaliteit van de operationele processen de productie en dus verkoop van producten vertraagt of gedeeltelijk stilvalt. Dit kan de financiële positie van Sanquin aantasten. We verkleinen dit risico door het nauwkeurig naleven van de richtlijnen en procedures, met veel aandacht aan de vereiste training van mensen en aan de bedrijfscultuur om compliance →

met regelgeving te bevorderen. Stichting Sanquin houdt een eigen vermogen aan dat nodig is voor borging van de continuïteit van de bloedvoorziening.

Kwaliteitsbeleid

Elk Sanquin-onderdeel heeft kwaliteitssystemen ingericht passend bij het eigen product en de eigen markt. Om afstemming tussen de verschillende systemen te borgen, hebben de verantwoordelijken voor deze systemen regelmatig overleg. De verschillende bedrijfsonderdelen krijgen regelmatig inspecties van klanten en nationale en internationale toezichthouders behorend bij hun producten en markten.

Interne audits op producten

Periodiek voert de afdeling QA interne audits uit. Deze audits zijn deel van de bewaking op de risico- en compliance-managementsystemen, naast rapportages vanuit de organisatie in de planning- en controlcyclus.

Uitvoering risicobeheer

De risicobeheeractiviteiten zoals uitgevoerd door de tweede lijn zijn verder geïmplementeerd in de hele organisatie op een consistente wijze met een geborgde Plan-Do-Check-Act-cyclus. Bij de toetsing van de werking zijn geen materiële tekortkomingen in het ontwerp en de doeltreffendheid van het kader geconstateerd, niettemin worden het risicobeheerkader en de uitvoering voortdurend verder verbeterd.

In 2020 zijn dashboards geïntroduceerd om het risicobewustzijn en de actiegerichtheid van het management te vergroten op een meer holistische basis, waarbij interne controle, naleving, gedrag, fraude en controlewaarnemingen zijn betrokken. Dit maakt het gemakkelijker aandachtsgebieden te identificeren en actie te ondernemen voor corrigerende maatregelen. Vanwege COVID-19 zijn verschillende bedrijfsrisico- en fraudebeoordelingen virtueel uitgevoerd en als effectief beschouwd.

Adviesraden

De Raad van Bestuur heeft een aantal adviesraden op specifieke beleidsterreinen die gevraagd en ongevraagd, uitsluitend en rechtstreeks aan de Raad van Bestuur advies geven. Zij kunnen externe leden hebben. Hun samenstelling, opdracht en werkwijze zijn vastgelegd in een reglement van de betreffende adviesraad.

- Medische Adviesraad (MAR)
- Ethische Adviesraad (EAR)
- Wetenschappelijke Adviesraad (WAR)

Er zijn ook adviesraden die als klankbord en overlegplatform dienen voor de Raad van Bestuur met belangrijke externe relaties van Sanquin. Deze adviesraden kunnen externe leden hebben. Hun samenstelling, opdracht en werkwijze is vastgelegd in een reglement van de betreffende adviesraad.

- Donoradviesraad (DAR)
- Landelijke Gebruikersraad (LGR)

8.5 Vooruitzichten 2021

Het boekjaar 2021 zal – naar het zich laat aanzien – opnieuw grotendeels in het teken van de wereldwijde coronacrisis staan. Daarmee worden ook Sanquins risico's en kansen van vorig jaar gecontinueerd.

Coronakansen

Positief is dat Sanquin zich kan blijven profileren als belangrijk onderzoeksinstituut dat bijdraagt aan een oplossing van de crisis. Zo meet Sanquin nog steeds antistoffen tegen het coronavirus bij bloeddonors om te peilen hoe snel de samenleving immuniteit tegen de ziekte opbouwt. De cijfers leveren een belangrijk bijdrage aan het beeld van de verspreiding van het virus in Nederland.

Sanquin Diagnostiek voorziet nog steeds dagelijks duizenden coronatests van een betrouwbare uitslag door de PCR-tests. Verder zijn we in afwachting van de uitslag van het onderzoek door de internationale CoVig-19 Plasma Alliantie, naar een mogelijk nieuw geneesmiddel tegen COVID-19 op basis van

antistoffen uit het plasma van ex-patiënten. SPP heeft al een eerste batch van dit middel in 2020 geleverd aan het ministerie van VWS en is in 2021 gestart met de uitgifte van dit product op basis van *emergency use* aan patiënten met een immuunstoornis. In samenwerking met Amsterdam UMC en Erasmus MC wordt de werking bij patiënten met een immuunstoornis klinisch onderzocht.

Coronarisiko's

De coronacrisis brengt ook in 2021 weer financiële risico's voor Sanquin mee. Zo is de afzet van kort houdbare bloedproducten aan Nederlandse ziekenhuizen in de eerste twee maanden van 2021 met ongeveer 9 procent gedaald ten opzichte van 2020. Door noodzakelijke maatregelen bij de afname om te zorgen dat donors 1,5 meter afstand van elkaar houden, is de reguliere capaciteit van onze plasma-afnames afgenomen, dit wordt gedeeltelijk gecompenseerd door verruiming van de openingstijden en zaterdag-openstellingen. Beide effecten zullen beperkte negatieve impact

hebben op de exploitatie van Sanquin Bloedbank.

Het uitstellen van geplande zorg door ziekenhuizen zorgt voor een afname van de uitvoering van diagnostische tests door Sanquin. Daar staat tegenover dat we dagelijks duizenden PCR-tests uitvoeren om mogelijke coronabesmettingen te achterhalen.

Op dit moment is de verwachting dat de coronakansen in financieel opzicht groter zullen zijn dan de coronarisiko's en dat de exploitatie en liquiditeiten van Sanquin niet direct negatief door de effecten van het coronavirus getroffen worden. Wij verwachten vanuit de effecten van het coronavirus derhalve ook geen impact op de mogelijkheden om aan de verplichtingen uit het bankconvenant te kunnen blijven voldoen. Dus hoewel een beperkte mate van onzekerheid als gevolg van het coronavirus niet uit te sluiten is, zijn wij op dit moment niet van →

mening dat de gevolgen van het coronavirus een materieel negatief effect zullen hebben op onze financiële conditie of liquiditeit.

Overige thema's

Naast het omgaan met corona spelen er nog andere belangrijke thema's in 2021:

- Stichting Sanquin heeft per 15 februari 2021 een nieuw bestuursmodel gekregen. Dit was volgens de Raad van Toezicht wenselijk om meer slagvaardigheid te creëren, na de aandelenverkoop van SPP en de verdere risicoscheiding tussen Stichting Sanquin en SHS. De Raad van Bestuur (RvB) van Stichting Sanquin, bestaande uit vier leden, is teruggebracht naar één (statutair) bestuurder, CEO Tjark Tjin-A-Tsoi. Hij wordt geadviseerd en ondersteund door het Executive Committee (ExCo), bestaande uit de directeur Bloedbank, de directeur Research en de CFO. De CEO is zelf ook lid van het ExCo.
- Sanquin Holding is per 1 februari 2021 van naam veranderd en heet voortaan Sanquin Health Solutions Group. Naast de

nieuwe naam is ook de governance aangepast en zal in de loop van 2021 een eigen Raad van Commissarissen worden aangesteld. Deze Raad van Commissarissen zal worden voorgezeten door de CEO van Stichting Sanquin en heeft daarnaast twee onafhankelijke leden.

- We continueren de ingrijpende bezuiniging en reorganisatie – project Helios – bij de Concernstaf van Sanquin en verwachten die gedurende 2021 grotendeels te hebben afgerond.
- De plannen voor de Sanquin-campus ontwikkelen we verder door. In april 2021 is het New West Health & Innovation District officieel geopend en de bijbehorende website www.hid.amsterdam live gegaan.
- Sanquin gaat een fonds lanceren waarmee donors, bedrijven en andere stakeholders geld kunnen schenken voor onderzoek door Sanquin. De insteek is dat particulieren en bedrijven een bijdrage kunnen doneren voor kleinschalige research-projecten. Wij horen van onze stakeholders dat er grote behoefte bij hen bestaat

om bij te dragen aan het belangrijke werk van Sanquin voor de samenleving. Naast bedrijven laten ook donors die afgekeurd worden voor verdere donatie, regelmatig weten dat zij graag op een alternatieve manier Sanquin willen blijven steunen.

Sanquin Bloedbank richt zich in 2021 op een aantal ontwikkelingen:

- Een sterk stijgende vraag naar plasma en tegelijkertijd een stabiele vraag naar kort-houdbare bloedproducten. We blijven ons inspannen om meer plasma in te zamelen, conform de gestelde doelen. Daarvoor proberen we onder meer de convalescente donors die plasma doneerden met antistoffen tegen COVID-19 te behouden voor reguliere plasmadonatie. Ook werken we verder aan een succesvolle inzameling via de Powerbank, het eerste plasma only center, in Utrecht.
- Conform het duurzame huisvestingsplan gaan we meer schaalvergroting →

creëren onder de afnamelocaties. Uiteindelijk willen we naar minder, maar grotere vaste afnamecentra toe, gevestigd op locaties waar we een optimaal (potentieel) donorbestand hebben. Een aantal locaties zal bovendien een plasma only center worden, afhankelijk van het succes van de Powerbank.

- Verdere digitalisering van het oproep- en aanmeldproces voor donors.
- Levering van serumoogdruppels in een micro-applicator, in aanvulling op de variant in een reguliere applicator die al op de markt is.
- Automatisering van een deel van het bewerkingsproces via een robot, speciaal ontworpen voor Sanquin. Er is een aantal jaren gewerkt aan de ontwikkeling van deze robot, die het handmatige werk van bloedzakken bij elkaar binden en labelen overneemt. Na een testperiode zal de robot regulier ingezet worden.

Research & LabServices zal zich in 2021 blijven richten op wetenschappelijk onder-

zoek dat ondersteunend en richtinggevend is aan de activiteiten van de Sanquin-divisies en de ondernemingen binnen SHS. Daarbij heeft ook Research te maken met een aantal kostenbeheersmaatregelen. Externe fondsenwerving voor ons onderzoek is steeds belangrijker geworden.

Per 1 mei 2021 is professor Gerald de Haan gestart als directeur van Sanquin Research & LabServices. De Haan wordt tevens lid van het Executive Committee van Sanquin. De Haan is hoogleraar Moleculaire Stamcelbiologie bij het UMC Groningen en wetenschappelijk directeur van het European Research Institute for the Biology of Ageing (ERIBA). Hij heeft meer dan 25 jaar onderzoekservaring op het gebied van hematologie en stamcellen.

Sanquin Diagnostiek zal in 2021 nog de invloed van de coronacrisis ervaren. Het uitstellen van geplande zorg door ziekenhuizen zorgt voor een afname van de uitvoering van diagnostische tests. Positief is

echter dat Sanquin Diagnostiek samen met het NSS-laboratorium dagelijks duizenden coronatests van een betrouwbare uitslag kan voorzien met de PCR-tests.

Om de dienstverlening dicht bij de klant én betaalbaar te houden, zoekt Sanquin Diagnostiek steeds meer samenwerking met zorgpartners op. Zo wordt de Labcombinatie, het samenwerkingsverband met OLVG Lab BV verder geïntensiveerd. Verder richt Diagnostiek het vervoer van patiëntenmonsters van de ziekenhuizen naar haar lab geheel volgens de nieuwe ADR-richtlijnen in. De verpakking van de monsters is veiliger geworden; naam en geboortedatum van de patiënt is niet meer zichtbaar waardoor de privacy beter geborgd is.

Tot slot gaat Diagnostiek op verzoek van de Landelijke Gebruikersraad (LGR) haar e-learningprogramma's voor laboratoriumpersoneel op het gebied van de

immuno-hematologische diagnostiek verder uitbreiden. De komende jaren verwacht de onderneming een lichte omzetgroei op het gebied van de farmaceutische/biotechmarkt te laten zien.

Voor **Sanquin Reagents** gaat de implementatie van de IVDR (In Vitro Diagnostic Regulation), afgekondigd door de Europese Commissie (EC), de hoofdrol spelen in 2021 en 2022. Het wordt een spannende tijd, want de strenge nieuwe richtlijn gaat in 2022 in en er moet nog veel gebeuren om de in te leveren dossiers compleet te maken. Reagents moet er rekening mee houden dat er geen uitstel komt vanuit de EC, ondanks het nu nog gering aantal goedgekeurde Notified Bodies die de certificering moeten afgeven.

Daarnaast zijn wegens de beperkende coronamaatregelen de vooruitzichten slecht voor de verkoop van de Magister C24 met bloedgroepenreagentia, omdat reizen naar nieuwe klanten, distributeurs en congressen vooralsnog niet mogelijk is. Groei op

dit gebied verwacht Reagents pas in 2022. Daardoor is de onderneming qua uitbreidingsmogelijkheden voorlopig wat beperkt.

Sanquinnovate zal in 2021 verder investeren in haar pijplijn van onderzoek en leads voor nieuwe producten. Verdere valorisatie van kennis uit onderzoek zal leiden tot nieuwe samenwerkingen en spin-offs. Ook zal Sanquinnovate de komende jaren inkomsten genereren met het licenseren van patenten en het afsluiten van contract-research-contracten. Daarbij worden mooie resultaten verwacht uit de spin-offs en deelnemingen, waaronder Alveron Pharma en Xenikos.

De ontwikkeling van de omzet en rentabiliteit is in 2021 afhankelijk van het voortduren van de coronacrisis en de uitvoering van het kostenbesparingsprogramma Helios. De personeelsbezetting zal als gevolg van Helios bij de Concernstafdiensten dalen.

De liquide middelen zijn in 2020 afgenomen met € 10,3 miljoen. De huidige verwachting is dat de beschreven ontwikkelingen in 2021 vanuit eigen middelen gefinancierd kunnen worden en dat we in 2021 aan de verplichtingen uit het bankconvenant kunnen blijven voldoen. →

8.6 Nevenfuncties Raad van Bestuur

In dit overzicht zijn de belangrijkste nevenfuncties opgenomen van de leden van de Raad van Bestuur van Sanquin gedurende 2020. Een nevenfunctie van de Raad van Bestuur heeft de goedkeuring van de Raad van Toezicht nodig, als deze nevenfunctie een meer dan minimale werkbelasting kan opleveren of anderszins strijdig kan zijn met de belangen van Sanquin.

Drs. Dirk Jan van den Berg (1953)

Hoofdfuncties:

- Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Sanquin Bloedvoorziening (tot 1 april 2020)
- Voorzitter Zorgverzekeraars Nederland (vanaf 1 februari 2020)

Nevenfuncties:

- Voorzitter Atlantische Commissie
- Lid van de Raad van Commissarissen van de N.V. Nederlandse Gasunie
- Voorzitter Governing Board Europees Instituut voor Innovatie en Technologie (EIT) (tot juli 2020)
- Voorzitter van de Raad van Commissarissen van de FMO (Nederlandse Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N.V.)
- Voorzitter van de Board van Tradesparant B.V.
- Voorzitter van de Stichting Vrienden van het Orkest van de Achttiende Eeuw
- Lid Raad van Commissarissen Air France-KLM (per 26 mei 2020)

Dr. Tjark B.P.M. Tjin-A-Tsoi (1966)

Hoofdfunctie:

- Voorzitter Raad van Bestuur Stichting Sanquin Bloedvoorziening (vanaf 1 april 2020)

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Toezicht Stichting Pensioenfonds voor Huisartsen
- Lid Raad van Commissarissen Stichting Pré Wonen
- Lid Raad van Toezicht Stichting Nationale Opera & Ballet

**Prof. dr. René
A.W. van Lier
(1956)**

Hoofdfuncties:

- Lid Raad van Bestuur Stichting Sanquin Bloedvoorziening, vicevoorzitter Raad van Bestuur
- Directeur Sanquin Research & LabServices

Nevenfuncties:

- Hoogleraar Experimentele Immunologie Universiteit van Amsterdam
- Lid Raad van Bestuur Plasma Industries Belgium
- Past-president EFIS (European Federation of Immunological Societies)
- Voorzitter wetenschappelijke adviesraad MS Research
- Voorzitter wetenschappelijke adviesraad Reuma Nederland
- Lid wetenschappelijke adviesraad Nederlands Longfonds
- Lid LS6 panel ERC starting grants
- Lid Raad van Toezicht WUON (Stichting Weefsel Uitname Organisatie Nederland)
- Directeur IXA (Innovation Exchange Amsterdam)

**Dr. Pieter
de Geus
(1957)**

Hoofdfuncties:

- Lid Raad van Bestuur Stichting Sanquin Bloedvoorziening
- Directeur Sanquin Plasma Products B.V.

Nevenfuncties:

- Lid Executive Board International Plasma and Fractionation Association

**Dr. Daphne C.
Thijssen-Timmer
(1975)**

Hoofdfuncties:

- Lid Raad van Bestuur Stichting Sanquin Bloedvoorziening
- Directeur Sanquin Bloedbank

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Advies Stichting TRIP
- Lid Committee of Experts on Blood Transfusion van het EDQM (European Directorate on the Quality of Medicines) van de Raad van Europa
- Lid TS 093 Plasma Supply Management working party van het EDQM van de Raad van Europa
- Vicevoorzitter Executive Board van de European Blood Alliance
- Board member, Alliance of Blood Operators
- Board member, International Plasma and Fractionation Association
- Bestuurslid Stichting Academic Institute for International Development of Transfusion Medicine

Verslag van de Raad van Toezicht

9.1 Verslag van de Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht was gedurende 2020 als volgt samengesteld:

- Dhr. prof. dr. H.A.P. Pols (voorzitter)
- Mw. drs. K.T.V. Bergstein (vicevoorzitter en voorzitter auditcommissie)
- Dhr. M.J.W. Bontje
- Mw. drs. E.S. Bringmann (voorzitter remuneratiecommissie)
- Dhr. prof. dr. C.G. Figdor
- Dhr. drs. D.E. de Vreeze
- Dhr. mr. B.J.J.V. Welten

Secretaris: mw. mr. E.E. Hylkema

Governance

De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken bij Sanquin. Tevens adviseert de Raad over de strategie en de activiteiten van Sanquin en beslist door goedkeuring over belangrijke voorstellen van de Raad van Bestuur. Bij zijn

activiteiten hanteert de Raad van Toezicht onder andere de Sanquin Governancecode die spelregels en omgangsvormen omvat voor goed bestuur, effectief toezicht en een heldere verantwoording. De Sanquin Governancecode hangt samen met de statuten van Stichting Sanquin, het [RvB reglement](#) en het [RvT reglement](#).

De Raad van Toezicht heeft in 2020 meerdere malen met de Raad van Bestuur gesproken over een verdere versteviging van de risicoscheiding tussen de activiteiten die worden uitgevoerd door Stichting Sanquin (in het bijzonder de uitvoering van de wettelijke taak op grond van de Wet inzake bloedvoorziening) en de activiteiten die worden uitgevoerd door Sanquin Health Solutions Group (SHS) en haar dochtermaatschappijen (commerciële activiteiten). Begin 2021 is deze verdere versteviging geïmplementeerd, onder andere door een aanpassing van de statuten van Stichting Sanquin en van SHS en het opheffen van de personele unies

tussen de Raad van Bestuur en het management van de onderliggende vennootschappen. Deze verdere versteviging van de risicoscheiding in combinatie met de verkoop van een meerderheidsbelang in de plasma-activiteiten per jaareinde 2020, zijn voor de Raad van Toezicht ook aanleiding geweest om het bestuursmodel van Stichting Sanquin tegen het licht te houden en hierover eind 2020 met de Raad van Bestuur in gesprek te gaan. Verder heeft er zich gedurende 2020 een wisseling van de wacht voorgedaan in de voorzittersrol van de Raad van Bestuur: we hebben afscheid genomen van de heer Van den Berg en de heer Tjin-A-Tsoi is in april 2020 gestart als voorzitter van de Raad van Bestuur. Wij zijn de heer Van den Berg zeer erkentelijk voor zijn inzet voor Sanquin.

Samenstelling

Na de verschillende wijzigingen in de bezetting van de Raad van Toezicht in →

2019, is de samenstelling van de Raad van Toezicht gedurende 2020 niet gewijzigd.

De Raad van Toezicht was in 2020 samengesteld uit twee vrouwen en vijf mannen. Hiermee kwam de Raad van Toezicht dicht in de buurt van zijn streven naar 30 procent vrouwen. Naast genderdiversiteit streeft de Raad van Toezicht naar een evenwichtige mix tussen private en publieke achtergrond, aansluitend bij het hybride karakter van Sanquin.

Helaas was 2020 het laatste jaar dat mevrouw Bergstein deel uit maakte van de Raad van Toezicht. Per 1 januari 2021 is zij teruggetreden als lid, vicevoorzitter en voorzitter van de auditcommissie. Wij zijn haar zeer erkentelijk voor haar inzet voor Sanquin.

Om dezelfde reden dat de Raad van Toezicht het bestuursmodel van Stichting Sanquin tegen het licht heeft gehouden (verdere versteviging van de risicoscheiding en

het afstoten van de plasma-activiteiten), heeft de Raad van Toezicht ook gekeken naar de gepaste omvang van de Raad van Toezicht. Op termijn streeft de Raad van Toezicht naar een omvang van vijf leden. Deze omvang zal als gevolg van natuurlijk verloop gedurende 2021 worden gerealiseerd.

Vergaderingen Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht had in 2020 vier reguliere vergaderingen. Deze vergaderingen werden gedeeltelijk op kantoor van Sanquin gehouden en gedeeltelijk via beeldbellen in verband met de coronarestricties. Daarnaast heeft er een extra vergadering plaatsgevonden met de voltallige Raad van Toezicht over de verzelfstandiging van SPP en één extra vergadering in verband met de (voorgenomen) wijziging van het bestuursmodel van Stichting Sanquin (zie hierboven onder Governance). Ook kwam de transactiecommissie regelmatig bijeen – al dan niet telefonisch – om de voortgang van de verzelfstandiging

van de plasma-activiteiten te bespreken. Ten slotte heeft de Raad van Toezicht ook enkele malen gebruikgemaakt van de mogelijkheid om buiten vergadering besluiten te nemen. Tweemaal is een vertegenwoordiging van de Raad van Toezicht aanwezig geweest bij een bijeenkomst van de centrale ondernemingsraad van Sanquin over de algemene gang van zaken in de organisatie. Daarnaast is de medezeggenschap betrokken geweest bij de (voorgenomen) wijzigingen in de governance van Sanquin (verdere versteviging van de scheiding tussen de activiteiten ter uitvoering van de wettelijke taak en de commerciële activiteiten en de aanpassing van het bestuursmodel), in verband waarmee de Raad van Toezicht ook met de medezeggenschap heeft gesproken. In aanwezigheid van de externe accountant werden financiële rapportages, het jaarverslag 2019, de jaarrekening 2019 en het verslag van de onafhankelijke accountant besproken en goedgekeurd. →

De Raad van Toezicht heeft het Beleidsplan 2021-2025 en de begroting van Sanquin totaal voor 2021 goedgekeurd.

Buiten de vergaderingen om onderhouden leden van de Raad van Toezicht individuele contacten met bestuursleden en medewerkers van Sanquin.

Commissies

De auditcommissie had gedurende 2020 drie leden: Bergstein (voorzitter), Welten en Bontje, en vergaderde in 2020 vijf keer. De commissie ondersteunt de Raad van Toezicht onder meer bij het toezicht op de werking van de financiële informatieverschaffing, de interne risicobeheersings- en controlesystemen en de opvolging van aanbevelingen van de externe accountant. Ook in 2020 is er naast de financiële rapportages, extra aandacht besteed aan de uitvoering van de verzelfstandiging van SPP, project Helios, het toezicht op en de governance op het gebied van IT-security en de verdere inrichting van een goed risicomanagementsysteem.

In 2020 is de remuneratiecommissie van start gegaan en is de commissie drie keer bijeengekomen. De remuneratiecommissie had in 2020 drie leden: Bergstein, Bringmann en Pols, waarbij Bringmann het voorzitterschap van de commissie gedurende het jaar van Bergstein heeft overgenomen. De commissie ondersteunt de Raad van Toezicht onder andere op het gebied van het te voeren remuneratiebeleid, de beloning van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht en de beoordeling van de omvang en de samenstelling van beide raden. In 2020 heeft de remuneratiecommissie gesproken over de beloning van de Raad van Toezicht en de Raad van Bestuur, de samenstelling van de Raad van Toezicht, het functioneren en de samenstelling van de Raad van Bestuur en de (voorgenomen) governance-wijzigingen.

De kwaliteitscommissie die toezicht houdt op de werking van de interne kwaliteitsverbeteringen bestond in 2020 uit de

leden Bontje, Figdor en De Vreeze, en is in 2020 niet bijeengekomen.

Verder is ook gedurende 2020 de tijdelijke transactiecommissie regelmatig bijgepraat door de Raad van Bestuur (in aanvulling op de besprekingen hierover in de voltallige Raad van Toezicht). Deze commissie is in 2019 ingesteld om goed aangesloten te blijven bij de ontwikkelingen rond en de onderhandelingen over de verzelfstandiging van de plasma-activiteiten, en om het toezicht op het proces te kunnen borgen. Alle informatie van de commissies wordt gedeeld met de voltallige Raad van Toezicht.

Actualiteiten

De Raad van Toezicht besteedde in het verslagjaar uitgebreid aandacht aan de volgende onderwerpen:

- **Verszelfstandiging plasma-activiteiten**

Ook in 2020 is de Raad van Toezicht nauw betrokken geweest bij de zoektocht →

naar een strategische partner voor de plasma-activiteiten en de voortgang van de gesprekken met het consortium waar in oktober 2020 uiteindelijk overeenstemming mee is bereikt. Belangrijke elementen in dit proces waren het borgen van de wettelijke taak, de maatschappelijke functie, het uitwerken van scenario's en risico's voor het geval de verzelfstandiging niet zou slagen en het nauwe contact tussen de Raad van Bestuur en het ministerie van VWS.

• Financiën

De financiële resultaten van alle entiteiten die vallen onder de Stichting Sanquin zijn uitvoerig besproken. De financiële en strategische ontwikkelingen bij de plasma-activiteiten hebben daarbij extra aandacht gekregen in verband met de zoektocht naar een strategische partner en de uiteindelijk per jaareinde voltooide verzelfstandiging.

• Helios

In het kader van de verzelfstandiging van SPP is de Raad van Bestuur in 2019 gestart

met de afslanking van de concernstaf-diensten. De voorspoedige voortgang van dit programma (project Helios) is in 2020 meerdere keren met de Raad van Toezicht besproken.

• Risico's

Zowel in de auditcommissie als in de Raad van Toezicht-vergaderingen is uitgebreid stilgestaan bij de voor Sanquin relevante risico's en de maatregelen die zijn genomen om deze risico's te beheersen en te mitigeren. Conform de afspraken daarover in 2019, zijn in 2020 stappen gezet ter versterking van dit risicomangement en is over de voortgang daarvan regelmatig met de Raad van Toezicht gesproken.

• Risicoscheiding

De Raad van Toezicht heeft meerdere malen met de Raad van Bestuur gesproken over een verdere versteviging van de scheiding tussen de activiteiten ter uitvoering van de wettelijke taak en de commerciële activiteiten binnen de Sanquin-organisatie.

• Bloedbank

In 2020 is verder gesproken over de uitrol

van de strategie van Sanquin Bloedbank, waaronder de verdere digitalisering, de flexibeler huisvesting als gevolg van de plasma only centers en een duurzamer donorbestand. Ook de impact van de (overheidsmaatregelen in verband met de) COVID-19-pandemie op de bloed- en plasma-inzameling zijn regelmatig voorbijgekomen. En uiteraard is er gesproken over de inzameling van convalescent plasma – plasma met antistoffen tegen COVID-19 – om coronapatiënten te helpen.

• COVID-19

De Raad van Toezicht is regelmatig op de hoogte gehouden over de rol die Sanquin speelt bij de verschillende activiteiten bij de bestrijding van het coronavirus, alsmede de organisatorische en financiële impact van de coronapandemie op de organisatie. De Raad van Toezicht heeft met grote instemming de inzet van Sanquin bij de COVID-19 pandemie gevolgd. →

Vooruitzichten

- De Raad van Toezicht is verheugd dat de plasma-activiteiten per jaareinde zijn verzelfstandigd. 2021 zal het jaar zijn waarin deze verzelfstandiging volledig zal worden geïmplementeerd en de Raad van Toezicht zal hier nauw bij worden betrokken.
- In verband met de per jaareinde ge-effectueerde verzelfstandiging van de plasma-activiteiten en de verdere versteviging van de scheiding tussen de activiteiten ter uitvoering van de wettelijke taak en de commerciële activiteiten is de Raad van Toezicht eind 2020 gestart met gesprekken over een herziening van het bestuursmodel van Stichting Sanquin. Hier is ook over gesproken met de Raad van Bestuur. Dit heeft er toe geleid dat begin 2021 ook de aansturing van Stichting Sanquin is aangepast. Stichting Sanquin wordt sindsdien bestuurd door één statutair bestuurder (de CEO) en deze wordt daarbij geadviseerd en ondersteund door een Executive

Committee (ExCo), bestaande uit de directeur Bloedbank, de directeur Research & LabServices en de CFO. De CEO is zelf ook lid van het ExCo.

- Bovenstaande ontwikkelingen hebben er ook toe geleid dat de Raad van Bestuur in gezamenlijk overleg met de Raad van Toezicht is gestart met een herijking van de strategie van Sanquin. Hier zullen in 2021 regelmatig gesprekken over worden gevoerd en naar verwachting stappen in worden gezet.
- In 2020 is er gesproken over het oprichten van een aparte vennootschap voor het beheren en borgen van octrooien onder de vleugels van Sanquin Health Solutions Group en haar dochtermaatschappijen. Dit zal in 2021 verder worden uitgewerkt.

De Raad van Toezicht is alle donors en alle medewerkers van Sanquin buitengewoon erkentelijk voor hun inzet in 2020 en de wijze waarop zij hebben bijgedragen aan de realisatie van de doelstellingen van

Sanquin gedurende dit spannende en uitdagende jaar.

Amsterdam, juni 2021

Raad van Toezicht

9.2 Nevenfuncties Raad van Toezicht

In dit overzicht zijn de belangrijkste nevenfuncties opgenomen van de leden van de Raad van Toezicht.

**Prof. dr. Huibert
A.P. Pols
(1952)**

Voorzitter RvT vanaf 1 oktober 2019. Benoemd per 27 maart 2019, aftredend per 27 maart 2023, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

- Eigenaar Pols Advies

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Toezicht Doelen, concertgebouw en congrescentrum
- Voorzitter bestuur TKI-bureau LS&H (tot 1-8-2020)
- Vicevoorzitter ZonMw
- Lid Raad van Toezicht St. Antonius Ziekenhuis, per 1-1-2020 voorzitter
- Lid bestuur Stichting Theia

**Drs. Karin T.V.
Bergstein, MBA
(1967)**

Benoemd per 1 september 2012, aftredend per 1 januari 2021, niet herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

- CFO Aidence B.V. (per 1 februari 2020)
- Eigenaar Bergstein Advies B.V.

Nevenfuncties:

- Lid Raad van Advies Universiteit Utrecht
- Lid Raad van Commissarissen Van Lanschot Kempen
- Lid Raad van Advies Topdesk B.V.
- Lid Raad van Advies Insify B.V.

**Martin J.W.
Bontje
(1954)**

Benoemd per 1 juni 2013, aftredend per 1 juni 2021, niet herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

- Eigenaar Bontje Advies en Management

Nevenfuncties:

- Voorzitter InEen
- Voorzitter Raad van Toezicht Breburg
- Voorzitter Raad van Toezicht Rivas
- Lid Raad van Commissarissen Excen
- Voorzitter St. Pand Hospice Nieuwegein

**Prof. dr. Carl
G. Figdor
(1953)**

Benoemd per 1 juni 2013, aftredend per 1 juni 2021, niet herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

- Hoogleraar Immunologie Radboud universitair medisch centrum Nijmegen

Nevenfuncties:

- Lid adviesraad Wetenschapsknooppunt Radboud Universiteit
- Groupleader Oncode Institute
- Voorzitter jury Heinekenprijzen young KNAW
- Lid jury European Research Council advanced grants

**Drs. Dimitri
E. de Vreeze
(1967)**

Benoemd per 13 oktober 2016, aftredend per 13 oktober 2024, niet herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

- Co-CEO & Lid Raad van Bestuur Koninklijke DSM N.V. (vanaf 15 februari 2020)

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen DSM Nederland
- Voorzitter Sustainability Advisory Forum, lid Executive Committee en CEFIC Board
- Bestuurslid Fonds voor de Topsporter (NOC*NSF)
- Voorzitter Stichting Young Captain Nederland

**Mr. Bart J.J.V.
Welten
(1960)**

Benoemd per 1 juli 2019, aftredend 1 juli 2023, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

- CFO van Avantium N.V.

Nevenfuncties:

Geen

**Drs. Eldrid S.
Bringmann
(1967)**

Benoemd per 1 januari 2020, aftredend 1 januari 2024, herbenoembaar.

Hoofdfunctie:

- Directeur beleidsafdeling Onderwijs en Onderzoek, Hogeschool van Amsterdam
- Eigenaar Bringmann Coaching & Advies

Nevenfuncties:

Geen

Jaarrekening

Geconsolideerde balans per 31 december 2020

(voor resultaatbestemming)

		31 december 2020		31 december 2019		
	(× € 1.000,-)	Ref.	€	€	€	€
ACTIVA						
Vaste activa						
Immateriële vaste activa	6	-			805	
Materiële vaste activa	7	58.642			136.831	
Financiële vaste activa	8	10.945			1.493	
			69.587			139.129
Vlottende activa						
Voorraden	9	11.707			158.314	
Vorderingen	10	48.904			81.165	
Liquide middelen	11	77.838			88.056	
			138.449			327.535
			208.036			466.664
PASSIVA						
Groepsvermogen						
	13	106.777			364.281	
			106.777			364.281
Voorzieningen						
	14		1.870			11.156
Langlopende schulden						
	15		12.961			9.261
Kortlopende schulden						
	16		86.428			81.966
			208.036			466.664

Geconsolideerde winst-en-verliesrekening over 2020

		2020		2019	
	(× € 1.000,-)	Ref.	€	€	€
Netto-omzet		20	378.017		399.158
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk			-14.191		7.398
Overige bedrijfsopbrengsten		21	27.454		14.960
Som der bedrijfsopbrengsten			391.280		421.516
Kosten van grond- en hulpstoffen			87.808		90.877
Lonen en salarissen		22	170.536		164.669
Sociale lasten incl. pensioen		22	29.874		29.555
Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa		26	24.131		28.693
Overige bedrijfskosten		27	118.542		124.644
Som der bedrijfslasten			430.891		438.438
Bedrijfsresultaat			-39.611		-16.922
Rentebaten		29		126	187
Rentelasten		29		-721	-568
Resultaat voor belastingen			-40.206		-17.303
Belastingen		31		9.674	1.972
Resultaat deelnemingen		32		-6.365	-150
RESULTAAT NA BELASTINGEN			-36.897		-15.481

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020

			2020	2019
	(× € 1.000,-)	Ref.	€	€
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN				
Bedrijfsresultaat			-39.611	-16.922
<i>Aanpassingen voor:</i>				
Afschrijvingen en waardeverminderingen		40.731		28.697
Boekwinst/(verlies) verkoop materiële vaste activa		3.450		10
Mutatie voorzieningen		-2.226		1.134
			41.955	29.841
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>				
(Toename)/afname voorraden		2.503		10.953
(Toename)/afname vorderingen		-15.237		4.460
Toename/(afname) kortlopende schulden		24.333		2.769
			11.599	18.182
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			13.943	31.101
Ontvangen interest		10		77
Vennootschapsbelasting		-209		-11.012
Betaalde interest en overige bankrenten		-721		-568
Resultaat deelnemingen		-		-44
			-920	-11.547
Kasstroom uit operationele activiteiten			13.023	19.554

Tabel gaat verder op de volgende pagina.

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2020

(vervolg)

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN				
Investeringen immateriële vaste activa		-		-
Investeringen materiële vaste activa		-25.736		-13.085
Desinvesteringen materiële vaste activa		50		-14
Investeringen/ontvangsten financiële vaste activa		-80		-1.368
Geldmiddelen bij gedeconsolideerde maatschappijen		-512		-
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-26.278	-14.467
			-13.255	5.087
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN				
Dotatie langlopende schulden		6.000		-
Aflossing langlopende schulden		-2.963		-3.857
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			3.037	-3.857
Nettokasstroom			-10.218	1.230
TOENAME/(AFNAME) GELDMIDDELEN	11		-10.218	1.230

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2020	2019
	€	€
(× € 1.000,-)		
Stand per 1 januari	88.056	86.826
Mutatie boekjaar	-10.218	1.230
STAND PER 31 DECEMBER	77.838	88.056

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening

1. Algemene toelichting

1.1 Activiteiten

De activiteiten van Sanquin in boekjaar 2020 betroffen de bereiding en levering van lang en kort houdbare bloedproducten in Nederland, de EU en de Verenigde Staten van Amerika alsmede bloedonderzoek in opdracht van derden. Sanquin voert tevens gesubsidieerd en contractonderzoek uit en verzorgt onderwijs in samenwerking met de Universiteit van Amsterdam. In België worden door dochteronderneming Plasma Industries Belgium CVBA (PIBe) intermediates voor plasma geneesmiddelen bereid en geleverd. In Finland wordt door Sanquin Oy voor de lokale markt de marketing verzorgd voor de plasmageneesmiddelen.

Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft als statutaire zetel en als hoofdlocatie Plesmanlaan 125, 1066 CX te Amsterdam en is ingeschreven in de Kamer van Koophandel Amsterdam onder nummer 41217565.

1.2 Continuïteit

De in deze jaarrekening gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn gebaseerd op de veronderstelling van continuïteit van de vennootschap.

1.3 Vestigingsadres

Sanquin is feitelijk gevestigd op Plesmanlaan 125, 1066 CX te Amsterdam.

1.4 Schattingen en stelselwijzigingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat het bestuur van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening zich over verschillende zaken een oordeel vormt en dat het bestuur schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van gemaakte afspraken en opgestelde regelingen in het kader van COVID-19, zoals de Regeling Zorgbonus COVID-19. De beoogde doelstelling en de strekking voor deze regelingen zijn helder. Echter, de nadere uitwerking en wijze van verantwoording en beschikking is op dit moment nog niet geconcretiseerd. Eventuele onzekerheden in dat kader zijn in de jaarrekening verwerkt en toegelicht, gelijk aan de verwerking en toelichting van reguliere schattingen die normaliter worden gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening.

Met ingang van boekjaar 2020 is het niet langer toegestaan om voorzieningen op basis van nominale waarde te waarderen indien de tijds waarde van geld materieel is. Indien de tijds waarde van geld materieel is, is waardering tegen de contante waarde van de voorziening verplicht. De oprenting van de voorziening wordt verwerkt als →

interestlast. Deze stelselwijziging is retrospectief verwerkt in deze jaarrekening maar heeft geen impact op het eigen vermogen en het resultaat.

1.5 Consolidatie

In de consolidatie worden de financiële gegevens opgenomen van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening, haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of de centrale leiding heeft. Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen waarin de Stichting Sanquin Bloedvoorziening overheersende zeggenschap, direct of indirect, kan uitoefenen doordat zij beschikt over de meerderheid van de stemrechten of op enig andere wijze de financiële en operationele activiteiten kan beheersen. Hierbij wordt tevens rekening gehouden met potentiële stemrechten die direct kunnen worden uitgeoefend op balansdatum.

Stichting Sanquin Bloedvoorziening staat aan het hoofd van de Sanquin-groep. De groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover zij een overheersende zeggenschap kan uitoefenen of de centra-

le leiding heeft, worden voor 100% in de consolidatie betrokken. Het aandeel van derden in het groepsvermogen en in het groepsresultaat wordt afzonderlijk vermeld.

Wanneer er sprake is van een belang in een joint venture, dan wordt het desbetreffende belang proportioneel geconsolideerd. Van een joint venture is sprake indien als gevolg van een overeenkomst tot samenwerking de zeggenschap door de deelnemers gezamenlijk wordt uitgeoefend.

Intercompany-transacties, intercompany-resultaten en onderlinge vorderingen en schulden tussen groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen worden geëlimineerd. Ongerealiseerde verliezen op intercompany-transacties worden ook geëlimineerd tenzij er sprake is van een bijzondere waardevermindering. Waarderingsgrondslagen van groepsmaatschappijen en andere in de consolidatie opgenomen rechtspersonen zijn waar nodig gewijzigd om aansluiting te krijgen bij de geldende waarderingsgrondslagen voor de groep.

De in de consolidatie begrepen vennootschappen zijn:

- Stichting Sanquin Bloedvoorziening, Amsterdam, Nederland
- Sanquin Health Solutions Group BV (voorheen Sanquin Holding BV), Amsterdam, Nederland (100%)
- Sanquin Reagents BV, Amsterdam, Nederland (100%)
- Sanquin Diagnostiek BV, Amsterdam, Nederland (100%)
- Sanquin Innovatie BV, Amsterdam, Nederland (100%)
- Euroclone BV, Amsterdam, Nederland (100%)
- SanSepsis BV, Amsterdam, Nederland (50%) →

Als gevolg van de overdracht van een meerderheid van de aandelen in het kapitaal van SPP en PIBe op 31 december 2020, worden de volgende vennootschappen niet begrepen in de balansconsolidatie ultimo 2020. De resultaten van de vennootschappen zijn wel voor 100% begrepen in de consolidatie van de winst-en-verliesrekening:

- Sanquin Plasma Products BV, Amsterdam, Nederland (100%)
- Plasma Industries Belgium CVBA, Neder-Over-Heembeek, België (100%)
- Sanquin Oy, Helsinki, Finland (100%)

1.6 Toepassing van artikel 2:402 BW

Aangezien de winst-en-verliesrekening over 2020 van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening in de geconsolideerde jaarrekening is verwerkt, wordt in de enkelvoudige jaarrekening volstaan met een beperkte toelichting op de balans en de winst-en-verliesrekening. Ten einde de inzichtverschaffing voor de gebruiker van de jaarrekening te bevorderen, wordt in de enkelvoudige jaarrekening een volledige winst-en-verliesrekening gepresenteerd.

1.7 Verbonden partijen

Als verbonden partijen worden aangemerkt alle rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap, gezamenlijke zeggenschap of invloed van betekenis kan worden uitgeoefend. Ook rechtspersonen die overwegende zeggenschap kunnen uitoefenen worden aangemerkt als verbonden partij. Ook de statutaire directieleden, andere sleutelfunctionarissen in het management van Sanquin en nauwe verwanten zijn verbonden partijen.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan. Hiervan wordt toegelicht de aard en de omvang van de transactie en andere informatie die nodig is voor het verschaffen van het inzicht.

1.8 Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen

Vanaf de overnamedatum worden de resultaten en de identificeerbare activa en passiva van de overgenomen vennootschap opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening. De overnamedatum is het moment

dat overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend over de desbetreffende vennootschap.

De verkrijgingsprijs bestaat uit het geldbedrag of het equivalent hiervan dat is overeengekomen voor de verkrijging van de overgenomen onderneming vermeerderd met eventuele direct toerekenbare kosten. Indien de verkrijgingsprijs hoger is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva wordt het meerdere als goodwill geactiveerd onder de immateriële vaste activa. Indien de verkrijgingsprijs lager is dan het nettobedrag van de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva, dan wordt het verschil (negatieve goodwill) als overlopende passiefpost opgenomen. Ingeval het gesaldeerde bedrag van de positieve en negatieve goodwill activa oplevert, wordt dit gesaldeerde bedrag gepresenteerd en nader toegelicht onder de immateriële vaste activa. →

De maatschappijen die in de consolidatie betrokken zijn, blijven in de consolidatie opgenomen tot het moment dat zij worden verkocht; deconsolidatie vindt plaats op het moment dat de beslissende zeggenschap wordt overgedragen.

1.9 Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen gemiddelde koersen. Koersverschillen met betrekking tot liquide middelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest, ontvangen dividenden en winstbelastingen zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. De verkrijgingsprijs van de verworven groepsmaatschappij is opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geld heeft plaatsgevonden. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

2. Algemene grondslagen

2.1 Algemeen

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Activa en passiva worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar, met uitzondering van de

toegepaste stelsel- en schattingswijzigingen zoals opgenomen in de desbetreffende paragrafen.

2.3 Vreemde valuta

2.3.1 Functionele valuta

De posten in de jaarrekening van de groepsmaatschappijen worden gewaardeerd met inachtneming van de valuta van de economische omgeving waarin de groepsmaatschappij voornamelijk haar bedrijfsactiviteiten uitoefent (de functionele valuta). De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld in euro's; dit zijn de functionele en presentatievaluta van Sanquin.

2.3.2 Transacties, vorderingen en schulden

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum.

Monetaire activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend in de functionele valuta tegen de koers per balansdatum.

De uit de afwikkeling en omrekening →

voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Niet-monetaire activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta, worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.

2.4 Leasing

2.4.1 Financiële leasing

Stichting Sanquin Bloedvoorziening leaset een deel van haar apparatuur. Hierbij worden de voor- en nadelen verbonden aan de eigendom van deze activa nagenoeg geheel door de vennootschap gedragen. Deze activa worden geactiveerd in de balans bij aanvang van het leasecontract tegen de reële waarde van het actief of de lagere contante waarde van de minimale leasetermijnen. De te betalen leasetermijnen worden op annuïtaire wijze verdeeld in een aflossings- en een rentecomponent. De leaseverplichtingen worden exclusief de rentecomponent opgenomen onder de langlopende schulden.

De rentecomponent wordt gedurende de looptijd van het contract verantwoord in de winst-en-verliesrekening met een vast rentepercentage over de gemiddelde resterende aflossingscomponent. De relevante activa worden afgeschreven over de resterende gebruiksduur of, indien korter, de looptijd van het contract.

2.4.2 Operationele leasing

Bij Stichting Sanquin Bloedvoorziening kunnen er leasecontracten bestaan waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan de eigendom verbonden zijn, niet bij de Stichting ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

2.5 Criteria voor het niet langer verantwoord van activa en passiva

Een op de balans opgenomen actief of passief post wordt niet langer in de balans opgenomen als een transactie ertoe leidt

dat alle of nagenoeg alle rechten op economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot het actief of de passief post aan derde zijn overgedragen.

3. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

3.1 Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen. Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen; dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genereerende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Om vast te stellen of er voor een immaterieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering, wordt verwezen naar de betreffende paragraaf. →

3.1.1 Goodwill

Positieve goodwill voortkomend uit acquisities en berekend in overeenstemming met paragraaf 1.8 *Acquisities en desinvesteringen van groepsmaatschappijen* wordt geactiveerd en lineair afgeschreven gedurende de geschatte economische levensduur.

Negatieve goodwill valt vrij in de winst-en-verliesrekening voor zover lasten en verliezen zich voordoen, indien hier bij de verwerking van de overname rekening mee is gehouden en deze lasten en verliezen betrouwbaar zijn te meten. Indien geen rekening is gehouden met verwachte lasten of verliezen, dan valt de negatieve goodwill vrij in overeenstemming met het gewogen gemiddelde van de resterende levensduur van de verworven afschrijfbaar activa. Voor zover de negatieve goodwill uitkomt boven de reële waarde van de geïdentificeerde niet-monetaire activa wordt het meerdere direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

3.2 Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus

bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

Op vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering wordt niet afgeschreven tot het moment dat het actief in gebruik wordt genomen.

Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht. Voor de vaststelling of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar paragraaf 3.4.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, of lagere bedrijfswaarde. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatie-

kosten. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. De implementatiekosten van software worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Er is geen sprake van een verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van de activa. Voor de toekomstige kosten voor groot onderhoud aan de bedrijfsgebouwen is geen voorziening gevormd.

Met ingang van boekjaar 2019 is, op grond van RJ 212.445, er voor gekozen om de kosten voor groot onderhoud te verwerken door middel van de componentenbenadering. Conform de overgangsbepaling in RJ 212.805 past de vennootschap de componentenbenadering prospectief toe. Derhalve wordt de nieuwe verwerkingswijze toegepast op nieuwe materieel vaste activa vanaf 1 januari 2019. De stelselwijziging heeft in boekjaar 2019 een zeer beperkt financieel effect als gevolg van de prospectieve →

toepassing in combinatie met intern beleid dat onderhoudskosten lager dan € 50.000 kwalificeren als klein onderhoud, waardoor de meeste onderhoudskosten als klein onderhoud en niet als materieel vaste activa verantwoord worden.

3.3 Financiële vaste activa

3.3.1 Deelnemingen

Deelnemingen in groepsmaatschappijen en overige deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaardemethode. Wanneer 20% of meer van de stemrechten uitgebracht kan worden, kan men ervan uitgaan dat er invloed van betekenis is.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover de Stichting Sanquin Bloedvoorziening in deze situatie geheel of

gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voor-nemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaaardering worden, uitgaande van de waarden bij eerste waardering, de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis kan worden uitgeoefend, worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien sprake is van een duurzame waardevermindering vindt waardering plaats tegen deze lagere waarde; afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

3.3.2 Vorderingen

De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde onder aftrek

van transactiekosten (indien materieel). Vorderingen worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Bijzondere waardeverminderingen worden direct verantwoord in de winst-en-verliesrekening.

3.3.3 Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd.

De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het boekjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren →

geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde.

3.4 Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Door de Stichting wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Een bijzonder-waardeverminderingverlies wordt direct als last verwerkt in de winst-en-verliesrekening onder gelijktijdige verlaging van de boekwaarde van het betreffende actief.

De opbrengstwaarde wordt in eerste instantie ontleend aan een bindende verkoopovereenkomst; als die er niet is, wordt de opbrengstwaarde bepaald met behulp van de actieve markt waarbij normaliter de gangbare biedprijs geldt als marktprijs. Voor de bepaling van de bedrijfswaarde wordt een inschatting gemaakt van de toekomstige netto kasstromen bij voortgezet gebruik van het actief / de kasstroomgenererende eenheid; vervolgens worden deze kasstromen contant gemaakt waarbij een disconteringsvoet wordt gehanteerd van 1% (2019: 1%). De disconteringsvoet geeft geen risico's weer waarmee in de toekomstige kasstromen al rekening is gehouden.

Indien wordt vastgesteld dat een bijzondere waardevermindering die in het verleden verantwoord is, niet meer bestaat of is afgenomen, dan wordt de toegenomen boekwaarde van de desbetreffende activa niet hoger gesteld dan de boekwaarde die bepaald zou zijn indien geen bijzondere waardevermindering voor het actief zou zijn verantwoord.

Ook voor financiële instrumenten beoordeelt de Stichting op iedere balansdatum

of er objectieve aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen van een financieel actief of een groep van financiële activa. Bij objectieve aanwijzingen voor bijzondere waardeverminderingen bepaalt de vennootschap de omvang van het verlies uit hoofde van de bijzondere waardeverminderingen, en verwerkt dit direct in de winst-en-verliesrekening.

Bij financiële activa die gewaardeerd zijn tegen geamortiseerde kostprijs wordt de omvang van de bijzondere waardevermindering bepaald als het verschil tussen de boekwaarde van het actief en de best mogelijke schatting van de toekomstige kasstromen, contant gemaakt tegen de effectieve rentevoet van het financiële actief zoals die is bepaald bij de eerste verwerking van het instrument. Het waardeverminderingverlies dat daarvoor opgenomen was, dient te worden teruggenomen indien de afname van de waardevermindering verband houdt met een objectieve gebeurtenis na afboeking. →

De terugname wordt beperkt tot maximaal het bedrag dat nodig is om het actief te waarderen op de geamortiseerde kostprijs op het moment van de terugname, als geen sprake geweest zou zijn van een bijzondere waardevermindering. Het teruggenomen verlies wordt in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

3.5 Voorraden

3.5.1 Grond- en hulpstoffen en halffabricaten

De grondstoffen omvatten plasma (tot boekjaar 2020) en hulpmaterialen. Deze voorraden zijn gewaardeerd tegen (gemiddelde) actuele kostprijs of eventuele lagere opbrengstwaarde. Wijzigingen van de gemiddelde kostprijs worden door het boeken van een herwaarderingsresultaat vertaald in een aangepaste waarde van de voorraad. Incourante voorraden worden waar nodig als nihil gewaardeerd.

De halffabricaten, inclusief de per balansdatum onderhanden productie, zijn gewaardeerd tegen direct bestede kosten plus een opslag voor directe fabricagekosten, of eventuele lagere opbrengstwaarde.

Incourante voorraden worden waar nodig als nihil gewaardeerd.

De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare verkoopkosten. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incurantheid van de voorraden.

3.5.2 Gereed product en handelsgoederen

De voorraad gereed product is gewaardeerd tegen de grondstofkosten plus de direct toerekenbare fabricagekosten, dan wel lagere opbrengstwaarde. Incourante voorraden worden waar nodig als nihil gewaardeerd.

Handelsgoederen zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. Wijzigingen van de recente verkrijgingsprijzen worden door het boeken van een herwaarderingsresultaat vertaald in een aangepaste waarde van de voorraad. Incourante voorraden worden waar nodig als nihil gewaardeerd.

3.5.3 Onderhanden werk contract manufacturing

Het te fractioneren plasma of de tussenproducten ten behoeve van het onderhanden werk inzake contract manufacturing worden door de betreffende contractpartij geleverd en blijven tijdens het gehele productieproces eigendom van de contractpartij. Deze worden derhalve door Sanquin niet gewaardeerd. Als onderhanden werk wordt verantwoord de door Sanquin toegevoegde waarde per balansdatum.

3.6 Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie en worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er op basis van de effectieve rente rente-inkosten ten gunste van de winst-en-ver- →

liesrekening gebracht. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de voorde- ring.

3.7 Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, bank- tegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan een jaar. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan krediet- instellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

3.8 Voorzieningen

3.8.1 Algemeen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtin- gen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de om- vang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden bepaald op basis van de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtin-

gen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, tenzij de tijdswaarde van geld niet materi- eel is. Indien de tijdswaarde van geld niet materieel is, wordt de voorziening tegen nominale waarde verantwoord.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze ver- goeding als een actief in de balans opge- nomen.

3.8.2 Voorzieningen personeel

De personele voorzieningen bestaan uit verplichtingen met betrekking tot reorga- nisaties, jubileumuitkeringen, doorbetaling bij langdurige ziekte en overige claims van personeelsleden.

De voorziening jubileumuitkeringen wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het

dienstverband. Bij de berekening van de voorziening wordt onder meer rekening gehouden met verwachte salarisstijgingen en de blijfkans. Bij het contant maken is een disconteringsvoet van 1% (2019: 1%) gehanteerd.

De voorziening vanwege doorbetaling bij langdurige ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamhe- den te verrichten door ziekte of arbeidson- geschiktheid. De voorziening betaling bij langdurige ziekte wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte loondoorbetalingen gedurende het dienst- verband.

3.8.3 Latente belastingverplichtingen

Latente belastingverplichtingen worden opgenomen voor tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds →

en de boekwaarden die in deze jaarrekening gevolgd worden anderzijds. De berekening van de latente belastingverplichtingen geschiedt tegen de belastingtarieven die op het einde van het boekjaar gelden, of tegen de tarieven die in de komende jaren gelden, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingen worden verantwoord voor tijdelijke verschillen inzake groepsmaatschappijen, deelnemingen en joint ventures, tenzij de vennootschap in staat is het tijdstip van afloop van het tijdelijke verschil te bepalen en het niet waarschijnlijk is dat het tijdelijke verschil in de voorzienbare toekomst zal aflopen.

Belastinglatenties worden gewaardeerd op nominale waarde.

3.9 Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Indien geen sprake is van (dis)agio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de geconsolideerde winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

3.10 Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

4. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

4.1 Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de kosten en andere lasten over het jaar. De resultaten op transacties worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd; verliezen kunnen al gerealiseerd worden zodra zij voorzienbaar zijn. Kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

4.2 Opbrengstverantwoording

4.2.1 Algemeen

Netto-omzet omvat de opbrengsten uit levering van goederen en diensten onder aftrek van kortingen en dergelijke en van over de omzet geheven belastingen en na eliminatie van transacties binnen de groep. →

4.2.2 Verkoop van goederen

Opbrengsten uit de verkoop van goederen worden verwerkt zodra alle belangrijke rechten en risico's met betrekking tot het eigendom van de goederen zijn overgedragen aan de koper.

4.2.3 Verlenen van diensten

Opbrengsten uit het verlenen van diensten worden verwerkt indien en voor zover de betreffende diensten daadwerkelijk zijn verricht.

4.3 Overige bedrijfsopbrengsten

Onder overige bedrijfsopbrengsten worden resultaten verantwoord die niet rechtstreeks samenhangen met de levering van goederen of diensten in het kader van de normale, niet-incidentele bedrijfsactiviteiten. De overige bedrijfsopbrengsten bestaan onder andere uit de opbrengsten van licenties en productontwikkeling voor derden en uit aan derden doorbelaste kosten.

4.4 Kosten van grond- en hulpstoffen

De grond- en hulpstoffen zijn de aan de netto-omzet direct toe te rekenen verbruikte grondstoffen, alsmede kosten van fabricage

tegen inkoopwaarde, dan wel bij handelsgoederen de directe inkoopwaarde. Tevens zijn hierin begrepen, indien van toepassing, de afwaardering van voorraden tot lagere opbrengstwaarde en eventuele getroffen voorzieningen voor incurante voorraden.

4.5 Personeelsbeloningen**4.5.1 Algemeen**

Personeelsbeloningen (lonen, sociale lasten, etc.) worden separaat in de winst-en-verliesrekening verantwoord. Voor een nadere specificatie wordt verwezen naar de betreffende toelichting.

4.5.2 Periodiek betaalbare beloningen

Lonen, salarissen, sociale lasten en pensioenbijdragen worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

4.5.3 Pensioenen

Stichting Sanquin Bloedvoorziening maakt voor de pensioenregeling in Nederland gebruik van het Pensioenfonds Zorg &

Welzijn. Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioenge-rechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Pensioenfonds Zorg & Welzijn.

De verplichtingen die voortvloeien uit de rechten van het personeel, zijn ondergebracht bij het Pensioenfonds Zorg & Welzijn. Sanquin draagt hiervoor premie af waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de werknemer. De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door zijn toekomstige financiële verplichtingen) van het pensioenfonds dit toelaat.

Naar de stand van 31 december 2020 is de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 88,3% (bron: website www.pfzw.nl d.d. 24 maart 2021). Het pensioenfonds dient een beleidsdekkingsgraad van ten →

minste 104,3% te hebben om te voorkomen dat bijzondere premieverhogingen moeten worden doorgevoerd. Sanquin heeft een toegezegde bijdrageregeling en derhalve geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Sanquin heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar als last verantwoord in de winst-en-verliesrekening. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

Pensioenregelingen van dochterondernemingen in het buitenland, die vergelijkbaar zijn met de wijze waarop het Nederlandse pensioenstelsel is ingericht en functioneert, worden eveneens volgens de verplichtingenbenadering verwerkt. Van buitenlandse pensioenregelingen die niet vergelijkbaar zijn, wordt de beste schatting gemaakt van de per balansdatum

bestaande verplichting, op basis van een in Nederland algemeen aanvaarde actuariële waarderingmethodiek.

4.6 Afschrijvingen op immateriële vaste activa

Immateriële vaste activa worden afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van immateriële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.7 Afschrijvingen op materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen en vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de economische levensduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast. Boekwinsten en -verliezen uit de incidentele verkoop van

materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

4.8 Verkoopkosten en algemene beheerkosten

Onder verkoopkosten en algemeen beheerkosten worden die kosten verstaan die ten laste van het jaar komen en die niet direct aan de kostprijs van de geleverde goederen zijn toe te rekenen.

4.9 Overheidssubsidies

Exploitatiesubsidies worden als bate verantwoord in de winst-en-verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen.

4.10 Financiële baten en lasten

4.10.1 Rentebaten en rentelasten

Rentebaten en rentelasten worden tijds- evenredig verwerkt, rekening houdend →

met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen.

4.10.2 Koersverschillen

Koersverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst-en-verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

4.10.3 Dividenden

Te ontvangen dividenden van niet op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen en effecten, worden verantwoord zodra Sanquin het recht hierop heeft verkregen.

4.11 Belastingen

De belasting over het resultaat wordt berekend over het resultaat voor belastingen in de winst-en-verliesrekening, rekening houdend met beschikbare, fiscaal compensabele verliezen uit voorgaande boekjaren (voor zover niet opgenomen in de latente belastingvorderingen), vrijgestelde

winstbestanddelen, fiscale investeringsfaciliteiten en na bijtelling van niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met wijzigingen die optreden in de latente belastingvorderingen en latente belasting-schulden uit hoofde van wijzigingen in het te hanteren belastingtarief.

4.12 Resultaat deelnemingen (gewaardeerd op netto-vermogenswaarde)

Het resultaat is het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat voor zover dit aan de vennootschap wordt toegerekend.

5. Financiële instrumenten en risicobeheersing

5.1 Algemeen

Stichting Sanquin Bloedvoorziening is onderhevig aan verschillende financiële risico's: marktrisico (waaronder prijsrisico, valutarisico en rente- en kasstroomrisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico. De omvang van deze risico's in de dagelijkse

bedrijfsvoering is niet zodanig dat financiële instrumenten worden gebruikt om de risico's af te dekken. Het beheer van financiële risico's wordt centraal uitgevoerd door de Concernstaf afdeling Finance & Control op basis van beleid dat is vastgesteld door haar Raad van Bestuur.

5.2 Marktrisico

5.2.1 Prijsrisico

Stichting Sanquin Bloedvoorziening is onderhevig aan risico's met betrekking tot grondstof- en energieprijzen. Dit risico wordt beheerst door de afhankelijkheid van leveranciers zo veel mogelijk te verminderen, de inkoop waar mogelijk te centraliseren en zo veel mogelijk langjarige prijsafspraken te maken met leveranciers. Uitgangspunt bij het aangaan van inkooprelaties is dat wordt gestreefd naar prijsstijgingen die vallen binnen de marges van de overheidsregeling voor prijscompensatie voor budgetten in de gezondheidszorg. →

5.2.2 Valutarisico

Stichting Sanquin Bloedvoorziening en haar groepsmaatschappijen zijn voornamelijk werkzaam in de Europese Unie en de Verenigde Staten van Amerika. Indien significante meerjarige leveringsverplichtingen worden aangegaan worden in principe prijsafspraken in euro's gemaakt, ook als levering plaatsvindt aan landen buiten de Europese Unie.

De resterende transacties in buitenlandse valuta aan zowel in- als verkoopzijde zijn relatief gering en eventuele daaruit resulterende risico's worden derhalve niet afgedekt.

5.2.3 Rente- en kasstroomrisico.

Stichting Sanquin Bloedvoorziening loopt renterisico over de rentedragende vorderingen (met name onder liquide middelen) en rentedragende langlopende en kortlopende schulden.

Voor vorderingen en schulden met variabele renteaftspraken loopt Sanquin risico ten aanzien van toekomstige kasstromen; met betrekking tot vastrentende vorderingen

en schulden loopt de vennootschap risico's ten aanzien van de marktwaarde.

Met betrekking tot deze vorderingen en schulden worden geen financiële derivaten met betrekking tot renterisico's gecontracteerd.

5.3 Kredietrisico

Stichting Sanquin Bloedvoorziening heeft geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop van kort houdbare bloedproducten vindt plaats aan Nederlandse ziekenhuizen. Bij de verkoop van lang houdbare bloedproducten vindt alleen verkoop plaats aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van Sanquin.

Ook de overige vennootschappen in de Sanquin-groep hebben geen significante concentraties van kredietrisico. Verkoop vindt met name plaats aan Nederlandse ziekenhuizen of aan afnemers die voldoen aan de kredietwaardigheidstoets van Sanquin. Verkoop vindt plaats op basis van krediettermijnen tussen de 14 en 60 dagen. Voor grote leveringen kunnen aanvullende zekerheden worden gevraagd, waaronder vooruitbetalingen en garan-

tiestellingen, of worden kredietverzekeringen afgesloten.

De liquide middelen staan uit bij banken die minimaal een A-rating hebben.

5.4 Liquiditeitsrisico

Stichting Sanquin Bloedvoorziening maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten. Met ingang van augustus 2015 is Sanquin gehouden aan een bankconvenant (zie voor meer informatie paragraaf 15 *Langlopende schulden*). →

Toelichting op de balans

6. Immateriële vaste activa

Op 21 december 2018 heeft Sanquin Innovatie BV (Sanquinnovate) 25% van de aandelen van mu-Drop BV verworven voor een bedrag van € 1,0 miljoen. Het verschil tussen het bedrag van de aanschaf en de nettovermogenswaarde van mu-Drop BV is in 2018 als goodwill op de balans verantwoord en wordt met ingang van boekjaar 2019 in 10 jaar lineair afgeschreven. Op grond van een impairmenttest als gevolg van een negatief eigen vermogen van mu-Drop BV ultimo 2020 (zie ook paragraaf 8 *Financiële vaste activa*), is de goodwill in boekjaar 2020 volledig afgewaardeerd.

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	Goodwill
(x € 1.000,-)	€
Stand per 1 januari 2020	
Verrijgings- of vervaardigingsprijzen	894
Cumulatieve afschrijvingen	-89
Boekwaarden	805
MUTATIES	
Investerings	-
Afschrijvingen	-89
Impairment	-716
Saldo	-805
STAND PER 31 DECEMBER 2020	
Verrijgings- of vervaardigingsprijzen	894
Cumulatieve afschrijvingen	-894
BOEKWAARDEN	-
Afschrijvingspercentage	10%

7. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€	€	€
STAND PER 1 JANUARI 2020					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	139.127	275.570	4.356	7.178	426.231
Cumulatieve afschrijvingen	-71.158	-214.210	-4.032	-	-289.400
Boekwaarden	67.969	61.360	324	7.178	136.831
MUTATIES					
Investerings	22.828	22.561	119	1.559	47.067
Afschrijvingen	-7.582	-18.958	-236	-	-26.776
Reclassificatie investeringen	147	1.655	-	-1.802	-
Reclassificatie afschrijvingen	-	-	-	-	-
Verkopen en desinvesteringen	-26.953	-15.888	-234	-	-43.075
Afschrijvingen verkopen en desinvesteringen	12.055	13.545	234	-	25.834
Deconsolidatie investeringen	-62.196	-206.453	-1.792	-4.227	-274.668
Deconsolidatie afschrijvingen	29.052	162.782	1.595	-	193.429
Saldo	-32.649	-40.756	-314	-4.470	-78.189
STAND PER 31 DECEMBER 2020					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	72.953	77.445	2.449	2.708	155.555
Cumulatieve afschrijvingen	-37.633	-56.841	-2.439	-	-96.913
BOEKWAARDEN	35.320	20.604	10	2.708	58.642
Afschrijvingspercentages	0%-10%	10%-20%	20%-33%	0%	

Investerings in projecten die per balansdatum nog onderhanden zijn, worden verantwoord in de kolom 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering'. Na oplevering worden deze projecten verantwoord als 'Bedrijfsgebouwen en -terreinen', 'Machines en installaties' of 'Andere vaste bedrijfsmiddelen'. De bijbehorende afboeking van 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering' is zichtbaar als een negatieve post bij de 'Reclassificatie investeringen'.

De daling van de materiële vaste activa wordt hoofdzakelijk verklaard door de deconsolidatie van de balansposities van SPP, PIBe en Sanquin Oy ultimo 2020 (zie ook paragraaf 1.5 *Consolidatie*). De deconsolidatie van de materiële vaste activa van deze vennootschappen wordt separaat in het mutatieoverzicht verantwoord.

De activa staan ter vrije beschikking van Sanquin.

De actuele waarde van de vaste activa wijkt niet significant af van de boekwaarde.

De investeringen in 2020 in materiële vaste activa groter dan € 1,0 mln zijn:

	(x € 1.000,-)	Investeringen in materiële vaste activa €
Verbouwing Plesmanlaan 125, gebouw F1		2.602

8. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Deelnemingen	Leningen u/g	Latente belastingvorderingen	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2020	375	1.118	-	1.493
Investeringsen en dotaties	40	80	10.490	10.610
Resultaat deelnemingen	-40	-	-	-40
Dotatie niet ontvangen aflossing en rente	-	116	-	116
Voorzieningen	-	-1.234	-	-1.234
STAND PER 31 DECEMBER 2020	375	80	10.490	10.945

Deelnemingen

De rechtstreeks door Sanquin gehouden deelnemingen zijn:

Naam, vestigingsplaats	Aandeel in geplaatst kapitaal
	in %
Sanquin Plasma Products BV, Amsterdam	15,00
Plasma Industries Belgium CVBA, Neder-Over-Heembeek	13,31
mu-Drop BV, Apeldoorn	25,00
Alveron Pharma BV, Nijmegen	19,05
Xenikos BV, Nijmegen	17,45
Innovatiefonds Noord-Holland BV, Amsterdam	6,25

Sanquin Plasma Products BV

Als gevolg van de overdracht van een meerderheid van de aandelen in het kapitaal van SPP op 31 december 2020, is het aandelenbelang van Sanquin Health Solutions Group BV gedaald van 100% naar 15%. Als gevolg van deze daling bestaat er op grond van het aandelenbelang per 31 december 2020 geen wettelijk vermoeden van een deelneming meer. Na de aandelenoverdracht vertegenwoordigt SHS nog 1 van de 6 bestuurder van SPP, op grond waarvan voor jaarrekening doeleinden geen sprake van feitelijke invloed van betekenis beargumenteed kan worden. Dientengevolge wordt SPP in de jaarrekening niet meer als deelneming aangemerkt en is de waardering van het aandelenbelang tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs van het 15% aandelenbelang in SPP is gesteld op € 0 miljoen, in lijn met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

Plasma Industries Belgium CVBA

Als gevolg van de overdracht van een meerderheid van de aandelen in het kapitaal van SPP en PIBe op 31 december 2020, is het directe aandelenbelang van Sanquin in PIBe gedaald van 100% naar 13,31%. Op grond van een direct aandelenbelang van SPP in PIBe van 11,29% is het totaal aan (in)direct aandelenbelang van SHS in PIBe gedaald naar 15%. Als gevolg van deze daling bestaat er op grond van het aandelenbelang per 31 december 2020 geen wettelijk vermoeden van een deelneming meer. Dientengevolge wordt PIBe in de jaarrekening niet meer als deelneming aangemerkt en is de waardering van het aandelenbelang tegen verkrijgingsprijs. De verkrijgingsprijs van het 13,31% aandelenbelang in PIBe is gesteld op € 0 miljoen, in lijn met de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving. →

mu-Drop BV

Op 21 december 2018 heeft Sanquinnovate 25% van de aandelen van mu-Drop BV verworven. mu-Drop BV heeft een gepatenteerde technologie om met een speciaal ontwikkelde applicator micro-druppels in het oog aan te brengen. De Sanquin Bloedbank heeft een samenwerking met mu-Drop om serum oogdruppels te ontwikkelen, produceren en distribueren in Nederland, voor toepassing bij patiënten met extreem droge ogen. mu-Drop wordt als deelneming volgens de nettovermogenswaarde in de jaarrekening van Sanquin gewaardeerd. De waardering van deze deelneming is op nihil gesteld (2019: € 0). Sanquin heeft voor deze vennootschap geen aansprakelijkheidsverklaring of andere borgstelling afgegeven, derhalve is geen voorziening getroffen met betrekking tot de schuldeisers van deze deelneming. Het eigen vermogen van mu-Drop bedraagt ultimo 2020 € 1,0 miljoen negatief (2019: € 0,3 miljoen nega-

tief). Het verlies van mu-Drop over 2020 bedraagt € 0,7 miljoen negatief.

Alveron Pharma BV

Op 4 maart 2019 heeft Sanquinnovate samen met een wetenschappelijke partner de nieuwe vennootschap Alveron Pharma opgericht, waarin door Sanquinnovate op dat moment een 50%-belang gehouden werd. Alveron Pharma heeft als doelstelling het doen van onderzoek naar en het ontwikkelen van geneesmiddelen voor de behandeling van bloedingen gerelateerd aan het gebruik van antistollingsmiddelen. Op 27 maart 2019 en 15 mei 2019 zijn nieuwe aandelen uitgegeven ten behoeve van het toetreden van nieuwe investeerders tot Alveron Pharma, waardoor het aandelenbelang van Sanquinnovate is gedaald van 50% naar respectievelijk 24% en 19,05%. Door de meest recente verlaging van het aandelenbelang is het wettelijk vermoeden van een deelneming komen te vervallen. Echter, met ingang van maart 2019 is Sanquin vertegen-

woordigd in het bestuur van Alveron Pharma, op grond waarvan sprake is van feitelijke invloed van betekenis. Dientengevolge wordt Alveron Pharma in de jaarrekening als deelneming aangemerkt. De waardering van deze deelneming is op nihil gesteld (2019: € 0). Sanquin heeft voor deze vennootschap geen aansprakelijkheidsverklaring of andere borgstelling afgegeven, derhalve is geen voorziening getroffen met betrekking tot de schuldeisers van deze deelneming. Het eigen vermogen van Alveron Pharma bedraagt ultimo 2020 € 2,0 miljoen (2019: € 1,1 miljoen). Het eigen vermogen toekomstig aan Sanquin bedraagt ultimo 2020 € 0,5 miljoen negatief (2019: € 0,2 miljoen negatief). Het verlies van Alveron Pharma over 2020 bedraagt € 1,8 miljoen negatief.

Xenikos BV

Sanquin heeft in 2012 een belang verworven in Xenikos BV te Nijmegen. Xenikos is een biotechnologisch bedrijf dat een experimenteel ge-

neesmiddel T-Guard® ontwikkelt. T-Guard® is een geneesmiddel voor het behandelen van ernstige afstotingsreacties bij patiënten na een transplantatie met bloedstamcellen van een donor: Graft-Versus-Host Disease (GVHD). Het aandelenbelang van Sanquin is 17,45%. Doordat het aandelenbelang kleiner is dan 20 procent, bestaat er op grond van aandelenbelang geen wettelijk vermoeden van een deelneming. Echter, met ingang van juli 2018 is Sanquin vertegenwoordigd in het bestuur van Xenikos, op grond waarvan sprake is van feitelijke invloed van betekenis. Dientengevolge wordt Xenikos in de jaarrekening als deelneming aangemerkt. De waardering van deze deelneming is op nihil gesteld (2019: € 0). Sanquin heeft voor deze vennootschap geen aansprakelijkheidsverklaring of andere borgstelling afgegeven, derhalve is geen voorziening getroffen met betrekking →

tot de schuldeisers van deze deelneming. Het eigen vermogen van Xenikos bedraagt ultimo 2020 € 1,3 miljoen (2019: € 10,1 miljoen). Het eigen vermogen toekomend aan Sanquin bedraagt ultimo 2020 € 2,9 miljoen negatief (2019: € 1,4 miljoen negatief). Het verlies van Xenikos over 2020 bedraagt € 8,7 miljoen negatief.

Innovatiefonds Noord-Holland BV

Op 4 juli 2018 heeft Sanquinnovate 6,25% van de aandelen in het Innovatiefonds Noord-Holland BV verkregen. Het Innovatiefonds heeft als doelstelling het beschikbaar stellen van financiering aan kleine en middelgrote ondernemingen teneinde (innovatieve) projecten te stimuleren. Naast het reeds gestorte aandelenkapitaal in boekjaar 2018 en een agio-storting van € 0,2 miljoen in boekjaar 2019 heeft Sanquin de verplichting om aanvullend € 0,1 miljoen beschikbaar te stellen. Het belang in het Innovatiefonds Noord-Holland BV

wordt tegen verkrijgingsprijs in de jaarrekening van Sanquin gewaardeerd.

Leningen u/g

Stichting Medisch Centrum Slotervaart

Onder de financiële vaste activa is een lening van € 3,8 miljoen opgenomen die in 2014 door Stichting Sanquin Bloedvoorziening is verstrekt aan Stichting Medisch Centrum Slotervaart (MCS). MCS is van oorsprong een samenwerkingsverband van Sanquin, NKI-AVL, Slotervaartziekenhuis en Verpleeghuis Slotervaart van Cordaan, waarbinnen de gezamenlijke toegangswegen en parkeerfaciliteiten worden geëxploiteerd. De lening is verstrekt ten behoeve van de bouw van een nieuwe parkeergarage, die in 2014 is opgeleverd voor personeel en bezoekers van de vier instellingen. De lening kent een looptijd van 10 jaar, een 10 jaar lineaire aflossingsverplichting en een rentepercentage van 4%. Met ingang van december 2017 is de lening achter-

gesteld ten opzichte van de in 2018 nieuw aangetrokken banklening van MCS.

Doordat het Slotervaartziekenhuis in 2018 failliet is gegaan, zijn de inkomsten van MCS structureel lager geworden. MCS heeft ons gemeld niet meer te voldoen aan de verplichtingen in haar bankconvenant en kan daarom in 2018, 2019 en 2020 niet aan de jaarlijkse aflossings- en renteverplichting voldoen. Gezien de achtergestelde status van de lening en de grote onzekerheid in de exploitatie in combinatie met de verplichtingen uit de bankconvenant van MCS, acht Sanquin het risico op non-betaling van de lening in de toekomst groot. Op grond hiervan is het gehele bedrag van de uitstaande lening ultimo 2018 voorzien.

mu-Drop BV

Onder de financiële vaste activa is een lening van € 1,1 miljoen opgenomen die door Stichting Sanquin Bloedvoorziening in 2019 is verstrekt

aan mu-Drop BV. De lening kent een looptijd van 5 jaar en zal worden afgelost door middel van een gedeeltelijke verrekening van toekomstige verplichtingen van Stichting Sanquin Bloedvoorziening aan mu-Drop, voortkomend uit de inkoop van producten in de jaren 2021, 2022 en 2023. Het resterende leningsbedrag zal op 1 januari 2024 volledig worden afgelost. Er wordt over deze lening geen rente in rekening gebracht.

Boekjaar 2020 was voor mu-Drop opnieuw een verlieslatend jaar. Als gevolg daarvan is het eigen vermogen van mu-Drop verder gedaald (zie ook eerder in deze paragraaf). Daarnaast heeft, als gevolg van de coronapandemie, de klinische studie en de inclusie van nieuwe patiënten bij mu-Drop ruim een half jaar vertraging opgelopen. Om de oogdruppels ook internationaal aan patiënten ter beschikking te kunnen stellen ten einde tot positieve resultaten te kunnen →

komen, hebben de aandeelhouders van mu-Drop in 2020 besloten om een sterke internationale partner te zoeken die de mu-Drop-technologie verder kan brengen en hierin kan investeren. Uitkomsten van deze zoektocht zijn echter onzeker, op grond waarvan Sanquin het risico op non-betaling van de lening in de toekomst groot acht. Op grond hiervan is het gehele bedrag van de uitstaande lening ultimo 2020 voorzien.

Onder de financiële vaste activa is tevens een lening van € 0,1 miljoen opgenomen die in 2020 door Sanquinovate is verstrekt aan deelneming mu-Drop BV. De lening is verstrekt ter financiering van de lopende uitgaven van mu-Drop BV gedurende het proces van verkoop van de aandelen mu-Drop BV aan een derde partij. De lening wordt afgelost bij of direct na de verkoop van de aandelen mu-Drop BV en kent een rentepercentage van 7% per jaar. Ten behoeve van deze lening zijn geen zekerheden verstrekt.

De waardering van de vordering tegen aflossingswaarde benadert de geamortiseerde waarde van de vordering.

Latente belastingvorderingen

De samenstelling van verwerkte en verrekenbare tijdelijke verschillen en compensabele verliezen is als volgt:

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Verrekenbare tijdelijke verschillen	1.278	-
Compensabele verliezen	9.212	-
	10.490	-

Er zijn geen niet-opgenomen verrekenbare tijdelijke verschillen en compensabele verliezen. Het bedrag van de latente belastingvorderingen is als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken. Het deel van de latente belastingvorderingen dat als kortlopend (korter dan een jaar) is aan te merken, wordt verantwoord in de *Belastingen en premies sociale verzekeringen* binnen de kortlopende vorderingen van paragraaf 10 *Vorderingen*. →

9. Voorraden

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Grond- en hulpstoffen en halffabricaten	8.792	101.752
Onderhanden werk contract manufacturing	-	8.476
Gereed product en handelsgoederen	2.915	48.086
	11.707	158.314

De daling van de voorraden wordt hoofdzakelijk verklaard door de deconsolidatie van de balansposities van SPP, PIBe en Sanquin Oy ultimo 2020 (zie ook paragraaf 1.5 *Consolidatie*).

In het kader van incurante voorraden heeft een afwaardering van de voorraden plaatsgevonden van € 0,5 miljoen (2019: € 10,8 miljoen) en geen afwaardering van de waarde gereed product en halffabricaten (2019: € 3,0 miljoen) als gevolg van prijswijzigingen van grondstoffen. De afwaardering in het kader van incurante voorraden is gebaseerd op de werkelijke afkeur van producten in 2020 welke is geprojecteerd naar de voorraad per jaareinde en is inclusief

de werkelijk geblokkeerde voorraad per ultimo 2020. De afwaarderingen zijn in mindering gebracht op de voorraadwaarde op balansdatum.

Er zijn op balansdatum geen voorraden die tegen lagere opbrengstwaarde zijn gewaardeerd (2019: € 23,9 miljoen).

De voorraden staan ter vrije beschikking van Sanquin.

10. Vorderingen

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Handelsdebiteuren	29.430	62.032
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.180	7.015
Overige vorderingen en overlopende activa	13.294	12.118
	48.904	81.165

De daling van de vorderingen wordt hoofdzakelijk verklaard door de deconsolidatie van de balansposities van SPP, PIBe en Sanquin Oy ultimo 2020 (zie ook paragraaf 1.5 *Consolidatie*).

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd. Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

Handelsdebiteuren

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Handelsdebiteuren	30.813	63.157
Voorziening dubieuze debiteuren	-1.383	-1.125
	29.430	62.032

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Premies sociale verzekeringen	3	674
Omzetbelasting	4.651	4.209
Vennootschapsbelasting	247	2.132
Latente belastingvorderingen	1.279	-
	6.180	7.015

Overige vorderingen en overlopende activa

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Waarborgsommen	73	150
Vooruitbetaalde kosten	2.072	2.719
Nog te ontvangen inkomsten	11.149	9.249
	13.294	12.118

De vorderingen van de vennootschap zijn deels met pandrecht bezwaard als zekerheid voor de lening en kredietfaciliteit bij een kredietinstelling. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 17 *Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen*.

11. Liquide middelen

De post 'Geldmiddelen' in het kasstroomoverzicht is als volgt samengesteld:

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Kas	29	30
Banktegoeden	77.738	87.935
Overige	71	91
	77.838	88.056

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

12. Toelichting bij het kasstroomoverzicht

Onder de 'Investeringen in materiële vaste activa' zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2020 geldmiddelen zijn opgeofferd. Onder de 'Investeringen financiële vaste activa' is de aan mu-Drop verstrekte lening verantwoord.

De kasstroom 'Geldmiddelen bij gedeconsolideerde maatschappijen' betreft de ultimo 2020 bij SPP, PIBe en Sanquin Oy aanwezige liquide middelen, die op grond van de deconsolidatie niet meer in de geconsolideerde balanspositie van Sanquin verantwoord zijn (zie ook paragraaf 1.5 *Consolidatie*). De deconsolidatie van de overige balansposities van SPP, PIBe en Sanquin Oy maakt cijfermatig geen onderdeel uit van de kasstromen gedurende →

boekjaar 2020 en is als zodanig geen onderdeel van het kasstroomoverzicht. De verantwoorde kasstromen in het kasstroomoverzicht betreffen de kasstromen van de gehele Sanquin-groep gedurende 2020.

Binnen de kasstroom uit financieeringsactiviteiten wordt de nieuw aangetrokken financiering van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport verantwoord als 'Dotatie langlopende schulden' en zijn de

jaarlijkse aflossing op de langlopende lening bij ABN AMRO Bank NV en de maandelijkse financial lease betalingen opgenomen onder de 'Aflossing langlopende schulden'.

SPP in de enkelvoudige jaarrekening van Sanquin Health Solutions Group (en in het verlengde Stichting Sanquin Bloedvoorziening). De daling ultimo 2020 van € 15,4 miljoen wordt met name toegeschreven aan de uitkomsten van project Solar bij SHS, die tot een verdere waardevermindering van de deelnemingswaarden van SPP en PIBe hebben geleid.

13. Groepsvermogen

	Stichtingskapitaal	Bestemmingsreserve	Overige reserves	Resultaat boekjaar	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019	1.957	7.976	321.118	48.711	379.762
MUTATIES					
Resultaat lopend boekjaar	-	-	-	-15.481	-15.481
Winstbestemming	-	-	48.711	-48.711	-
Overige mutaties reserves	-	-7.326	7.326	-	-
Stand per 31 december 2019	1.957	650	377.155	-15.481	364.281
MUTATIES					
Resultaat lopend boekjaar	-	-	-	-36.897	-36.897
Winstbestemming	-	-	-15.481	15.481	-
Deconsolidatie SPP, PIBe en Sanquin Oy	-	-	-205.221	-15.386	-220.607
Overige mutaties reserves	-	-90	90	-	-
STAND PER 31 DECEMBER 2020	1.957	560	156.543	-52.283	106.777

De daling van het groepsvermogen als gevolg van de deconsolidatie van

SPP, PIBe en Sanquin Oy wordt voor € 205,2 miljoen verklaard door de

ultimo 2019 verantwoorde afwaardering van de deelnemingswaarde van

Het eigen vermogen wordt in de toelichting op de balans in de enkelvoudige jaarrekening verder toegelicht. Het verschil tussen het eigen vermogen volgens de geconsolideerde jaarrekening en het eigen vermogen volgens de enkelvoudige jaarrekening van € 205,2 miljoen dat ultimo boekjaar 2019 was ontstaan, is als gevolg van de deconsolidatie van de balansposities van SPP, PIBe en Sanquin Oy ultimo 2020 komen te vervallen. →

14. Voorzieningen

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Latente belastingverplichtingen	-	4.337
Personele voorzieningen	1.870	6.438
Overige voorzieningen	-	381
	1.870	11.156

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Latente belastingen	Personele voorzieningen	Overige voorzieningen	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2020	4.337	6.438	381	11.156
Dotatie	-	-	-	-
Ottrekking en deconsolidatie	4.337	4.587	381	9.305
Rente	-	19	-	19
STAND PER 31 DECEMBER 2020	-	1.870	-	1.870

De voorzieningen zijn voor € 0,7 miljoen (2019: € 4,9 miljoen) als kortlopend (korter dan een jaar) en voor € 1,2 miljoen (2019: € 6,2 miljoen) als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

Latente belastingen

Voor de verschillen tussen de fiscale en de vennootschappelijke waarde-

ring van balansposten van PIBe die leiden tot een toekomstige verplichting tot het betalen van vennootschapsbelasting, is een voorziening voor latente belastingen gevormd. De voorziening ultimo 2019 is als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken. Als gevolg van de deconsolidatie van de balansposities van SPP, PIBe en Sanquin Oy ultimo 2020

(zie ook paragraaf 1.5 *Consolidatie*) worden er ultimo 2020 geen de latente belastingen meer verantwoord.

Personele voorzieningen

De personele voorzieningen per 31 december 2020 bestaan uit verplichtingen met betrekking tot reorganisaties, jubileumuitkeringen en doorbetaling bij langdurige ziekte.

Overige voorzieningen

De overige voorzieningen zijn gevormd ten behoeve van lopende claims en juridische geschillen en is als kortlopend (korter dan een jaar) aan te merken. →

15. Langlopende schulden

	Schulden aan krediet- instellingen	Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport	Financiële Lease verplichtingen
(x € 1.000,-)	€	€	€
Stand per 1 januari 2020	8.573	-	688
Dotatie huidig boekjaar	-	6.000	688
Aflossingsverplichting volgend boekjaar	-2.857	-	-131
STAND PER 31 DECEMBER 2020	5.716	6.000	1.245

Schulden aan kredietinstellingen

In 2015 is een lening afgesloten bij ABN AMRO Bank NV van € 20 miljoen. De lening heeft een looptijd van 8 jaar en kent een rentevergoeding van 3,32%. Met ingang van 1 januari 2017 wordt in vaste kwartaaltermijnen op deze lening afgelost. Ten aanzien van deze lening zijn door Sanquin enkele zekerheden verstrekt, waaronder een pandrecht op de (geld) vorderingen op de kredietinstelling en een pandrecht op de overige vorderingen van Sanquin.

Tevens zijn naast Stichting Sanquin Bloedvoorziening ook de groepsvennootschappen Sanquin Health Solu-

tions Group BV, Sanquin Reagents BV, Sanquin Diagnostiek BV, Sanquin Innovatie BV en Euroclone BV hoofdelijk verbonden aan deze lening. Vooruitlopend op de aandelentransactie (zie ook paragraaf 8 *Financiële vaste activa*) is de hoofdelijke verbondenheid van Sanquin Plasma Products per 30 december 2020 komen te vervallen. Sanquin voldoet aan alle convenanten die zijn verbonden aan de lening.

Schulden aan Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn & Sport

In december 2020 heeft Sanquin Health Solutions Group BV bij het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn

& Sport een financiering van € 6,0 miljoen aangetrokken ter gedeeltelijke dekking van de negatieve kasstromen van SPP in boekjaar 2020. Deze financiering kent een looptijd van negen jaar en een rentevergoeding van 3,74% per jaar. Aflossing vindt plaats in vijf termijnen, waarvan de eerste termijn van € 1,2 miljoen op 1 januari 2026 zal plaatsvinden. Als zekerheid ten aanzien van deze lening is gesteld dat het Sanquin Health Solutions Group niet is toegestaan gedurende de looptijd van de lening dividend aan haar aandeelhouder uit te keren. →

Financiële Lease verplichtingen

De financiële leaseverplichtingen zijn als volgt onder te verdelen:

	Contante waarde		Nominale waarde	
	31 december 2020	31 december 2019	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Verplichtingen < 1 jaar	131	53	177	74
Verplichtingen > 1 jaar en < 5 jaar	569	275	706	353
Verplichtingen > 5 jaar	676	413	736	456
	1.376	741	1.619	883
Af: toekomstige rente			243	142
	1.376	741	1.376	741

De gemiddelde rentevoet bedraagt 3,5%. Het bedrag dat aan voorwaardelijke leasebetalingen in de winst-en-verliesrekening is verwerkt bedraagt € 0 (2019: € 0).

Kredietfaciliteit

Naast de bestaande leningen hebben de vennootschappen binnen de Sanquin-groep met een kredietinstelling een kredietfaciliteit afgesloten van maximaal € 8,0 miljoen. Van deze faciliteit is in 2020 geen gebruik gemaakt.

	Stand per 31 december 2020	Aflossingsverplichting 2021	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	8.573	2.857	5.716	-
Financiële Lease verplichtingen	1.376	131	569	676
Overige langlopende schulden	6.000	-	1.200	4.800
STAND PER 31 DECEMBER	15.949	2.988	7.485	5.476

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zoals hierboven toegelicht zijn opgenomen onder de schulden op korte termijn.

De waardering van de langlopende schulden tegen aflossingswaarde benadert de geamortiseerde kostprijs van de schulden. →

16. Kortlopende schulden

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Aflossingsverplichtingen	2.988	3.660
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	16.884	19.569
Belastingen en premies sociale verzekeringen	9.175	10.373
Pensioenpremies	860	710
Salarissen en vakantiegeld	19.237	21.785
Vooruitontvangen researchbedragen	2.787	2.152
Overige schulden en overlopende passiva	34.497	23.717
	86.428	81.966

De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan. De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar.

Over de uitstaande handelsschulden wordt geen rente berekend.

Belastingen en premies sociale verzekeringen

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Loonbelasting	9.175	10.373

17. Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Investeringsverplichtingen

Per balansdatum zijn door Sanquin en haar groepsmaatschappijen investeringsverplichtingen aangegaan van € 8,5 miljoen. Het betreft investeringen ten behoeve van de huisvesting, afnameapparatuur en laboratoriumapparatuur. De investeringsverplichtingen hebben voor € 7,8 miljoen een looptijd van minder dan een jaar en voor € 0,7 miljoen een looptijd tussen 1 en 2 jaar.

Voorwaardelijke assets

Als onderdeel van de uitkomsten van project Solar, als gevolg waarvan per 31 december 2020 85% van het aandelenbelang van Sanquin in SPP en PIBe is overgedragen aan een internationaal consortium, is een tweetal afspraken contractueel vastgelegd met betrekking tot mogelijke vergoedingen van earn outs door SPP aan SHS. De eerste afspraak betreft

het recht van SHS op toekomstige earn outs die afhankelijk zijn van leveringshoeveelheden plasma die op grond van de plasmaovereenkomst door divisie Bloedbank aan SPP worden geleverd. Voor de leveringshoeveelheden zijn milestones bepaald; indien de eerste milestone gerealiseerd wordt, zal een earn out van € 3,0 miljoen ten gunste van SHS komen. De tweede afspraak betreft het recht van SHS op toekomstige royalty inkomsten, bestaande uit een vast percentage van de opbrengsten uit contractueel bepaalde SPP producten die in enig boekjaar worden gegenereerd. Gezien de mate van onzekerheid van deze earn outs zijn deze niet op de balans gewaardeerd, in lijn met de relevante Richtlijnen voor de verslaggeving.

Operationele leases

Sanquin huurt op vele locaties afnamecentra. De jaarlijkse huurverplichting die daarmee samenhangt →

bedraagt € 2,9 miljoen. De diverse huurcontracten kennen looptijden tussen de 1 en 5 jaar.

ele verplichting ter hoogte van € 1,0 miljoen. Leasecontracten kennen een maximale looptijd van 5 jaar.

Met name ten behoeve van het wagenpark zijn leasecontracten afgesloten met een jaarlijkse financi-

ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van operationele leases als volgt te specificeren:

	31 december 2020
	€
(x € 1.000,-)	
Te betalen binnen één jaar	3.914
Te betalen tussen één en vijf jaar	8.975
Te betalen na vijf jaar	1.151
	14.040

Het totaal van de naar verwachting te ontvangen toekomstige minimale sub-leaseontvangsten met betrekking tot niet (tussentijds) opzegbare

sub-leases bedraagt € 0 miljoen.

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

	2020
	€
(x € 1.000,-)	
Minimale leasebetalingen	6.069
Minimale leasebetalingen inclusief overige bestanddelen	1.859
Sub-leaseontvangsten	-2
	7.926

Indien in de vermelde leasebetalingen betalingen in verband met overige bestanddelen van de overeenkomst zijn

inbegrepen, worden de betalingen inclusief deze overige bestanddelen afzonderlijk opgenomen.

Erfpachtverplichtingen

Voor het gebruik van de grond aan de Plesmanlaan 125 zijn Stichting Sanquin Bloedvoorziening en Sanquin Health Solutions Group erfpachtverplichtingen aangegaan voor de periode tot en met 2023, 2024 en 2031.

Ultimo boekjaar zijn de verplichtingen uit hoofde van erfpachtverplichtingen als volgt te specificeren:

	31 december 2020
	€
(x € 1.000,-)	
Te betalen binnen één jaar	13
Te betalen tussen één en vijf jaar	50
Te betalen na vijf jaar	72
	135

Op 31 december 2020 heeft Sanquin Health Solutions Group ten gunste van SPP een recht van ondererfpacht gevestigd op een gedeelte van de grond aan de Plesmanlaan. Het totaal van de naar verwachting te ont-

vangen toekomstige ondererfpachtvergoedingen bedraagt € 0 miljoen.

Gedurende het verslagjaar zijn in de winst-en-verliesrekening verwerkt:

	2020
	€
(x € 1.000,-)	
Minimale erfpachtverplichtingen	193
Minimale erfpachtverplichtingen inclusief overige bestanddelen	-
Sub-leaseontvangsten	-
	193

Indien in de vermelde erfpachtverplichtingen betalingen in verband met overige bestanddelen van de overeenkomst zijn inbegrepen, worden de betalingen inclusief deze overige bestanddelen afzonderlijk opgenomen.

Bankgaranties en borgstellingen

Aan diverse contractpartijen zijn bankgaranties verstrekt ter waarde van € 0,9 miljoen.

18. Niet in de balans opgenomen regelingen

Aansprakelijkheidsstelling

Sanquin Health Solutions Group heeft ten behoeve van haar 100% dochterondernemingen Sanquin Reagents BV, Sanquin Diagnostiek BV en Euroclone BV een aansprakelijkheidsstelling afgegeven zoals bedoeld in artikel 2:403 BW.

Support Letter

Sanquin Health Solutions Group heeft ten behoeve van haar dochteronderneming Sanquin Innovatie BV een support letter afgegeven waarin zij zich committeert aan financiële ondersteuning ten behoeve van de ontwikkeling van de activiteiten en het opereren als going concern door Sanquin Innovatie BV. Deze support letter is geldig tot aan de algemene vergadering van aandeelhouders waarin de jaarrekening over boekjaar 2021 goedgekeurd wordt en voor zolang Sanquin Health Solutions Group een meerderheid in het

aandelenbelang van haar dochteronderneming heeft.

Aansprakelijkheid bij een fiscale eenheid

Sanquin Health Solutions Group BV vormt met ingang van 1 januari 2017 met haar 100% Nederlandse dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Sanquin Health Solutions Group belast de vennootschapsbelasting op basis van het fiscale resultaat van de vennootschap door, met inachtneming van een toerekening van de voordelen van de fiscale eenheid aan de verschillende entiteiten die daarvan deel uitmaken. De entiteiten in de fiscale eenheid zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde belasting. Als gevolg van de aandelentransactie (zie ook paragraaf 8 *Financiële vaste activa*) is SPP per 31 december 2020 uit de fiscale eenheid ontvoegt. →

De Stichting vormt met haar 100% Nederlandse dochterondernemingen, met uitzondering van Euroclone BV, een fiscale eenheid voor de BTW. Posities van de fiscale eenheid worden vanuit Sanquin Health Solutions Group verantwoord en met de Belastingdienst verrekend. De entiteiten in de fiscale eenheid zijn ieder hoofdelijk aansprakelijk voor de door de fiscale eenheid verschuldigde belasting. Als gevolg van de aandelentransactie is SPP per 31 december 2020 uit de fiscale eenheid ontvoegt.

Tech en Zorg Startups in Nederland door voor een periode van maximaal 7 jaar een aandeel in het aandelenkapitaal van deze startups te nemen en de startups deel te laten nemen in een 'Accelerator Program'. Sanquininnovate heeft de verplichting om in 2021 een totaalbedrag van € 0,5 miljoen aan kapitaal in HealthInc Amsterdam 2022 BV te verstrekken.

Er zijn geen overige gebeurtenissen na balansdatum te melden. →

19. Gebeurtenissen na balansdatum

Eind april 2021 heeft Sanquininnovate 10% van het aandelenbelang in HealthInc Amsterdam 2022 BV, een vennootschap die op 23 december 2019 is opgericht als 100% dochteronderneming van HealthInc Holding BV, verkregen. In de jaren 2020, 2021 en 2022 ontwikkelt deze vennootschap een ecosysteem voor Health-

Toelichting op de winst-en-verliesrekening

20. Netto-omzet

De netto-omzet kan als volgt worden onderscheiden naar geografische gebieden:

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Nederland	233.422	216.199
Buiten Nederland	144.595	182.959
	378.017	399.158

De netto-omzet is voorts naar de belangrijkste categorieën te onderscheiden:

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Omzet Bloedbank	129.533	127.675
Omzet Plasmaproducten	185.403	225.660
Omzet Diagnostiek	32.062	21.741
Omzet Reagentia	19.384	16.150
Omzet Research	11.378	7.804
Omzet Overige activiteiten	257	128
	378.017	399.158

21. Overige bedrijfsopbrengsten

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Opbrengsten licenties en productontwikkeling	2.736	4.321
Opbrengsten BTW suppleties oude jaren	81	-449
Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS	7.943	-
Overige bedrijfsopbrengsten	16.694	11.088
	27.454	14.960

De Rijkssubsidies vanwege het Ministerie van VWS wordt verklaard door een ontvangst van € 6,0 miljoen ter gedeeltelijke dekking van de negatieve kasstromen van SPP in boekjaar 2020 en een subsidieontvangst van € 1,9 miljoen ten behoeve van de uit-

keringen die Sanquin gedaan heeft in het kader van de Regeling Zorgbonus COVID-19. De stijging in de overige bedrijfsopbrengsten wordt hoofdzakelijk verklaard door de opbrengsten uit COVID-19 gerelateerde dienstverlening.

22. Lonen en salarissen

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Lonen en salarissen	170.536	164.669
Sociale lasten	19.401	19.087
Pensioenlasten	10.473	10.468
	200.410	194.224

23. Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2020 waren gemiddeld 2.536 werknemers in dienst op basis van een volledig dienst-

verband (2019: 2.528). Hiervan zijn er 285 werkzaam in het buitenland (2019: 280).

	2020	2019
Divisie Bloedbank	823	760
Divisie Research & LabServices	210	221
Concernstaf	331	362
Totaal Stichting Sanquin Bloedvoorziening	1.364	1.343
Sanquin Health Solutions Group BV	1	-
Sanquin Plasma Products BV	581	617
Sanquin Diagnostiek BV	184	178
Sanquin Reagents BV	84	78
Sanquin Innovatie BV	37	32
Plasma Industries Belgium CVBA	279	273
Sanquin Oy	6	7
SanSepsis BV	-	-
	2.536	2.528

24. Bezoldiging Raad van Bestuur

Een verantwoording van de bezoldiging van de leden van de Raad van Bestuur op grond van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is opgenomen in de bijlage Bezoldiging Topfunctionarissen in deze jaarrekening.

25. Beloning Raad van Toezicht

Een verantwoording van de bezoldiging van de leden van de Raad van Toezicht op grond van de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is opgenomen in de bijlage Bezoldiging Topfunctionarissen in deze jaarrekening.

26. Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Afschrijvingskosten immateriële vaste activa	805	89
Afschrijvingskosten materiële vaste activa	26.776	28.614
Boekwinst verkoop materiële vaste activa	-3.450	-10
	24.131	28.693

27. Overige bedrijfskosten

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Overige personeelskosten	11.439	11.998
Huisvestingskosten	19.476	19.956
Donorkosten	2.975	3.487
Transportkosten	7.693	7.670
Algemene kosten	76.959	81.533
	118.542	124.644

In de overige personeelskosten en de algemene kosten zijn respectievelijk een bedrag van € 0,4 miljoen (2019: € 0,5 miljoen) en € 0,2 miljoen (2019: € 0,2 miljoen) aan WBSO-subsidies

opgenomen, dat in het kader van speur- en ontwikkelingswerk als bijdrage voor diverse researchprojecten is ontvangen. →

Algemene kosten

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Onderhoudskosten	11.272	13.126
Kosten voorlichting, publiciteit & verkoop	1.907	1.972
Reis-, verblijf- en representatiekosten	1.804	3.158
Kantoorkosten	557	694
Communicatiekosten	4.220	4.242
Automatiseringskosten	16.454	15.819
Advies-/accountantskosten	5.577	5.486
Kosten externe dienstverlening	5.020	4.143
Projectkosten	22.191	22.486
Verzekeringen en belastingen	2.610	2.495
Herwaardering valuta	16	8
WBSO-subsidies	-171	-231
Overige kosten	5.502	8.135
	76.959	81.533

28. Accountants honoraria

De volgende bedragen aan accountants honoraria zijn ten laste van het resultaat gebracht:

	PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.	Overig PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. netwerk	Totaal PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. netwerk
(x € 1.000,-)	€	€	€
2020			
Controle van de jaarrekening	894	102	996
Andere controlewerkzaamheden	6	-	6
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	-	-	-
Totaal 2020	900	102	1.002
2019			
Controle van de jaarrekening	403	91	494
Andere controlewerkzaamheden	120	-	120
Fiscale advisering	-	-	-
Andere niet-controlediensten	8	-	8
Totaal 2019	531	91	622

Bovenstaande honoraria betreffen uitsluitend de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken groepsmaatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe onafhankelijke accountants zoals bedoeld in art. 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties).

Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2020, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht, en op de in boekjaar 2020 nagekomen facturen inzake het onderzoek van de jaarrekening over het boekjaar 2019.

29. Financiële baten en lasten

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Rentebaten	126	187
Rentelasten	-721	-568
	-595	-381

30. Kosten van onderzoek en ontwikkeling

De ten laste van het resultaat over 2020 gebrachte kosten van onderzoek en ontwikkeling bedragen € 33,9 miljoen (2019: € 37,6 miljoen).

31. Belastingen

Als gevolg van de juridische herstructurering van de Sanquin-groep zijn de marktconforme activiteiten ondergebracht in de Sanquin Health Solutions Group BV en haar dochterondernemingen. De publieke activiteiten zijn onderdeel van de Stichting Sanquin Bloedvoorziening. De Stichting is daarom volledig vrijgesteld van vennootschapsbelasting. →

De belastingopbrengst over het resultaat ten bedrage van € 9,7 miljoen (2019: € 2,0 miljoen) kan als volgt worden toegelicht:

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Resultaat voor belastingen	-40.206	-17.303
Vennootschapsbelasting huidig boekjaar	9.622	2.051
Vennootschapsbelasting voorgaande boekjaren	18	-
Latente vennootschapsbelasting	34	-79
Belasting over het resultaat	9.674	1.972
Effectief belastingtarief	24,1%	11,4%
Toepasselijk belastingtarief	25,0%	25,0%

Het toepasselijke belastingtarief is gebaseerd op de relatieve verhouding van de bijdrage van de groepsmaatschappijen aan het resultaat en het in de desbetreffende landen van toepassing zijnde belastingpercentage.

Het effectieve belastingtarief wijkt af van het toepasselijke belastingtarief hoofdzakelijk als gevolg van de vrijgestelde activiteiten van Stichting Sanquin en de identificatie van

niet-aftrekbare kosten uit het resultaat voor belastingen.

Het effectieve belastingtarief wijkt af van voorgaand jaar met name door het gewijzigde aandeel van de vrijgestelde resultaten van Stichting Sanquin op het geconsolideerde resultaat.

Sanquin neemt een conservatief standpunt in haar aangiften vennoot-

schapsbelasting in. Deze benadering voorkomt dat Sanquin met onverwachte belastingsschulden of belastingrenten geconfronteerd wordt.

32. Resultaat deelnemingen

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Resultaat mu-Drop BV	-	-105
Resultaat Alveron Pharma BV	-	-1
Resultaat SanSepsis BV	-40	-44
Verkoopresultaat deelnemingen	-6.325	-
	-6.365	-150

Het resultaat van SanSepsis BV dat in de boekjaren 2019 en 2020 na consolidatie resteert als resultaat deelnemingen betreft het negatieve verwateringsresultaat als gevolg van een agiostorting op alle aandelen in het kapitaal van SanSepsis BV door Sanquin Innovatie. Het negatieve verkoopresultaat deelnemingen betreft de resultante van de overdracht van een meerderheid van de aandelen in het kapitaal van SPP en PIBe op 31 december 2020. →

Balans per 31 december 2020

(voor resultaatbestemming)

		31 december 2020		31 december 2019		
	(× € 1.000,-)	Ref.	€	€	€	€
ACTIVA						
Vaste activa						
Materiële vaste activa		34	44.708		43.911	
Financiële vaste activa		35	32.460		90.112	
			77.168			134.023
Vlottende activa						
Vorraden		36	6.397		3.991	
Vorderingen		37	28.571		31.000	
Liquide middelen		38	61.878		46.755	
			96.846			81.746
			174.014			215.769
PASSIVA						
Eigen vermogen						
Stichtingskapitaal			1.957		1.957	
Bestemmingsreserve		41	560		650	
Overige reserves			156.543		377.155	
Resultaat boekjaar			-52.283		-220.702	
			106.777			159.060
Vorzieningen		42		1.418		3.357
Langlopende schulden		43		6.961		9.261
Kortlopende schulden		44		58.858		44.091
			174.014			215.769

Winst-en-verliesrekening over 2020

		2020		2019	
(× € 1.000,-)	Ref.	€	€	€	€
Netto-omzet		176.333		173.279	
Wijziging in voorraden gereed product en onderhanden werk		552		12	
Overige bedrijfsopbrengsten		26.062		4.796	
Som der bedrijfsopbrengsten			202.947		178.087
Kosten van grond- en hulpstoffen		34.319		28.044	
Lonen en salarissen		85.300		84.155	
Sociale lasten incl. pensioen		17.905		17.627	
Afschrijvingen op materiële vaste activa		6.811		7.095	
Overige bedrijfskosten		48.130		45.027	
Som der bedrijfslasten			192.465		181.948
Bedrijfsresultaat			10.482		-3.861
Rentebaten	46		326		553
Rentelasten	46		-557		-519
Resultaat voor belastingen			10.251		-3.827
Belastingen			-		-
Resultaat deelnemingen	47		-62.534		-216.875
RESULTAAT NA BELASTINGEN			-52.283		-220.702

Kasstroomoverzicht over 2020

		2020		2019	
	(× € 1.000,-)	Ref.	€	€	€
KASSTROOM UIT OPERATIONELE ACTIVITEITEN					
Bedrijfsresultaat			10.482		-3.861
<i>Aanpassingen voor:</i>					
Afschrijvingen en waardeverminderingen			6.806		7.095
Boekwinst/(verlies) verkoop materiële vaste activa			-45		-
Mutatie voorzieningen			-705		1.906
			6.056		9.001
<i>Verandering in werkkapitaal:</i>					
(Toename)/afname voorraden			-2.406		110
(Toename)/afname vorderingen			-3.571		-972
Toename/(afname) kortlopende schulden			14.689		570
			8.712		-292
Kasstroom uit bedrijfsoperaties			25.250		4.848
Ontvangen interest			210		443
Vennootschapsbelasting			-		95
Betaalde interest			-557		-519
Resultaat deelnemingen			-		-
			-347		19
Kasstroom uit operationele activiteiten			24.903		4.867

Tabel gaat verder op de volgende pagina.

Kasstroomoverzicht over 2020

(vervolg)

KASSTROOM UIT INVESTERINGSACTIVITEITEN				
Investeringen materiële vaste activa		-6.867		-4.963
Desinvesteringen materiële vaste activa		50		-
Investeringen/ontvangsten financiële vaste activa		-		-1.118
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-6.817	-6.081
			18.086	-1.214
KASSTROOM UIT FINANCIERINGSACTIVITEITEN				
Aflossing langlopende schulden		-2.963		-2.857
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			-2.963	-2.857
Nettokasstroom			15.123	-4.071
TOENAME/(AFNAME) GELDMIDDELEN	38		15.123	-4.071

Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:

	2020	2019
	€	€
(x € 1.000,-)		
Stand per 1 januari	46.755	50.826
Mutatie boekjaar	15.123	-4.071
STAND PER 31 DECEMBER	61.878	46.755

Toelichting op de balans en winst-en-verliesrekening

33. Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De enkelvoudige jaarrekening bevat alleen de statutaire jaarrekening van Stichting Sanquin Bloedvoorziening. Ten opzichte van de geconsolideerde jaarrekening zijn de opbrengsten en kosten van de meerderheidsdeelnemingen in deze jaarrekening niet opgenomen in de winst-en-verliesrekening, maar is het resultaat van de deelnemingen verantwoord als aparte post in de winst-en-verliesrekening.

De grondslagen van waardering en van resultaatbepaling voor de enkelvoudige jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk. Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden gewaardeerd volgens de nettovermogenswaarde in

overeenstemming met paragraaf 3.3.1 van de geconsolideerde jaarrekening.

Voor de grondslagen van de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening. →

34. Materiële vaste activa

De mutaties in de materiële vaste activa worden als volgt weergegeven:

	Bedrijfs- gebouwen en -terreinen	Machines en installaties	Andere vaste bedrijfs- middelen	Vaste bedrijfs- middelen in uitvoering	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€	€	€
STAND PER 1 JANUARI 2020					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	51.675	53.634	2.638	2.720	110.667
Cumulatieve afschrijvingen	-22.020	-42.248	-2.488	-	-66.756
Boekwaarden	29.655	11.386	150	2.720	43.911
MUTATIES					
Investerings	877	6.818	1	749	8.445
Afschrijvingen	-2.274	-4.442	-140	-	-6.856
Reclassificaties investeringen	146	1.607	-	-1.695	58
Reclassificaties afschrijvingen	-	-59	-	-	-59
Verkopen en desinvesteringen	-460	-5.584	-184	-	-6.228
Afschrijvingen verkopen en desinvesteringen	460	4.793	184	-	5.437
Saldo	-1.251	3.133	-139	-946	797
STAND PER 31 DECEMBER 2020					
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	52.238	56.475	2.455	1.774	112.942
Cumulatieve afschrijvingen	-23.834	-41.956	-2.444	-	-68.234
BOEKWAARDEN	28.404	14.519	11	1.774	44.708
Afschrijvingspercentages	0%-10%	10%-20%	20%-33%	0%	

Investerings in projecten die per balansdatum nog onderhanden zijn worden verantwoord in de kolom 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering'. Na oplevering worden deze projecten verantwoord als 'Bedrijfsgebouwen en -terreinen', 'Machines en installaties' of 'Andere vaste bedrijfsmiddelen'. De bijbehorende afboeking van 'Vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering' is zichtbaar als een negatieve post bij de 'Reclassificaties investeringen'.

De activa staan ter vrije beschikking van Sanquin. De actuele waarde van de vaste activa wijkt niet significant af van de boekwaarde.

Er zijn in 2020 geen investeringen in materiële vaste activa groter dan € 1,0 miljoen. →

35. Financiële vaste activa

Het verloop van de financiële vaste activa kan als volgt worden gespecificeerd:

	Deelnemingen	Leningen u/g	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€
Stand per 1 januari 2020	88.994	1.118	90.112
Investerings	6.000	-	6.000
Desinvesterings	-	-	-
Resultaat deelnemingen	-62.534	-	-62.534
Dotatie niet ontvangen aflossing en rente	-	116	116
Voorzieningen	-	-1.234	-1.234
STAND PER 31 DECEMBER 2020	32.460	-	32.460

Lijst deelnemingen

De rechtstreeks door Stichting Sanquin Bloedvoorziening gehouden en volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen deelneming is:

	Aandeel in geplaatst kapitaal
in %	
Sanquin Health Solutions Group BV, Amsterdam	100,00

De ontvangst van het Ministerie van VWS van € 6,0 miljoen ter gedeeltelijke dekking van de negatieve kasstromen van SPP in boekjaar 2020 (zie ook paragraaf 21 *Overige Bedrijfsopbrengsten*), is door Stichting Sanquin als agioreserve in het eigen vermogen van Sanquin Health Solutions Group BV gestort.

Als gevolg van de overdracht van een meerderheid van de aandelen in het kapitaal van SPP en PIBe aan een consortium van investeerders op 31 december 2020, is het directe aandelenbelang van Sanquin Health Solutions Group in SPP en PIBe gedaald van 100% naar respectievelijk 15% en 13,31%. Als gevolg van een lagere opbrengstwaarde voor de aandelenoverdracht ten opzichte van de balanswaarderingen van SPP en PIBe voorafgaand aan de overdracht, heeft in de enkelvoudige jaarrekening van Sanquin Health Solutions Group een afwaardering van de deelnemingswaarde van SPP en PIBe plaatsgevonden. Met name deze

afwaardering resulteert in een netto resultaat van Sanquin Health Solutions Group van € 62,5 miljoen negatief. Dientengevolge is de waardering van het aandelenbelang van Stichting Sanquin Bloedvoorziening in Sanquin Health Solutions Group gedaald van € 89,0 miljoen naar € 32,5 miljoen.

Leningen u/g

Onder de financiële vaste activa is een lening van € 3,8 miljoen opgenomen die in 2014 is verstrekt aan Stichting Medisch Centrum Slo-tervaart (MCS). Deze lening en de bijbehorende voorziening worden in de toelichting op de balans in de geconsolideerde jaarrekening nader toegelicht.

Onder de financiële vaste activa is een lening van € 1,1 miljoen opgenomen die in 2019 is verstrekt aan mu-Drop BV. Deze lening en de bijbehorende voorziening worden in de toelichting op de balans in de →

geconsolideerde jaarrekening nader toegelicht.

Aflossingsverplichtingen binnen 12 maanden na afloop van het boekjaar zijn opgenomen onder de overige vorderingen. De waardering van de vorderingen tegen aflossingswaarde benadert de geamortiseerde waarde van de vorderingen.

36. Voorraden

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Grond- en hulpstoffen en halffabricaten	4.851	2.998
Gereed product en handelsgoederen	1.546	993
	6.397	3.991

In het kader van incurante voorraden heeft een afwaardering van de voorraden plaatsgevonden van € 0,4 miljoen (2019: € 0,3 miljoen) en geen afwaardering van de waarde gereed product en halffabricaten (2019: € 0) als gevolg van prijsstijgingen van grondstoffen.

De voorraden staan ter vrije beschikking van Sanquin.

37. Vorderingen

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Handelsdebiteuren	19.410	17.822
Vorderingen op groepsmaatschappijen	3.947	7.308
Overige vorderingen en overlopende activa	5.214	5.870
	28.571	31.000

De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde, gegeven het kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd. Alle vorderingen hebben een resterende looptijd korter dan een jaar.

De vorderingen van de vennootschap zijn met pandrecht bezwaard als zekerheid voor de lening en kredietfaciliteit bij een kredietinstelling. Hiervoor wordt verwezen naar paragraaf 17 *Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen*. →

Vorderingen op groepsmaatschappijen

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Rekening-courant Sanquin Health Solutions Group BV	3.947	1.634
Handelsvorderingen Sanquin Plasma Products BV	-	5.636
Handelsvorderingen Plasma Industries Belgium CVBA	-	38
	3.947	7.308

Over het uitstaande rekening-courantsaldo wordt een rentepercentage van de gemiddelde Euribor 1-maand-rente plus 3% berekend. Ten behoeve van deze vorderingen zijn geen zekerheden verstrekt.

38. Liquide middelen

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Kas	29	30
Banktegoeden	61.778	46.634
Debit cards	71	91
	61.878	46.755

Alle liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

39. Toelichting bij het kasstroomoverzicht

Onder de 'Investerings in materiële vaste activa' zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2020 geldmiddelen zijn opgeofferd.

De jaarlijkse aflossing op de langlopende lening bij ABN AMRO Bank NV en de maandelijkse financial lease betalingen zijn opgenomen onder de 'Aflossing langlopende schulden'. →

40. Eigen vermogen

	Stichtings- kapitaal	Bestemmings- reserve	Overige reserves	Resultaat boekjaar	Totaal
(x € 1.000,-)	€	€	€	€	€
Stand per 1 januari 2019	1.957	7.976	321.118	48.711	379.762
MUTATIES					
Resultaat lopend boekjaar	-	-	-	-220.702	-220.702
Winstbestemming	-	-	48.711	-48.711	-
Overige mutaties reserves	-	-7.326	7.326	-	-
Stand per 31 december 2019	1.957	650	377.155	-220.702	159.060
MUTATIES					
Resultaat lopend boekjaar	-	-	-	-52.283	-52.283
Winstbestemming	-	-	-220.702	220.702	-
Overige mutaties reserves	-	-90	90	-	-
STAND PER 31 DECEMBER 2020	1.957	560	156.543	-52.283	106.777

Stichting Sanquin Bloedvoorziening houdt een eigen vermogen aan dat nodig is voor borging van de continuïteit van de bloedvoorziening.

Voorstel resultaatbestemming

De Raad van Bestuur heeft besloten om het resultaat na belastingen van € 52,3 miljoen negatief ten laste van de algemene reserve te verwerken. Deze resultaatverdeling is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

41. Bestemmingsreserve

De bestemmingsreserve betreft een Reserve Internationale Samenwerking van € 0,6 miljoen.

In 2013 is een bestemmingsreserve Internationale Samenwerking gevormd uit daartoe ontvangen middelen. Deze reserve is bestemd voor uitvoering van projecten ter versterking van bloedbankorganisaties in ontwikkelingslanden. In boekjaar 2020 is deze reserve voor € 0,1 miljoen benut voor projecten uitgevoerd door het bedrijfsonderdeel Sanquin Consulting Services. De bestemmingsreserve is derhalve met € 0,1 miljoen verlaagd van € 0,7 miljoen ultimo 2019 naar € 0,6 miljoen ultimo 2020. →

42. Voorzieningen

	Personele voorzieningen
(x € 1.000,-)	€
Stand per 1 januari 2020	3.357
Dotatie	-
Onttrekking	-1.951
Rente	12
STAND PER 31 DECEMBER 2020	1.418

De personele voorzieningen per 31 december 2020 bestaan uit verplichtingen met betrekking tot jubileumuitkeringen en doorbetaling bij langdurige ziekte.

De voorzieningen zijn voor € 0,5 miljoen (2019: € 2,4 miljoen) als kortlopend (korter dan een jaar) en voor € 0,9 miljoen (2019: € 1,0 miljoen) als langlopend (langer dan een jaar) aan te merken.

43. Langlopende schulden

	Schulden aan kredietinstellingen	Financiële Lease verplichtingen
(x € 1.000,-)	€	€
Stand per 1 januari 2020	8.573	688
Dotatie huidig boekjaar	-	688
Aflossingsverplichting volgend boekjaar	-2.857	-131
STAND PER 31 DECEMBER 2020	5.716	1.245

De langlopende schuld bij ABN AMRO Bank BV en de financial lease verplichtingen worden in de geconsolideerde jaarrekening in de toelichting op de balans nader toegelicht.

	Stand per 31 december 2020	Aflossingsverplichting 2021	Resterende looptijd > 1 jaar	Resterende looptijd > 5 jaar
(x € 1.000,-)	€	€	€	€
Schulden aan kredietinstellingen	8.573	2.857	5.716	-
Financiële Lease verplichtingen	1.376	131	569	676
STAND PER 31 DECEMBER	9.949	2.988	6.285	676

44. Kortlopende schulden

	31 december 2020	31 december 2019
(x € 1.000,-)	€	€
Aflossingsverplichtingen	2.988	2.910
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	14.204	8.051
Belastingen en premies sociale verzekeringen	7.481	5.756
Pensioenpremies	779	236
Salarissen en vakantiegeld	15.633	11.806
Vooruitontvangen researchbedragen	2.787	2.152
Overige schulden en overlopende passiva	14.986	13.180
	58.858	44.091

De reële waarde van de kortlopende schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter ervan. De kortlopende schulden hebben allen een resterende looptijd van korter dan een jaar.

45. Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2020 waren gemiddeld 1.364 werknemers in dienst op basis van een volledig dienstver-

band (2019: 1.343). Van hen is niemand werkzaam in het buitenland (2019: 0).

	2020	2019
Divisie Bloedbank	823	760
Divisie Research & LabServices	210	221
Concernstaf	331	362
	1.364	1.343

46. Rentebaten en -lasten

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
Rentebaten groepsmaatschappijen	201	451
Rentebaten overig	125	102
Rentelasten	-557	-519
	-231	34

47. Resultaat deelnemingen

	2020	2019
(x € 1.000,-)	€	€
SANQUIN HEALTH SOLUTIONS GROUP BV	-62.534	-216.875

48. Verbonden partijen

De transacties tussen Stichting Sanquin Bloedvoorziening en de met haar verbonden partijen Sanquin Health Solutions Group, SPP, Sanquin Reagents, Sanquin Diagnostiek, Sanquinnovate, Euroclone, Sanquin Oy, PIBe en Stichting MCS betreffen met name de levering van bloedplasma door Stichting Sanquin Bloedvoorziening aan SPP en het verlenen van administratieve (houdster)diensten door Stichting Sanquin aan de met haar verbonden partijen. De prijzen die daarbij worden doorberekend zijn marktconform. Transacties met de overige verbonden partijen, zijnde

Xenikos BV, SanSepsis BV, Innovatiefonds Noord-Holland BV, mu-Drop BV en Alveron Pharma BV, betreffen hoofdzakelijk (indirecte) investeringen in deelnemingen.

49. Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum te melden. •

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Op grond van de Wet Normering Topinkomens (WNT) wordt verantwoording afgelegd over de bezoldiging van de topfunctionarissen van Sanquin. Alleen de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Toezicht worden bij Sanquin beschouwd als topfunctionaris in de zin van de WNT.

In deze paragraaf zijn de bezoldiginggegevens met betrekking tot de leden van de Raad van Bestuur, de bezoldiginggegevens met betrekking tot de leden van de Raad van Toezicht en de bezoldiginggegevens van de medewerkers die in het kader van de WNT openbaar dienen te worden gemaakt, opgenomen.

Toepasselijke bezoldigingsnormen

De WNT is per 1 januari 2013 in werking getreden. Het in 2013 geldende bezoldigingsmaximum was € 228.599 en in 2014 € 230.474. Per 1 januari 2015 is de WNT-2 in werking getreden, met een bezoldigingsmaximum in 2015 van € 178.000, € 179.000 in 2016, € 181.000 in 2017, € 189.000 in 2018, € 194.000 in 2019 en € 201.000 in 2020.

Per 1 januari 2014 gold de ministeriële regeling voor de Zorg (Regeling Zorg 2014). Sanquin viel in 2014 in de hoogste klasse van deze Regeling Zorg 2014, dat een bezoldigingsmaximum van € 229.043 kende. De Regeling Zorg 2014 is in 2015 niet aangepast en bleef gelden. In het jaar 2015 gold voor Sanquin daardoor (nog) niet het bezoldigingsmaximum van WNT-2.

Per 1 januari 2016 is een nieuwe ministeriële regeling voor de Zorg (Regeling Zorg 2016) in werking getreden. Sanquin viel

–gebaseerd op een totaalscore voor de klasseindeling van 12 punten- onder klasse V van de Regeling Zorg 2016 met een bezoldigingsmaximum van € 179.000. De Regeling Zorg 2016 en de totaalscore voor de klasseindeling golden ook in 2017, 2018, 2019 en 2020, met dien verstande dat de bedragen zijn geïndexeerd voor deze jaren. Het bezoldigingsmaximum in klasse V bedroeg in 2017 € 181.000, in 2018 € 189.000, in 2019 € 194.000 en in 2020 € 201.000.

Voor de voorzitter van de Raad van Toezicht geldt een normbedrag van 15% van het bezoldigingsmaximum van een topfunctionaris van de instelling, bij Sanquin zijnde € 27.150 in 2017, € 28.350 in 2018, € 29.100 in 2019 en € 30.150 in 2020. Voor de overige leden van de Raad van Toezicht geldt een normbedrag van 10% van het bezoldigingsmaximum, bij Sanquin zijnde € 18.100 voor 2017, € 18.900 voor 2018, € 19.400 voor 2019 en € 20.100 in 2020. →

Bezoldiging leden Raad van Bestuur

	2020	2019
Naam: T.B.P.M. Tjin-A-Tsoi		
Functie: Voorzitter Raad van Bestuur		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 april t/m 31 december	n.v.t.
Omvang van het dienstverband in fte	1,0	n.v.t.
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	n.v.t.
BEZOLDIGING		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	142.157	n.v.t.
Beloningen betaalbaar op termijn €	8.867	n.v.t.
Subtotaal	151.024	n.v.t.
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	151.025	n.v.t.
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	151.024	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

De bezoldiging van de heer Tjin-A-Tsoi is in lijn met de WNT-2 en Regeling Zorg 2016/2017/2018/ 2019/2020 bezoldigingsnorm.

	2020	2019
Naam: D.J. v.d. Berg		
Functie: Voorzitter Raad van Bestuur		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 maart	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	0,7	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
BEZOLDIGING		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	42.443	221.536
Beloningen betaalbaar op termijn €	2.178	11.744
Subtotaal	44.621	233.280
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	36.795	194.000
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	44.621	233.280
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	7.826	39.280
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: de arbeidsovereenkomst en de bezoldigingsafspraken met de heer Van den Berg zijn overeengekomen vóór de inwerkingtreding van WNT-2/Regeling Zorg 2016. De bezoldiging is in lijn met de Regeling Zorg 2014 (die ook voor het jaar 2015 gold) en hij valt onder het overgangsrecht van de WNT/Regeling Zorg 2016. Het overgangsrecht houdt

voor de heer Van den Berg in dat de bezoldiging 4 jaar geheel werd gerespecteerd en vanaf verslagjaar 2020 in 3 jaar afgebouwd dient te worden naar het onder WNT-2/Regeling Zorg 2020 van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. Het bezoldigingsmaximum van de heer Van den Berg is op grond van het toepasselijke →

afbouwschema in verslagjaar 2020 een bedrag van € 218.888. Rekening houdend met de werkelijke duur en omvang van het dienstverband, bedraagt het van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum voor de heer Van den Berg in verslagjaar 2020 € 40.070.

De arbeidsovereenkomst met de heer Van den Berg is beëindigt per

31 maart 2020. Conform de Uitvoeringsregel WNT artikel 2 lid 2 onderdeel i leidt een afkoop van vakantiedagen bij beëindiging van het dienstverband niet tot een extra overschrijding van de toegestane bezoldiging. In verslagjaar 2020 wordt derhalve de afkoop van vakantiedagen van de heer Van den Berg ter waarde van € 4.656 niet tot de bezoldiging gerekend.

	2020	2019
Naam: D.C. Thijssen-Timmer		
Functie: Lid Raad van Bestuur		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
BEZOLDIGING		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	189.155	186.015
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.844	11.599
Subtotaal	200.999	197.614
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	194.000
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	200.999	197.614
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	3.614
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

De bezoldiging van mevrouw Thijssen-Timmer is in lijn met de WNT-2 en Regeling Zorg 2016/2017/2018/2019/2020 bezoldigingsnorm. →

	2020	2019
Naam: R.A.W. van Lier		
Functie: Vicevoorzitter Raad van Bestuur		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
BEZOLDIGING		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	216.766	224.652
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.866	11.698
Subtotaal	228.632	236.350
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	194.000
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	228.632	236.350
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	27.632	42.350
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: de arbeidsovereenkomst en de bezoldigingsafspraken met de heer Van Lier zijn overeengekomen vóór de inwerkingtreding van de WNT (1 januari 2013). De destijds geldende bezoldiging valt onder het overgangsrecht van de WNT. Het overgangsrecht houdt in het geval van de heer Van Lier in dat de bezoldiging 4 jaar mocht worden behouden en vanaf boekjaar 2017 in 3 jaar

afgebouwd dient te worden naar het onder WNT-1/Regeling Zorg 2014 van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum van € 229.043. Aangezien de bezoldiging van de heer Van Lier reeds in boekjaar 2016 (vrijwillig) tot onder dit bezoldigingsmaximum is afgebouwd, geldt voor de jaren 2017, 2018, 2019 en 2020 een bezoldigingsmaximum van € 228.635.

	2020	2019
Naam: P. de Geus		
Functie: Lid Raad van Bestuur		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0	1,0
(Fictieve) dienstbetrekking	ja	ja
BEZOLDIGING		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	210.118	225.287
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.912	11.776
Subtotaal	222.030	237.063
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	194.000
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	222.030	237.063
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	21.030	43.063
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: de arbeidsovereenkomst en de bezoldigingsafspraken met de heer De Geus zijn overeengekomen vóór de inwerkingtreding van WNT-2/Regeling Zorg 2016. De bezoldiging is in lijn met de Regeling Zorg 2014 (die ook voor het jaar 2015 gold) en valt onder het overgangsrecht van de WNT/Regeling Zorg 2016. Het overgangsrecht houdt voor de heer De Geus in dat de bezoldiging 4 jaar

mocht worden behouden en vanaf boekjaar 2020 in 3 jaar afgebouwd dient te worden naar het onder WNT-2/Regeling Zorg 2020 van toepassing zijnde bezoldigingsmaximum. Het bezoldigingsmaximum van de heer De Geus is op grond van het toepasselijke afbouwschema in verslagjaar 2020 een bedrag van € 222.030. →

Bezoldiging leden Raad van Toezicht

	2020	2019	2019
Naam: H.A.P. Pols Functie:	Voorzitter RvT	Voorzitter RvT	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 oktober t/m 31 december	27 maart t/m 30 september
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	30.150	7.335	9.992
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individuele bezoldigingsnorm	30.150	7.335	9.992
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

	2020	2019	2019
Naam: K.T.V. Bergstein Functie:	Vice voorzitter RvT	Vice voorzitter RvT	Voorzitter RvT
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 oktober t/m 31 december	1 januari t/m 30 september
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	20.100	4.525	20.363
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Individuele bezoldigingsnorm	20.100	4.890	21.765
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

	2020	2019
Naam: C.G. Figdor Functie: Lid Raad van Toezicht		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 januari t/m 31 december
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT*	20.100	3.322
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Individuele bezoldigingsnorm	20.100	19.400
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

*) In tegenstelling tot de in vorig verslagjaar opgenomen toelichting dat de heer Figdor afgezien heeft van bezoldiging over 2019, is in verslagjaar 2020 aan de heer Figdor met terugwerkende kracht een vergoeding over 2019 toegekend. De vergelijkende cijfers voor 2019 zijn hierop aangepast.

	2020	2019
Naam: M.J.W. Bontje Functie: Lid Raad van Toezicht		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 januari t/m 31 december
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	20.100	18.100
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Individuele bezoldigingsnorm	20.100	19.400
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

	2020	2019
Naam: D. de Vreeze Functie: Lid Raad van Toezicht		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 januari t/m 31 december
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	20.100	18.100
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Individuele bezoldigingsnorm	20.100	19.400
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

	2020	2019
Naam: B. Welten Functie: Lid Raad van Toezicht		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	1 juli t/m 31 december
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	20.100	9.050
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Individuele bezoldigingsnorm	20.100	9.780
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

	2020	2019
Naam: E.S. Bringmann Functie: Lid Raad van Toezicht		
Aanvang en einde functievervulling in boekjaar	1 januari t/m 31 december	n.v.t.
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	20.100	n.v.t.
Onverschuldigd betaalde en nog niet terug ontvangen bedragen	n.v.t.	n.v.t.
Individuele bezoldigingsnorm	20.100	n.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Bezoldiging overige medewerkers

	2020	2019
Functie: Directeur		
Duur dienstverband	1 januari t/m 31 december	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	199.631	204.328
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.822	11.631
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	211.453	215.959
Individueel drempelbedrag bezoldiging	201.000	194.000
Motivering overschrijding individueel drempelbedrag bezoldiging		

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: om gekwalificeerde (titulaire) directeuren aan te kunnen trekken en te kunnen behouden wordt aan deze medewerker

een salaris betaald dat hoger ligt dan de WNT-2 en Regeling Zorg 2016/2017/2018/2019/2020 bezoldigingsnorm.

	2020
Functie: Directeur	
Duur dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	193.295
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.783
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	205.078
Individueel drempelbedrag bezoldiging	201.000
Motivering overschrijding individueel drempelbedrag bezoldiging	

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: om gekwalificeerde (titulaire) directeuren aan te kunnen trekken en te kunnen behouden wordt aan deze medewerker

een salaris betaald dat hoger ligt dan de WNT-2 en Regeling Zorg 2016/2017/2018/2019/2020 bezoldigingsnorm. →

	2020
Functie: Directeur	
Duur dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	217.398
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.822
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	229.220
Individueel drempelbedrag bezoldiging	201.000
Motivering overschrijding individueel drempelbedrag bezoldiging	

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: om gekwalificeerde (titulaire) directeuren aan te kunnen trekken en te kunnen behouden wordt aan deze mede-

werker een salaris betaald dat hoger ligt dan de WNT-2 en Regeling Zorg 2016/2017/2018/2019/2020 bezoldigingsnorm.

	2020
Functie: Directeur	
Duur dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	197.416
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.875
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	209.291
Individueel drempelbedrag bezoldiging	201.000
Motivering overschrijding individueel drempelbedrag bezoldiging	

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: om gekwalificeerde (titulaire) directeuren aan te kunnen trekken en te kunnen behouden wordt aan deze medewerker

een salaris betaald dat hoger ligt dan de WNT-2 en Regeling Zorg 2016/2017/2018/2019/2020 bezoldigingsnorm. →

	2020
Functie: Manager	
Duur dienstverband	1 januari t/m 31 december
Omvang van het dienstverband in fte	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen €	275.571
Beloningen betaalbaar op termijn €	11.761
Totaal bezoldiging op basis van de definitie van de WNT	287.332
Individueel drempelbedrag bezoldiging	201.000
Motivering overschrijding individueel drempelbedrag bezoldiging	

Motivering overschrijding bezoldigingsnorm: als gevolg van een uitkering van vakantie-uren is de bezoldiging van deze medewerker in verslagjaar 2020 hoger dan de WNT-2 en Regeling Zorg 2016/2017/2018/2019/2020 bezoldigingsnorm. •

Overige gegevens

Statutaire regeling inzake de winstbestemming

In de statuten van Stichting Sanquin Bloedvoorziening wordt geen resultaatbestemming weergegeven.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van bestuur en de raad van toezicht van Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Sanquin Bloedvoorziening ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting en de groep (de stichting samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW') en de bepalingen bij en krachtens de Wet normering topinkomens ('WNT').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting

Sanquin Bloedvoorziening te Amsterdam gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2020;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij en krachtens de WNT.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en de Regeling Controleprotocol WNT 2020 vallen. Onze verantwoordelijkheden op

grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Sanquin Bloedvoorziening zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij de anti- →

cumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, en of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de klassenindeling bezoldigingsmaximum 2014

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2020 hebben wij het bezoldigingsmaximum WNT 2014 zoals bepaald en verantwoord door Stichting Sanquin Bloedvoorziening als uitgangspunt gehanteerd voor onze controle en hebben wij geen werkzaamheden verricht op de totstandkoming van dit bezoldigingsmaximum 2014.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het voorwoord;
- het bestuursverslag;
- het verslag van de raad van toezicht;
- de overige gegevens;

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. →

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de bepalingen bij en krachtens de WNT; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening

opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel. →

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 29 juni 2021

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door
drs. A.G.J. Gerritsen RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Sanquin Bloedvoorziening

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling Controleprotocol WNT 2020, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de

risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.

- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. →

- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeur-

tenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.

- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en

de bedrijfstak waarin de stichting opereert. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing. •

Colofon

Uitgave

Stichting Sanquin Bloedvoorziening
Amsterdam, juni 2021

Afdeling Sanquin Communicatie
Plesmanlaan 125
1066 CX Amsterdam
(020) 512 30 00

Concept & Vormgeving

das Studio (das-studio.nl)

Teksten

Elke Content, Uithoorn
Stichting Sanquin Bloedvoorziening

Fotografie

Maurits Giesen

De gegevens voor dit jaarverslag
zijn met grote zorgvuldigheid verzameld.
Aan deze uitgave kunnen geen rechten
worden ontleend.

